

Meten van veranderingen van sociale- en werknemersvaardigheden binnen muziektherapie

Een actiegericht onderzoek binnen het
gemeentelijke project 'Baanbrekend Werk'
in Heerlen met betrekking tot sociale- en
werknemersvaardigheden binnen de
muziektherapie

03.06.2015

Eli Scheeren 1133322

Scriptiebegeleidster: Juliane Tissen

Opleiding Creatieve Therapie Afstudeerrichting Muziek
Zuyd Hogeschool Heerlen, Faculteit Gezondheid en Zorg

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Probleemstelling	5
1.1. AANLEIDING VOOR HET ONDERZOEK	5
1.2 ROL VAN HET MEDIUM	5
1.3 DE DOELGROEP	6
1.4 ZOEKSTRATEGIE	7
1.5 UITEENZETTING VAN DE LITERATUUR	7
1.6 BELANGRIJKSTE BEGRIPPEN	9
1.7 RELEVANTIE VOOR AANVULLEND ONDERZOEK	11
1.8 VRAAGSTELLING	12
1.9 DOELSTELLING	12
2. Opzet van het onderzoek	13
2.1. ONDERZOEKSTYPE	15
2.2. ONDERZOEKSMETHODE	15
2.3. VOORFASE	16
2.4. ORIËNTATIEFASE	17
2.5. DIAGNOSTISCHE FASE	18
2.6. ONTWIKKELINGSFASE	19
2.7. ACTIEFASE	20
2.8. EVALUATIEFASE	20
2.8.1. Procesevaluatie	20
2.8.2. Productevaluatie	21
2.9. KWALITEITSCRITERIA	22
2.9.1. Samenwerking	22
2.9.2. Reflectie	22
2.9.3. Kennisbronnen	22
2.9.4. Bruikbaarheid	23
2.9.5. Transparantie	24
2.9.6. Kritische en zorgvuldige omgang met aannames	24
2.9.7. Verantwoording	24
3. Resultaten	25
3.1. VERSCHILLENDE MEETINSTRUMENTEN	25
3.1.1. Zoekgeschiedenis en vormgeving	25
3.1.2. Beschrijving van de resultaten	26
3.1.3. Relevantie	27
3.1.4. Het Product	27
4. Discussie	34
4.1. Sterkte- en zwakteanalyse	34
4.2. Verklaring en interpretatie van de resultaten	36
4.3. Aanbevelingen voor de praktijk, de beroepsontwikkeling en vervolgonderzoek	39
4.4. Integratie van de resultaten in het eigen methodisch handelen	40
4.5. Beantwoording van de vraagstelling	41
5. Samenvatting	43
Literatuuropgave	44
Bijlage 1: Zoekgeschiedenis	48

Bijlage 2: Tabel met inzicht in het zoekresultaat van meetinstrumenten die niet bij de doelgroep maar wel bij de onderzoeksvraag passen.....	54
Bijlage 3: Vragenlijsten van Sander van Goor	64
Bijlage 4: Evaluatieformulier Baanbrekend Werk	65

Voorwoord

Er zijn verschillende redenen om niet meer in een bedrijf te werken of geen opleiding te kunnen volgen. Dan sta je daar zonder baan, of zonder schoolopleiding. Een meisje kan heel vroeg moeder worden terwijl zij nog niet met school klaar is, of iemand heeft zo veel schulden dat hij niet meer weet hoe hij iets te eten kan kopen. Zij leven vaak geïsoleerd. Deze mensen hebben vaak gedachtes van waardeloos zijn of niets kunnen. Zij zijn op zoek naar een plek waar zij worden geaccepteerd en gemotiveerd.

De gemeente Heerlen heeft een gemeentelijk project, genaamd Baanbrekend Werk, waar mensen met verschillende leeftijden weer tot een dagelijkse structuur komen. Hier worden afspraken gemaakt en krijgen zij ook een uitkering. Vaak zitten hier mensen met schulden, drugsproblemen, sociale stoornissen enzovoort. Het grote doel van alle medewerkers is om de cliënten zo dicht mogelijk bij de arbeidsmarkt te krijgen. Binnen dit project wordt de ontwikkeling van verschillende werknemersvaardigheden ondersteund.

Het muziektherapeutische onderdeel van Baanbrekend werk ondersteunt de cliënten door een muziektherapeutische bandcoaching. Er bestaat een eigen muziekband (In Between). Hier krijgen de cliënten de mogelijkheid om muzikaal aan de slag te gaan. Zij worden van de muziektherapeut Sander van Goor en zijn Collega Wiel Janssen ondersteund en krijgen de mogelijkheid om aan hun persoonlijke problemen te werken en doelen op te stellen. Sommige spelen al instrumenten en sommige leren zingen of een instrument te bespelen. Ik wil graag deze band In Between danken, want zij hebben mij vriendelijk de kans gegeven om te komen luisteren. Zij waren heel open en communicatief, hebben mij inzicht in hun ervaringen met muzikaal werk gegeven en mij laten zien hoe goed zij kunnen omgaan met optredens. Ik had de mogelijkheid om een vooruitgang van verschillende muzikale vaardigheden te zien en het was voor mij altijd interessant en motiverend om te zien hoe zij met verschillende problemen zoals schaamte, druk of zenuwachtigheid om kunnen gaan. Ook wil ik mijn dank aan Sander van Goor en Wiel Janssen uiten. Jullie waren altijd aanspreekbaar en enthousiast toen ik mijn opdracht nog niet helder zag en nog geen duidelijk beeld van mijn onderzoek had. Jullie hebben mij het gevoel gegeven welkom te zijn en dat alles goed komt. Door het bezoeken van verschillende optredens van de band In Between voelde ik mij bijna als een echt lid van de groep. In ieder geval voelde ik mij goed opgenomen en veilig binnen het muzikale werk van Sander van Goor, Wiel Janssen en de muziekband In Between.

Ontzettend grote dank aan mijn lieve vriendin Aimée Vroomen. Zij heeft mijn scriptie met veel geduld en goede tips gecorrigeerd. Bedankt voor dit en het zelfgebakken brood en cake en de mogelijkheid om even tot rust te kunnen komen.

Eli Scheeren, maandag 27 april 2015

Inleiding

Er zijn veel mensen die geen werkplek hebben of kunnen vinden. De redenen ervoor zijn heel individueel. Terug naar een baan of naar school, dat klinkt wel heel gemakkelijk, maar dat gaat vaak niet zomaar. Afhankelijk van waarom en hoe lang iemand zonder werk is, maakt het moeilijk om weer een vaste structuur terug in het leven te kunnen brengen. Vroeg opstaan, op tijd ergens moeten zijn, weinig pauzes hebben en/of het huishouden bijhouden is soms toch te moeilijk om hiermee alleen om te moeten gaan. Ook om contacten met anderen op te bouwen, rekening met andere te houden en zich aanpassen aan anderen valt vaak moeilijker uit dan verwacht.

In deze afstudeerscriptie ga ik op zoek naar meetinstrumenten om de vooruitgang van werklozen met verschillende achtergronden te testen. Daarmee is bedoeld dat deze cliënten vooruit gaan op verschillende gebieden. Sander van Goor, muziektherapeut, probeert met behulp van een coachingband vooruitgang te boeken op het gebied van de verschillende vaardigheden (structuur, betrouwbaarheid, enzovoort) die belangrijk zijn bij de ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden van de cliënten.

In hoofdstuk 1 beschrijf ik (in de scriptie 'de onderzoeker' genoemd) de probleemstelling. In dit hoofdstuk staat geschreven hoe dit onderzoek tot stand is gekomen. Hier oriënteer ik me op de doelgroep en de invloed van het medium muziek op de ontwikkeling van verschillende sociale- en werknemersvaardigheden. Maar ook op de resultaten vanuit mijn literatuuronderzoek en internetresearch. Het eerste hoofdstuk eindigt met de vraagstelling en de doelstelling van dit onderzoek.

In hoofdstuk 2 beschrijf ik de gekozen onderzoeksmethode. Inhoud van dit hoofdstuk zijn vooral de verschillende fases van het actiegericht onderzoek. Ik voer dit onderzoek uit in het gemeentelijke project Baanbrekend Werk in de gemeente Heerlen.

In hoofdstuk 3 beschrijf ik de resultaten van mijn onderzoek. Ik geef een systematische review weer. Hier wordt een overzicht gegeven betreffende de resultaten van het onderzoek met de vraag; "Met welke meetmethoden kunnen veranderingen met betrekking tot werknemersvaardigheden binnen de muziektherapie van het gemeentelijke project Baanbrekend werk gemeten worden?". Ik sluit dit hoofdstuk met een lijst van meetinstrumenten die ik kon vinden.

In hoofdstuk 4 kijk ik kritisch naar het onderzoek. Ik geef verschillende resultaten weer en ga deze analyseren. Er wordt een aanbeveling voor een vervolgonderzoek gedaan en de competenties die ik door dit onderzoek heb ontwikkeld worden beschreven. Tot slot wordt de vraagstelling vanuit hoofdstuk 1 beantwoord.

In hoofdstuk 5 wordt een samenvatting van deze scriptie geschreven. Hier wordt de gebruikte literatuur in een lijst gezet en zijn er een aantal bijlagen te vinden.

1. Probleemstelling

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Binnen de gemeente Heerlen bestaat een gemeentelijk project voor mensen zonder baan. Dit project heet Baanbrekend Werk. Hier komen vooral mensen (verder 'cliënten' genoemd) bij elkaar die moeite met dagelijkse structuur hebben. Een onderdeel van Baanbrekend Werk is een muziekband. Deze muziekband heet 'In Between' en wordt door de muziektherapeut Sander van Goor begeleid. Hij heeft het afgelopen studiejaar aan de docent van Zuyd Hogeschool Dr. Kathinka Poismans van creatieve therapie (muziek) en KenVak de vraag gesteld of er een muziektherapiestudent een afstudeerproject over zijn werk binnen Baanbrekend Werk wil gaan doen. Omdat hij de meerwaarde en het effect van zijn muziektherapeutisch werk wil aantonen gaat het afstudeerproject over de zoektocht naar verschillende meetinstrumenten. Binnen deze meetinstrumenten staat de ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden van de cliënten centraal. Volgens verbale informatie van Sander van Goor en Kathinka Poismans is het gemeentelijke project Baanbrekend Werk van de gemeente Heerlen het enige gemeentelijke project in heel Nederland dat zich zo uitgebreid met de reïntegratie van mensen zonder baan bezighoudt. Tot aan het begin van de scriptie was de onderzoeker, studente Eli Scheeren, alleen bezig met mensen met een geestelijke of lichamelijke beperking bezig. Om ook inzicht in andere doelgroepen en in het theoretisch en profilerend werk van een muziektherapeut te krijgen heeft de studente voor dit afstudeerproject gekozen. Als onderzoeker krijgt de studente de mogelijkheid om inzicht te krijgen in het veld van meetinstrumenten in de creatieve therapie en muziektherapie. Door de scriptie wordt verder de mogelijkheid geboden om het vak van muziektherapie binnen de maatschappij te profileren.

1.2 Rol van het medium

Het doel van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk is om de cliënten zo dicht mogelijk bij de arbeidsmarkt te brengen. Hiervoor zijn vooral sociale- en werknemersvaardigheden van belang. Deze vaardigheden kunnen ook aan muzikale vaardigheden gekoppeld worden. Dat is vooral van belang omdat het muzikaal onderdeel binnen een muziektherapeutisch kader is geplaatst. Volgens Promberger (2008) vallen eigenschappen onder zoals:

Teamwork

De cliënten werken muzikaal altijd in een team. Om muzikaal samen te kunnen spelen is het vooral belangrijk om naar de andere bandleden te luisteren en het eigen muzikale spel aan te kunnen passen. Hiermee is het aanpassen van bijvoorbeeld ritme, tempo, dynamiek en/of toonsoort bedoelt. Verder moeten de cliënten instaat zijn om stil te zijn en te luisteren (geen muziek maken) als iets verbaal wordt besproken. Omdat niet altijd alle bandleden tegelijk muzikaal actief zijn, is het ook waardevol om zacht te praten en ook te luisteren als de andere bandleden wel spelen. Daardoor storen zij het muzikale spel niet. Voor de optredens spreken zij af om alle spullen die ze nodig hebben samen op en af te bouwen. Voor dit soort samenwerking wordt ook teamwork gevraagd. Zij moeten goed communiceren en op elkaar afstemmen. Deze eigenschap is zeker ook van belang als de cliënten beginnen met werken of terug naar school gaan. Hier is ook sprake van leiding geven en leiding nemen. Zij hebben vaak iemand nodig die actief de leiding neemt om structuur aan te brengen en een richting te geven.

Betrouwbaar zijn

Elk lid van de muziekband moet tijdens de repetities aanwezig en voorbereid zijn. Als een cliënt een instrument kan bespelen krijgt hij de opdracht om thuis te oefenen. Dat geldt ook voor de cliënten die vooral met zang bezig zijn. Omdat de band In Between ook optredens regelt is het belangrijk om regelmatig te oefenen. Ook tijdens de optredens moeten de cliënten die vooraf hebben toegezegd op tijd aanwezig zijn. Voor de optredens moeten zij iets meer tijd inplannen dan voor een gewone repetitie, want zij gaan samen alles op- en afbouwen.

Doelgericht kunnen werken

Ieder bandlid heeft een bepaald doel samen met de muziektherapeut afgesproken. Iedereen probeert om zijn/haar eigen doel te bereiken. Om er verder aan te kunnen werken vinden er evaluatiegesprekken plaats.

Zo zijn de cliënten zowel met hun eigen doelen alsook met het doel van de muziekband bezig, namelijk optredens verzorgen. De liederen die worden uitgevoerd worden door de cliënten zelf gekozen.

Zij mogen liedjes uitzoeken die zij graag willen spelen en daardoor hebben zij dan ook zelf de verantwoording om het eigen gekozen lied te oefenen. Zij gaan voor twee doelen musiceren. Voor zichzelf, maar ook voor diegenen die komen luisteren naar de band.

De leden van de band werken meestal naar een optreden toe en als er zich problemen voordoen gaan zij samen op zoek naar een oplossing. Verder bedenken zij compromissen en kunnen zo beter aan de verschillende doelen werken.

Zichzelf kunnen presenteren en zelfvertrouwen opbouwen

Tijdens de optredens krijgen de cliënten de mogelijkheid om zichzelf, maar ook de band te kunnen presenteren. Toch vindt de ontwikkeling en de opbouw van zelfvertrouwen al veel eerder plaats. Vooral jezelf tijdens de repetities te laten horen, zowel muzikaal als verbaal, kost veel moeite voor sommigen. Binnen de muziekband van Baanbrekend Werk komen verschillende mensen bij elkaar, met verschillende achtergronden, die elkaar nog niet kennen. Dan is het wel een grote stap om voor iemand, bijvoorbeeld, te zingen. Het opbouwen van zelfvertrouwen begint dus al ver voordat de optredens plaatsvinden. Het zelf uitkiezen van liedjes kan voor sommige cliënten moeilijk zijn, want zij weten niet of iedereen de keuze gaat accepteren. Daarom is het belangrijk dat de cliënten voor zichzelf kunnen opkomen.

Acceptatie

Het accepteren van elk bandlid is essentieel voor het opbouwen van een goed functionerende samenwerking. Als de onderzoeker het over de acceptatie binnen de muziekband van Baanbrekend Werk heeft gaat het vooral om de acceptatie van de verschillende niveaus van muzikaliteit. Sommige cliënten brengen muzikale vaardigheden mee en kunnen zelfs een instrument bespelen. Toch komen er ook cliënten bij die geen instrument kunnen spelen en alleen maar de liedjes meezingen die ze leuk vinden. Verder zijn er cliënten van verschillende leeftijden en daardoor ook met verschillende muzieksmaken. Toch wordt iedere muziekkeuze geaccepteerd en gewaardeerd. Samen met de muziektherapeut Sander van Goor leren zij om verschillende instrumenten te bespelen (piano, gitaar, bas, drumstel) en met een goede ademsteun te zingen. Door de acceptatie binnen de groep is het voor de bandleden mogelijk om zichzelf te kunnen accepteren en zelfvertrouwen op te bouwen.

Structuur aanhouden en accepteren

Het creëren van structuur voor de cliënten is ook een duidelijk doel van de medewerkers van Baanbrekend Werk. Hiermee wordt de dagelijkse structuur bedoeld. Door de aanwezigheid van de muziektherapeut wordt ook een stuk structuur geboden. Verder vindt de repetitie twee keer in de week plaats. Deze structuur kan een veilig kader bieden. De cliënten mogen hier altijd met vragen en/of opmerkingen komen.

1.3 De doelgroep

De muziekband In Between bestaat sinds 2011. Er komen tien tot vijftien mensen bij elkaar die geen baan hebben. Deze mensen, de cliënten, zijn van verschillende leeftijd. Sommige zitten met verschillende problemen zoals drugsgebruik, schulden, gezinsproblemen en relationele problemen. Voordat zij überhaupt een plek binnen Baanbrekend Werk kunnen krijgen en lid van de muziekband kunnen worden, vinden er verschillende gesprekken plaats. Tijdens deze gesprekken is niet alleen de muziektherapeut, maar ook een consulent aanwezig (deze begeleidt meerdere werkbegeleiders, die weer meerdere cliënten begeleiden en voert ook gesprekken met de cliënt met betrekking tot hun eigen doelen). Samen wordt ernaar gekeken of het gemeentelijk project geschikt voor de cliënt zou kunnen zijn en welke vaardigheden de cliënt nog moet en door dit project ook kan ontwikkelen. Daardoor kunnen de medewerkers van Baanbrekend Werk de doelen en de haalbaarheid van deze doelen inschatten. De cliënten werken vooral samen in de muziekband. Hierbij maakt het niet uit of iemand wel of niet een instrument kan bespelen. Er vinden geen individuele muzieksessies plaats. Iedereen heeft een bepaald doel om aan te werken dat samen met de muziektherapeut Sander van Goor wordt vastgelegd, geformuleerd en besproken. Om met deze doelen verder te kunnen vinden er evaluatiegesprekken met Sander van Goor plaats. In het algemeen zit iedere cliënt met een bepaald probleem en een bepaald doel. Toch is het niet gemakkelijk om de doelgroep te definiëren. Het is mogelijk dat er een nieuw werkgebied wordt ontwikkeld voor deze doelgroep.

Dat zou vooral handig zijn voor de zoektocht naar literatuur over meetinstrumenten. Door de definiëring van de doelgroep wordt het tijdens het onderzoek moeilijk om geschikte meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie te kunnen vinden.

1.4 Zoekstrategie

Omdat het gemeentelijke project Baanbrekend Werk uniek is in Nederland, was het moeilijk om passende literatuur te vinden. De onderzoeker is in verschillende Databanken (PupMed, ScienceDirect, Contan, Best) en op Google.de op zoek gegaan. Hier werden de volgende zoektermen gebruikt: muziektherapie meten, meetinstrument, maatschappij muziek, Messinstrument Musiktherapie, Musik Gesellschaft, Musik messen, sociale meetinstrument, sozial Messinstrument, werknemersvaardigheden, Arbeitsnehmerfähigkeiten, soziale Kompetenz messen, sociale vaardigheden meten, musictherapy gauge, musictherapy gage, social gage, social gauge, arbeidslos Musik, zonder baan muziek, unemployed music. Verder had de onderzoeker afspraken met professionals van het vak creatieve therapie.

De docente van Zuyd Hogeschool Marij van Berghs, Master of Arts, heeft een enquête (2015) uitgevoerd met betrekking tot de beschikbare meetinstrumenten. Het is een ongepubliceerd rapport vanuit een inventariserend onderzoek naar vakspecifieke meetinstrumenten vanuit KenVak. Zij heeft deze enquête aan geregistreerde muziektherapeuten van de Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie (NVvMT) gestuurd. Na afloop van deze enquête had ik de mogelijkheid om de resultaten van in te zien. Hier wordt duidelijk dat vele muziektherapeuten weinig met meetinstrumenten werken. Ook zijn er weinig meetinstrumenten bekend. Het zou handig zijn als er een databank met verschillende meetinstrumenten voor muziek- of creatieve therapie bestaat. Hier zouden de professionele therapeuten ook de kwaliteitscriteria bij kunnen schrijven. Daardoor zou een research effectiever en motiverender zijn.

Naast een afspraak met Marij van Berghs had de onderzoeker ook een afspraak met Suzan van Hooren (Master of Arts). Nadat de onderzoeker haar afstudeerscriptie heeft toegelicht heeft Suzan van Hooren verschillende meetinstrumenten gekozen en geadviseerd aan de onderzoeker. Ook heeft zij de onderzoeker de tip gegeven om vooral naar kwantitatieve meetinstrumenten op zoek te gaan want volgens Suzan van Hooren zou de uitwerking betrouwbaarder, begrijpelijker en in de toekomst makkelijker toe te passen zijn. Door afspraken met de collega's van de muziektherapeut Sander van Goor had ik de mogelijkheid om meer inzicht in het gemeentelijke project Baanbrekend Werk te krijgen.

1.5 Uiteenzetting van de literatuur

Volgens de masterthesis van Estella Kempen (2013) heeft muziektherapie een significante invloed op de non-verbale en verbale communicatie van kinderen met een autistische stoornis. Cliënten met een autistische stoornis hebben vaak moeite om tot contact met iemand anders te komen. Verder is het voor hen ook moeilijk om non- verbaal en verbaal te communiceren. Estella Kempen was tijdens haar masterthesis met de invloed van muziektherapie op deze communicatieve vaardigheden bezig. Het wordt duidelijk, dat het gezamenlijke musiceren een effect op deze vaardigheden kan hebben. Daarom blijkt deze vorm van muziektherapie bij de werkvorm van Sander van Goor binnen Baanbrekend Werk van toepassing te zijn. Verder houdt de Muziek Therapeutische Bandcoaching ook nog andere doelen in. Hieronder vallen: samen in een band kunnen spelen en persoonlijke aandacht kunnen geven. Door het gezamenlijke musiceren in een groep wordt het groepsgevoel en de discipline versterkt. Verder worden sociale en emotionele vaardigheden versterkt (Bastian in masterthesis van Kempen, 2013). Volgens Gold, Wigram en Elefant (2013, in de masterthesis van Kempen) geldt deze invloed voor kinderen tot 10 jaar. Verder hebben Kim, Gold en Wigram (in de masterthesis van Kempen, 2013) het effect van muziektherapie op de verbetering van aandacht en concentratie onderzocht. Hier is geen significante verbetering te herkennen, maar deze herkent men slechts, volgens ouders en professionals, in de algemene aandacht. Zij hebben een gerandomiseerde studie doorgevoerd. Het doel van deze studie was om de communicatieve vaardigheden van kinderen met een autistische stoornis te verbeteren. Relationele muziektherapie (RMT) kan de vooruitgang van verbale, non-verbale en sociale communicatie van kinderen met een autistische stoornis ondersteunen (Gattinna in de masterthesis van Kempen, 2013). Kempen schrijft vooral over de doelgroep van kinderen met een autistische stoornis, dit onderzoek blijkt wel passend te zijn. Ook hier is sprake van sociale en communicatieve vaardigheden en zijn de cliënten ook binnen een muziekband terecht gekomen.

Muziek Therapeutische Bandcoaching (MTB) is een vorm van muziektherapie/groepstherapie. De cliënten bespelen verschillende instrumenten zoals piano, gitaar, basgitaar, drumst en zingen samen. Door het samenspel is er sprake van een drempelverlaging (Kempen, 2013). Door het gemeenschappelijk musiceren wordt er een groepsgevoel ontwikkeld. De doelen van MTB zijn meer zelfvertrouwen, zelfredzaamheid, betere ontwikkeling op gebied van muzikaliteit en de ontwikkeling van communicatieve en sociale vaardigheden. Daarom blijkt deze vorm van muziektherapie bij de werkvorm van Sander van Goor binnen Baanbrekend Werk van toepassing te zijn. Verder houdt de Muziek Therapeutische Bandcoaching ook nog andere doelen in. Hieronder vallen: samen in een band kunnen spelen, persoonlijke aandacht kunnen geven. Door het gezamenlijke musiceren in een groep wordt het groepsgevoel en de discipline versterkt. Verder worden sociale en emotionele vaardigheden versterkt (Bastian in masterthesis van Kempen, 2013).

Volgens Smeijsters (2006) is het mogelijk om via het zelf musiceren het denken, voelen en handelen van een cliënt concreet hoorbaar te maken. Muzikaal gedrag is duidelijk aan het dagelijks gedrag te koppelen. Henk Smeijsters (2006) noemt deze samenhang analogie. De cliënt kan horen hoe hij op iemand anders overkomt en welke indruk hij kan maken. In verband met dit fragment uit het boek van Henk Smeijsters is de onderzoeker op een artikel terechtgekomen. In dit artikel staat iets over de samenhang van muzikaal gedrag en dagelijks gedrag. Deze overeenkomst van gedragingen binnen verschillende situaties wordt het Model of Analogy genoemd. Door een muzikale activiteit of muzikaal spel wordt de psyche van een cliënt hoorbaar. De therapeut krijgt zo de mogelijkheid om naar de psychische toestand van de cliënt te luisteren. Dat blijkt vooral binnen een muzikale improvisatie duidelijker naar boven te komen (Smeijsters in Hakvoor, Bogaerts en Spreen, 2012). Het gezamenlijk muzikaal spel heeft meer invloed en betekenis dan verbale communicatie of commentaar (Damasio in Hakvoor, Bogaerts en Spreen, 2012). Volgens Hakvoor, Bogaerts en Spreen (2012) is het mogelijk om een samenhang tussen muzikaal en non-muzikaal gedrag en reactie te herkennen. Toch kan er ook een ander gedrag door de cliënt duidelijk naar boven komen. Er worden vooral stresssituaties gesimuleerd. Het kader van muziektherapie kan veiligheid bieden en daardoor een ander gedrag triggeren. Verder praten cliënten van een parallel gedrag tijdens muzikale en non-muzikale activiteiten. Dit is heel goed mogelijk omdat de ervaringen gelijkwaardig zijn. De emoties of gevoelens veranderen de waarneming van het gedrag. De theorie van het Model of Analogy blijkt ook van toepassing te zijn voor de cliënten van het gemeentelijke project Baanbrekend Werk. Hun gedrag tijdens de muziektherapie wordt ook gekoppeld aan hun gedrag tijdens dagelijkse situaties. Het is interessant om te lezen dat het vooral nog meer een theorie dan echt een bewijs is. Er wordt ervan uitgegaan dat er een parallel gedrag of een gedragswijze bestaat, maar het is nog niet echt bewezen.

Verder schrijft Smeijsters (2006) over het structurerend effect van muziek. Binnen de muziek is sprake van ritme, melodie, tempo, vorm en dynamiek. Deze bouwstenen (parameters) bieden de structuur om tot een gezamenlijk muzikaal spel te kunnen komen. Daardoor is het mogelijk om contact met andere medespelers te maken en tot contact met deze parameters van muziek te komen.

“Ons voelen, denken en handelen is een samenspel van parameters die we in de muziek terugvinden.”
(Smeijsters, 2006)

Verder geeft muziek de mogelijkheid om meer in zichzelf te vertrouwen. Volgens Bruhn (2000) wordt het zelfbeeld door muziek krachtiger. Het wordt gemakkelijker om contact met anderen te leggen en het wordt gemakkelijker om zich met de maatschappij bezig te houden. Muziek blijkt een gewaardeerd medium te zijn om verschillende vaardigheden te leren en te ontwikkelen. Binnen de muzikale samenwerking leren de bandleden sociale vaardigheden en is het mogelijk om met mensen aan de slag te gaan die niet echt in zichzelf geloven. Muziek heeft een motiverende eigenschap. Deze wordt nog groter als er de mogelijkheid wordt geboden om zichzelf door een muzikale activiteit te kunnen profileren (Smeijsters, 2006).

Door deze verschillende onderzoeken en publicaties wordt duidelijk dat muziektherapeutisch werk invloed heeft op het gedrag, en ook de sociale vaardigheden, het zelfbeeld en het zelfvertrouwen kan veranderen. Juist door verschillende manieren van samen musiceren wordt de drempel verlaagd om op te treden en zichzelf te laten zien. Het motiverende karakter van muziektherapie en van samen muziek maken blijkt het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde te verhogen. Het ontwikkelen van sociale vaardigheden zoals waarnemen en interpreteren, luisteren, feedback kunnen geven en assertief te reageren past er heel goed bij. Toch is het er wel afhankelijk van hoe iemand beoordeeld wordt voordat hij iemand anders ervan kan overtuigen dat hij, bijvoorbeeld, sociale vaardigheden heeft ontwikkeld.

1.6 Belangrijkste begrippen

Sociale vaardigheden

Volgens van Meer, van Neijenhof en Bouwens (2001) bestaan sociale vaardigheden uit:

Waarnemen en interpreteren komt dan aan bod, als een boodschap van persoon A door persoon B wordt waargenomen, geïnterpreteerd en daardoor voor een passend gedrag wordt gekozen om te reageren en andersom. Hierbij zijn kennis, ervaring, gevoelens, aandacht, normen, waarden, cultuur en motivatie van belang, maar ook humeur, lichamelijke gesteldheid en afweermechanismen. Door onvolledige informatie, te snel reageren, generaliseren, vooroordelen, stereotypering, halo-effect, identificatie, projectie en persoonlijke norm kan informatie of een boodschap fout geïnterpreteerd worden.

Als wij het over Non-verbaal gedrag hebben, hebben wij het over onze lichaamstaal. Het blijkt dat non-verbale signalen een sterkere invloed hebben dan de verbale inhoud van de boodschap. Dat komt door de intonatie, lichaamshouding, gebaren, stilte, nabijheid en mimiek. Voor iedereen is de uitdrukking van "*Woorden schieten te kort*" bekend. Dat kan ook omdat communicatie voor bijna 65% – 70% door non-verbale kanalen wordt overgebracht. De functies van non-verbaal gedrag zijn: ondersteuning en regulering van de verbale communicatie, vervangen van verbale communicatie, regulering van onderlinge verhoudingen, ondersteuning van verbale uitspraken en tegenspraak van de verbale uitspraak.

Door het principe van luisteren geven wij iemand die iets vertelt het gevoel van acceptatie, respect en tolerantie. Maar dat werkt alleen als wij verschillende regels volgen: oogcontact, oprechte lichaamshouding (geïnteresseerde houding), vragen als iets onduidelijk is, doorvragen, eigen associaties, meningen en opvattingen achterwege laten, eigen emoties controleren.

Het samenvatten van gesprekken of activiteiten is vooral belangrijk om een ordening in een gesprek of een activiteit te kunnen brengen, kan een verdere exploratie stimuleren, kan emotionele uitingen weer terug naar de zaak brengen, rust scheppen, enzovoort. Het samen kunnen vatten in eigen woorden is ook een teken dat een thema/inhoud van een gesprek wordt begrepen.

Vragen stellen heeft verschillende functies. Het is belangrijk vragen te stellen om de ander te helpen meer inzicht in zijn eigen idee te krijgen, interesse in de ander te tonen, feiten te achterhalen, informatie te verzamelen, de inhoud van een gesprek samen te vatten, informatie uit te diepen of concreter te maken.

Het concretiseren van een vraag biedt de mogelijkheid voor beide gespreksdeelnemers om het gezegde te specificeren. Daardoor krijgt de ander de indruk, dat zijn bijdrage interessant genoeg was om de aandacht van iemand anders te krijgen. Ook worden verdere toelichtingen mogelijk.

Meningen uiten. Dat mag altijd als de juiste formulering wordt gebruikt. Het is belangrijk om de eigen mening altijd zo tot uiting te brengen, dat iedereen zich realiseert dat het echt een eigen mening is. Hiervoor is het belangrijk om zinnen met "ik vind..." te beginnen. Ook mag de ander niet gekwetst worden. Om andermans mening te weten te komen, is het een mogelijkheid om met vragen door te gaan tot dat de ander zijn eigen mening moet uiten.

Het kunnen omgaan met gevoelens is voor de eigen gevoelens, maar ook voor de gevoelens van iemand anders van belang. Voor de eigen gevoelens is het vooral belangrijk om het weergeven van de gevoelens te kunnen coördineren. Dat kan verbaal of non-verbaal. Als gevoelens verbaal worden geuit is een ik-boodschap hiervoor geschikt. Om met de gevoelens van iemand anders om te kunnen gaan is het goed om het non-verbale gedrag te observeren, actief luistergedrag te vertonen, situaties samen te vatten, door te vragen, maar toch te weten wanneer het genoeg is geweest.

Feedback geven betekent dat er terug wordt gekoppeld welk effect de ander op je had. Positief gedrag wordt ondersteund en bevestigd en negatief gedrag wordt gecorrigeerd. Tijdens een feedback wordt een concreet gedrag beschreven, het mag niet helemaal negatief zijn en er moeten ook suggesties voor verbetering naar boven komen. Na een bruikbare feedback is het ook mogelijk om een reactie te vragen.

Feedback krijgen betekent dat er terug wordt gekoppeld welk effect je op de ander had. Om feedback te kunnen ontvangen is het vooral belangrijk om goed te luisteren en de ander goed proberen te begrijpen. Als er vragen zijn mag er gerust doorgevraagd worden. Het accepteren van feedback is ook een belangrijk punt om met feedback te kunnen omgaan.

Assertief reageren betekent het tonen van respect voor de eigen rechten, maar ook voor de rechten van de ander. Hierbij hoort voor de eigen mening uit- of opkomen, verantwoording afleggen, voor eigen gevoelens uitkomen, nee kunnen zeggen, aan iemand anders iets kunnen vragen, keuzes maken en onderhandelen.

Werknemersvaardigheden

Om binnen een werkplek terecht te kunnen komen zijn verschillende skills belangrijk (Promberger, 2008).

Hieronder vallen:

Teamwork en elkaar accepteren:

Om binnen een team te kunnen werken is het vooral belangrijk om op elkaar af te kunnen stemmen. Hiermee wordt naar elkaar luisteren en compromissen aangaan bedoeld. Het gezamenlijk aan een product, project of doel werken en samen naar oplossingen zoeken valt ook onder het punt van teamwork.

Betrouwbaar zijn: Als wij over betrouwbaarheid praten, gaat het erom afspraken na te komen, op tijd aanwezig te zijn en ook om zelfstandig aan producten en opdrachten te kunnen werken zonder dat er iemand instructies moet geven. Eerlijk gedrag is ook van belang om betrouwbaar te zijn. Liegen is een gedrag dat als niet betrouwbaar geldt.

Doelgericht kunnen werken: Met een doel in het hoofd weet een medewerker welk product uit zijn werk moet resulteren. Doelgericht werken betekent naar een doel streven en het tijdmanagement op het doel aanpassen. Alle werkprocessen en werksystemen zijn op het doel gericht en afgestemd.

Zichzelf kunnen presenteren en zelfvertrouwen opbouwen: Het zelfbeeld is al tijdens een sollicitatiegesprek erg belangrijk. De aspirant moet weten wat hij kan en hij moet ook een mogelijkheid vinden om zijn eigen sterkte verbaal en non-verbaal te communiceren. Presenteren houdt de eigen lichaamshouding in. Hoe iemand tegenover de aanstaande baas, klant, collega of cliënt zit is belangrijk en doorslaggevend voor het "hello-effect". Iedereen heeft een aantal seconden tijd om een eerste indruk op iemand te maken als hij iemand ontmoet.

Structuur aanhouden en accepteren: Tijdens het werk krijgt iedere collega een bepaald rooster. Dit rooster zal moeten worden geaccepteerd en worden nageleefd. De werknemer is bereid om op tijd aanwezig te zijn en de uren te werken die schriftelijk zijn vastgelegd. Met structuur is ook de pauze bedoeld en de mogelijkheid om sigaretten te gaan roken. De werknemer moet de vaardigheid hebben om zich aan de structuur van de werkplek aan te passen.

Muziektherapeutische Bandcoaching

Het werken met Muziektherapeutische Bandcoaching betekent dat een muziektherapeut cliënten met verschillende stoornissen stimuleert, begeleidt, en samen met hen muziek in een band maakt. Het doel is om de communicatie en sociale vaardigheden te ontwikkelen. Door deze vooruitgang van sociale vaardigheden is het voor de cliënten mogelijk om beter in de maatschappij terecht te komen. Tijdens het gezamenlijke musiceren worden liedjes van bestaande bands gezongen, maar wordt er ook de mogelijkheid gegeven om eigen liedjes te componeren en te oefenen. Daardoor wordt ook het zelfbeeld positief onderbouwd. Vaak horen er ook opnames (cd) en optredens bij, de cliënten krijgen zo de mogelijkheid om zichzelf te presenteren en te profileren (Kempen, 2013).

1.7 Relevantie voor aanvullend onderzoek

Omdat tot nu toe nog weinig onderzoek met betrekking tot het muziektherapeutisch werk met werklozen wordt gedaan, is het een zinvol advies om meetinstrumenten te zoeken en aan Sander van Goor aan te kunnen bieden. Het thema van werkloosheid is niet acuut maar toch lijkt het een bijna onbekend werkdomain. Daardoor krijgt de onderzoeker de mogelijkheid om het werkveld van muziektherapie te vergroten en het beroep van muziektherapie te profileren. Het is mogelijk om daardoor de werking van muziektherapie op papier te zetten en het effect van het muziektherapeutisch werk van Sander van Goor voor de gemeente Heerlen te meten. Het zou als bewijs kunnen dienen dat muziektherapie werkt en geschikt is voor deze doelgroep in het kader van het gemeentelijke project Baanbrekend Werk. Niet in de laatste plaats om andere muziektherapeuten in een andere gemeente de kans te kunnen bieden om een baan te vinden of aan andere gemeenten hun werk aan te bieden. Omdat het gemeentelijke project van Heerlen het enige project in geheel Nederland is dat op deze manier met mensen zonder baan aan de slag gaat, is het belangrijk om voor andere gemeenten een voorbeeld voor innovatieve reïntegratie te zijn. Als het mogelijk zou zijn om via meetinstrumenten zichtbaar te maken dat muziek een bijdrage aan de ontwikkeling van deze mensen heeft (met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden) lijkt het ook mogelijk om nieuwe banen voor muziektherapeuten in verschillende gemeenten te kunnen bieden. Tot nu toe staan veel gemeenten niet open voor muziektherapie binnen hun projecten met mensen zonder baan (Sander van Goor, Heerlen 2014). De taak van de onderzoeker is het niet om hun duidelijk te maken dat het een goede zaak is om met sociale vaardigheden en werknemersvaardigheden gekoppeld aan muziek aan de slag te gaan, maar mijn taak bestaat uit het vinden van de meetinstrumenten met betrekking tot de sociale- en werknemersvaardigheden. Door verschillende mogelijkheden om een onderzoek door te voeren (meetinstrumenten zoals vragenlijsten) zou het mogelijk zijn om de invloed van muziek binnen het gedrag van deze doelgroep te meten en te bewijzen. Door dit onderzoek kan een deur voor muziektherapeuten geopend worden. Verder zou het een goede mogelijkheid zijn om muziektherapie binnen de maatschappij te profileren en te integreren.

Tijdens dit onderzoek wordt duidelijk dat er een gebrek aan meetinstrumenten met betrekking tot de vooruitgang van sociale- en werknemersvaardigheden en muziektherapie is. Dit is ook door 89,13% van de geënquêteerde muziektherapeuten aangegeven. Ook heeft 90,24% van de geënquêteerde muziektherapeuten aangegeven een muziektherapeutisch meetinstrument vooral in te willen zetten om het effect van hun therapie te kunnen meten. Een ander aspect is de diagnose en de observatie. 65,85% van de geënquêteerden muziektherapeuten willen een muziektherapeutisch meetinstrument inzetten ten behoeve van diagnose en observatie. Tot slot hebben 51,22% van de muziektherapeuten aangegeven een muziektherapeutisch meetinstrument ten behoeve van feedback van de cliënten in te zetten. Door een enquête van de Master of Creative Therapy Marij van Berghs wordt duidelijk, dat meerderde muziektherapeuten die lid zijn van de Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie niet tevreden zijn over het scholingsaanbod met betrekking tot meetinstrumenten en muziektherapie. Weinig muziektherapeuten hadden trainings- of oefenmomenten met betrekking tot meetinstrumenten en zoek naar meetinstrumenten. Verder zijn weinig muziektherapeuten tot nu toe met meetinstrumenten bezig en weten vele muziektherapeuten niet welke meetinstrumenten überhaupt bestaan. Maar dit geldt ook voor algemeen psychologische meetinstrumenten. Op de vraag of er in een multidisciplinair team meetinstrumenten met betrekking tot de muziektherapie worden ingezet antwoordde 69,23% "nee". Toch worden de resultaten van ingezette meetinstrumenten (algemeen psychologisch) wel door de muziektherapeuten gelezen en worden zij binnen de therapie gebruikt (om beter op de cliënt af te kunnen stemmen), maar niet naar de cliënt teruggekoppeld.

Voor onderzoekers zou het heel praktisch zijn als er een databank komt met alle muziektherapeutische en creatief therapeutische meetinstrumenten. Verder blijkt een catalogisering van de doelgroep bruikbaar te kunnen zijn. Omdat de onderzoeker tijdens dit onderzoek moeite had om geschikte meetinstrumenten te vinden blijkt een vervolgonderzoek vooral denkbaar om de meetinstrumenten op een rij te zetten en het daardoor overzichtelijker voor onderzoekers te maken. Het zoeken van geschikte meetinstrumenten met betrekking tot sociale vaardigheden, de doelgroep van mensen zonder werk, zonder een bepaalde leeftijd en zonder een bepaalde stoornis of ziekte was heel tijdsintensief. Daardoor was het niet mogelijk om met verschillende meetinstrumenten aan de slag te kunnen gaan om te onderzoeken of een gevonden meetinstrument geschikt zou kunnen zijn of niet. Daarom lijkt een aanvullend onderzoek met betrekking tot aanpassing van de gevonden meetinstrumenten op de werkplek van Sander van Goor logisch. Een voorafgaande categorisatie van de meetinstrumenten zou behulpzaam, tijdsbesparend en overzichtelijker zijn.

1.8 Vraagstelling

“Met welke meetinstrumenten kunnen veranderingen met betrekking tot werknemersvaardigheden, binnen de muziektherapie van het gemeentelijke project Baanbrekend werk gemeten worden?”

Subvragen:

- Wat moet er precies gemeten worden (muzikaal en buitenmuzikaal)?
- Welke meetinstrumenten doen dat?
- Welke meetinstrumenten zijn qua tijd haalbaar en bruikbaar binnen de muziektherapie van het project Baanbrekend werk?

1.9 Doelstelling

Het belangrijkste is om de resultaten (gevonden meetinstrumenten) aan de praktijk van Sander van Goor en Baanbrekend Werk aan te reiken. Met hulp van deze meetinstrumenten kan hij aantonen dat muziektherapie een waardevolle bijdraag aan de integratie van werklozen op de arbeidsmarkt levert. Door het aanbod van verschillende meetinstrumenten is het mogelijk om de vooruitgang van de ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden te meten en duidelijk te maken. Het is vooral van belang om een meetinstrument te vinden, dat ook de invloed van het muziektherapeutisch werk zichtbaar kan maken. Daardoor is een koppeling van de vooruitgang van de ontwikkeling van sociale vaardigheden en muziektherapeutisch werk nodig. Dan is het voor Sander van Goor realiseerbaar om de invloed van zijn werk te aan te tonen en op papier te zetten. Als bewezen kan worden dat het werk van Sander van Goor effectief is, is het ook voor de gemeente Heerlen duidelijk waarom een muziektherapeut met de cliënten aan de slag moet gaan. Het is voorstelbaar dat er nu ook mensen zijn die niet echt begrijpen waarom een muziektherapeut nodig is. Vooral omdat de cliënten van het gemeentelijke project geen psychische stoornis hebben of met een ziekte naar het project toe gaan, zou het ook mogelijk kunnen zijn een muzikant zonder de specialistische voorkennis betreffende de effecten van muziektherapie aan de slag te laten. Het effectiefst zou zijn als Sander van Goor door de meetinstrumenten duidelijk kan maken waarom er echt een muziektherapeut bij moet zijn. Verder begeleidt een muziektherapeut het groepsproces en houdt tegelijkertijd de individuele processen van de cliënten in de gaten (Rietmann, 2014). Daardoor is het ook voor de gemeenten herkenbaar dat er binnen het muziekonderdeel van Baanbrekend Werk niet zomaar muziek wordt gemaakt, maar echt een doel wordt gevormd. Misschien is het dan ook voor andere gemeenten duidelijk waarom er muziektherapie binnen Baanbrekend Werk wordt aangeboden. Als de bijdrage van muziektherapie duidelijk kan worden gemaakt, is het mogelijk dat er nieuwe banen in andere projecten (voor werklozen) en in andere gemeenten worden aangeboden. Verder is het mogelijk om de kosten voor een muziekproject te kunnen verantwoorden. De onderzoeker heeft geen beschikking over een actueel kostenoverzicht met betrekking tot het project Baanbrekend Werk. Er zijn onder andere microfoons, kabels, percussie-instrumenten, versterkers en boxen, een elektrisch drumstel, een elektrische piano, gitaren enzovoort nodig om dit project uit te kunnen voeren. De aanschaf van dit materiaal is duur en daarnaast zullen ook de cliënten van en naar de optredens gebracht en/of gehaald moeten worden. Het muzikaal onderdeel van Baanbrekend Werk lijkt een duur onderdeel te zijn.

2. Opzet van het onderzoek

Binnen dit hoofdstuk zal de onderzoeker haar vooruitgang en onderzoeksplan beschrijven en uitwerken. Zij gaat aan de slag met de methode 'Stappen van idee naar verkenning' (Migchelbrink, 2007). Deze methode bestaat uit 10 stappen:

1. Wat is het algemeen idee/het algemeen thema?
Het thema van het onderzoek is om geschikte meetinstrumenten aan de muziektherapeut van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk te bieden. Deze meetinstrumenten moeten de verandering van sociale- en werknemersvaardigheden betrekken. Het gaat erom verschillende meetinstrumenten en de aspecten van de vaardigheden die er precies gemeten worden te vinden. De inzet van deze meetinstrumenten moet binnen Baanbrekend Werk qua tijd en inhoud haalbaar en bruikbaar zijn.
2. Wat is er feitelijk al bekend? (Wie, waar, wanneer, hoeveel, hoe vaak, in welke mate, in welke situatie?)
Het onderzoek wordt binnen het kader van het gemeentelijke project Baanbrekend Werk gedaan. Hier zijn in het algemeen de muziektherapeut, zijn collega's en de cliënten van het muziekonderdeel van het project bij betrokken. Zij hebben de vraag aan de onderzoeker gesteld om voor hen een geschikt meetinstrument te zoeken. Het onderdeel van de muziektherapie van het gemeentelijke project vindt plaats op een locatie in de gemeente Heerlen 's maandags vanaf 12:00 tot 16:00 uur en 's vrijdags vanaf 09:30 tot 12:00 uur. Deze bijeenkomsten zijn elke week gepland. Tijdens de bijeenkomsten zijn de cliënten van dit muziekonderdeel vooral met de muziekband bezig. Zij studeren verschillende liedjes gezamenlijk in, waarbij iedere cliënt ook thuis moet oefenen. Daardoor zouden zij tijdens een gezamenlijk spel goed op elkaar kunnen inspelen en hebben zij individueel niet meer te veel aandacht nodig. De muziektherapeut Sander van Goor is dan ook meestal met de band bezig en ondersteunt de leden om met elkaar samen te kunnen musiceren. Hij en zijn collega Wiel Janssen creëren een veilige basis en structuur voor de cliënten. Zij zijn deel van het onderdeel Muziektherapie binnen het gemeentelijke project Baanbrekend Werk, zij arrangeren de muziek en helpen bij de optredens van de band. Daarnaast zorgen zij ook voor optredemogelijkheden. De meetinstrumenten worden vooral gezocht voor de muziektherapiesessies.
3. Hoe zeker is de onderzoeker daarvoor? (Situatie zou in werkelijkheid af kunnen wijken van de theoretische voorstelling van de onderzoeker)
In het begin van het onderzoek had de onderzoeker een vrij onduidelijk beeld van haar eigen onderzoek. Vooral was het eerst niet helemaal duidelijk wat nu precies de opdracht van de onderzoeker zou zijn. Zij is ervan uitgegaan, dat meetinstrumenten snel te vinden zouden zijn en zij had het idee om meer met het uitvoeren en analyseren/evalueren van deze meetinstrumenten bezig te kunnen zijn. Daardoor was de onderzoeker steeds een stap te ver vooruit. Het opzoeken en analyseren van de kwaliteit van meetinstrumenten was voor de onderzoeker in het begin nog zeer abstract en zij had daardoor geen duidelijk beeld van haar eigen onderzoek.
4. Wat zijn samengevat in enkele zinnen de resultaten van het onderzoek?
De onderzoeker kan een aantal meetinstrumenten presenteren die wel de veranderingen van sociale- en werknemersvaardigheden kunnen meten. Idealiter kan de onderzoeker de meetinstrumenten met betrekking tot het effect van muziektherapie aanbieden, in het andere geval kan de onderzoeker meetinstrumenten aanbieden die geen muziektherapeutisch zwaartepunt omvatten maar wel de ontwikkeling van sociale- en/ of werknemersvaardigheden.
5. Wat betekenen de resultaten van het onderzoek voor het idee? (Moet het bijgesteld, ingekleurd, genuanceerd of concreetiseerd worden?)
Het is ingewikkeld om meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie in de ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden te vinden. De eerste vraagstelling van de onderzoeker moet in die mate bijgesteld worden, dat meetinstrumenten met zowel een muziektherapeutisch aspect alsook zonder een muziektherapeutisch zwaartepunt worden gezocht.

6. Hoe ziet de onderzoeker nu zijn idee/thema? Welke opvatting of zienswijze heeft zij na afloop van de vorige stappen?

De onderzoeker is nu meer op het opzoeken van meetinstrumenten gefocust. In het begin van haar onderzoek was de onderzoeker vooral met het observeren van het werk van de muziektherapeut en het gedrag van de muziekbond bezig. Na afloop van de vorige stappen wordt duidelijk dat de onderzoeker in haar onderzoek vooral het zoeken van en naar, al dan niet muziektherapeutische, meetinstrumenten centraal staat. Daarom is de onderzoeker in de loop van haar onderzoek bezig geweest om informatie te verzamelen en databanken te (door)zoeken waar meetinstrumenten met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden worden geadministreerd.

7. Wat is daaraan voor de onderzoeker problematisch? Wat zou zij daaraan anders willen?

Het opzoeken van meetinstrumenten is ingewikkeld. De onderzoeker heeft geen overzicht over welke databanken er bestaan en hoe en waar zij geschikte meetinstrumenten met betrekking tot het effect van muziektherapie kan vinden. Een ander punt is dat er wel meetinstrumenten bestaan, maar vooral in samenhang met een psychische stoornis, dementie of autisme. De cliënten die voor dit onderzoek van belang zijn hebben geen overeenkomsten binnen deze klachten, de enige overeenkomst is dat ze werkloos zijn. Sommige komen met psychische stoornissen en sommige niet. Er is geen generaliserend beeld van de psychische/mentale toestand van de cliënten. Daarom is een intensievere zoektocht nodig. Hier moet de onderzoeker meer tijd aan besteden dan vooraf gepland. Een verandering in de toegankelijkheid van de databanken zou meer transparantie en structuur bieden. Hier zou het perfect zijn als het criterium van creatieve therapie wordt bijgesteld. Daardoor wordt het opzoeken van geschikte meetinstrumenten overzichtelijker. De onderzoeker had tot nu toe vooral de mogelijkheid om bij de databanken bijvoorbeeld binnen verschillende lichaamsdelen, leeftijden of ziektebeelden te kiezen. Toch houden deze criteria niet het zelfbeeld of sociale- en werknemersvaardigheden in.

8. Waarop gaat de onderzoeker zich richten? Waaraan wil zij bijdragen?

De onderzoeker gaat vooral met de zoektocht naar meetinstrumenten verder door. Toch wil zij er aandacht aan besteden en de lezer er opmerkzaam op maken, dat het opzoeken van meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie/ creatieve therapie tot nu toe niet goed is gestructureerd en toegankelijk is voor onderzoekers. Het doel van dit onderzoek blijft het opzoeken van meetinstrumenten en het aanbieden van geschikte meetinstrumenten aan de muziektherapeut van Baanbrekend Werk. Hierop gaat de onderzoeker zich concentreren en verdiepen.

9. Wat wil de onderzoeker naar aanleiding van deze verkenning verbeteren of veranderen in haar praktijk?

De onderzoeker gaat gestructureerd aan de slag. Zij notuleert alle stappen die zij heeft gemaakt om verschillende meetinstrumenten te vinden. Ook geeft zij aan welke woorden en combinaties van woorden zij heeft ingetypt zowel met als zonder resultaat. Het gedetailleerd opschrijven van zoekresultaten is een essentieel onderdeel van het onderzoek.

10. Wat zijn de doelstellingen op langere termijn? Wat wil de onderzoeker met haar verbeteringen en veranderingen bereiken voor zichzelf en/of haar collega's?

De onderzoeker wil in de eerste plaats de muziektherapeut van het project Baanbrekend Werk een of meerdere meetinstrumenten met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden aan kunnen bieden, daarnaast wil zij ook meer inzicht in de bestaande meetinstrumenten met betrekking tot het effect van muziektherapie voor verdere vervolgonderzoeken. Deze meetinstrumenten zouden dan qua kwaliteitscriteria en meetmethode (open vragen, gesloten vragen, stellingen enzovoort) bij het werk en de doelstelling van de muziektherapeut kunnen aansluiten. Door het op papier zetten, bewijzen en beoordelen van de invloed van het muziektherapeutisch werk op de veranderingen/ontwikkelingen van sociale- en werknemersvaardigheden van de cliënten, krijgt de muziektherapeut de mogelijkheid om de meerwaarde van zijn werk te profileren.

2.1 Onderzoekstype

De onderzoeker gaat een actiegericht onderzoek (AO) uitvoeren. Dit onderzoekstype past bij de onderzoeksvraag omdat er wordt samengewerkt met de muziektherapeut van het project Baanbrekend Werk. Binnen een actiegericht onderzoek staat een praktisch probleem centraal vanuit het dagelijks handelen of de werksituatie van individuele mensen. De onderzoeker biedt aan het eind van zijn onderzoek een product aan dat door de muziektherapeut kan worden ingezet. Hiervoor is het van belang dat de onderzoeker zijn praktische kennis vergroot om doel- en oplossingsgericht aan de slag te kunnen gaan (Migchelbrink, 2007). Om een eindproduct neer te kunnen zetten is het vooral van belang om nauw met de medewerker maar ook met de cliënten van Baanbrekend Werk samen te werken en te communiceren. Het doel van dit onderzoek is om meetinstrumenten voor de verandering met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden binnen de muziektherapie van het project Baanbrekend Werk aan te bieden. Omdat de onderzoeker met de zoektocht naar en beoordeling van meetinstrumenten bezig is, is sprake van een evaluerend onderzoekstype. Hier worden verschillende meetinstrumenten gezocht en beoordeeld of het gevonden meetinstrument past binnen het kader van de muziektherapie in het gemeentelijke project Baanbrekend Werk. De onderzoeker gaat in het actiegerichte onderzoek aan de slag middels verschillende stappen (Migchelbrink, 2007). Deze stappen worden in dit document verdiepend opgeschreven. De onderzoeker gaat samen met de professional aan de slag om het beroepsmatig handelen binnen de praktijk te verbeteren. Daarvoor is het belangrijk om met de muziektherapeut van Baanbrekend Werk kennis te verzamelen, kennis te delen en kennis te interpreteren. Omdat de focus van dit onderzoek vooral op het verzamelen van meetinstrumenten ligt, is het qua tijd niet haalbaar om met de meetinstrumenten aan de slag te kunnen gaan. Met een actiegericht onderzoek is er ook sprake van het samen met de betrokkenen bedenken van de veranderingen en verbeteringen (Migchelbrink, 2007).

In een actiegericht onderzoek krijgt de onderzoeker niet alleen inzicht door literatuur en bestaand onderzoek, maar vooral ook door het nauwe samenwerken met de betrokkenen. Van hieruit is er sprake van prescriptieve kennis (Migchelbrink, 2007). De onderzoeker is aangewezen op de kennis van de professional. Daardoor krijgt de onderzoeker beter inzicht op de praktijk en kan daardoor verschillende tips en aanwijzingen in zijn onderzoek verwerken, onderzoeker en professional gaan samen onderzoeken. Volgens Wierdsma (Smeijsters, 2006) noemt men deze manier van onderzoek 'co- creatie'.

2.2 Onderzoeksmethode

De onderzoeker gaat tijdens haar onderzoek volgens de methode van Stringer (in Migchelbrink, 2007) werken. Het actiegericht onderzoek is in drie fases beschreven:

1. Look: Tijdens deze stap wordt de praktijksituatie goed bekeken. Daardoor kan de onderzoeker informatie verzamelen en een eigen beeld van de situatie creëren en vormen. Binnen deze stap wordt met behulp van bijvoorbeeld interviews informatie verzameld. Dan wordt deze informatie door schriftelijke aantekeningen vastgelegd en geanalyseerd. (observeren en informatie verzamelen)
2. Think: Door de eerste stap is het voor de onderzoeker mogelijk om vanuit haar eigen inschatting de situatie te analyseren om er achter te komen, wat er precies nodig is. Wat is de vraag en hoe zou men deze vraag kunnen beantwoorden? Nu worden prioriteiten vast gelegd. (analyseren en interpreteren van informatie)
3. Act: De laatste stap is bedoeld om alle informatie, interpretaties en analyses tot een plan op te stellen en uit te voeren (implementeren en uitvoeren).

Voor dit onderzoek gaat het vooral om de zoektocht naar en verzameling van geschikte meetinstrumenten. De drie fases van Stringer vormen de 'Basis Action Research Routine'. Het is een 'continue wederkerend geheel van activiteiten' (Migchelbrink, 2007). De onderzoeker gaat niet uitvoerend en actief aan de slag, maar observerend ("look"). Toch gaat zij elke keer nieuwe informatie binnen de praktijk verzamelen en op haar onderzoek toepassen ("think"). Hier is vooral sprake van meetmethodekeuze en search. Als een meetmethode niet geschikt is omdat het te veel tijd vraagt of de vragen niet van toepassing zijn, gaat de onderzoeker met een andere methode aan de slag ("act"). Op deze manier zal de onderzoeker haar onderzoeksplan continu veranderen en aanpassen. Stringer geeft aan, dat samenwerking en communicatie met de betrokkenen belangrijk is.

In het begin van het onderzoek was er een moment om alle leden van de muziekbond te leren kennen. Verder had de onderzoeker de mogelijkheid om inzicht in de hiërarchie te krijgen en collega's van de muziektherapeut te ontmoeten.

Door een open communicatie was het mogelijk om aan de collega's en de bandleden uit te leggen, wat het onderzoek precies inhoudt en waarom de onderzoeker aanwezig zal zijn. De onderzoeker zal aan het einde van haar onderzoek een overzicht van meetinstrumenten presenteren. Deze meetinstrumenten zouden dan een mogelijkheid bieden om de veranderingen met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden binnen muziektherapie van het gemeentelijke project Baanbrekend Werk te meten.

2.3 Voorfase

Om het onderzoek uit te kunnen voeren, is de samenwerking en de betrokkenheid van meerdere mensen van belang. Alle betrokkenen behoren tot het onderzoeksnetwerk (Migchelbrink, 2007). Hieronder vallen de direct betrokkenen en de indirect betrokkenen (Migchelbrink, 2007).

Onder de direct betrokkenen vallen de cliënten, maar ook de muziektherapeut, Sander van Goor, van Baanbrekend Werk. De muziektherapeut Sander van Goor gaat als de co-createur met de onderzoeker aan de slag. Hij moet de meetmethode naar afloop van het onderzoek kunnen inzetten en gebruiken bij zijn werk voor het project Baanbrekend Werk. Dus is de muziektherapeut ook de probleemhebber. Hij gaf de aanleiding tot dit onderzoek. Daardoor is hij gelijktijdig de opdrachtgever voor het onderzoek en één van de doelsysteemactoren. De doelsysteemactoren zijn.

“...de personen die “doelwit” zijn van deze te realiseren verbetering.” (Migchelbrink, 2007)

De cliënten van Baanbrekend Werk zijn mensen, die al langere tijd geen baan hebben. Dat kan verschillende redenen hebben bijvoorbeeld door schulden, drugsgebruik, sociale stoornis enzovoort. Zij hebben verschillende leeftijden en daardoor ook individuele doelen. Het algemene doel van deze therapie is om de cliënten zo dicht mogelijk bij de arbeidsmarkt te brengen. Dat kan ook door een schoolopleiding. Binnen het onderzoek zijn de cliënten respondenten en onderdeel van het doelsysteem (Migchelbrink, 2007). Zij worden gevraagd en geobserveerd. Binnen de observatie kijkt de onderzoeker vooral naar hun interactie met andere cliënten, maar ook naar hoe zij zich presenteren. Het gaat vooral om de ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden.

Wiel Janssen is ook een medewerker van Baanbrekend Werk en hij gaat samen met de muziektherapeut Sander van Goor aan de slag. Hij kan optredens regelen en heeft ook inzicht in de ontwikkeling van de cliënten. De onderzoeker heeft altijd de mogelijkheid om met vragen naar hem toe te gaan. Hij is dus ook een vast lid van het muziekonderdeel Baanbrekend Werk en daardoor ook direct betrokken.

Het contact met andere werknemers van Baanbrekend Werk is van belang om inzicht te krijgen in de muziektherapie. Het is belangrijk om een goed contact te hebben met de andere medewerkers, ook zij hebben namelijk contact met de cliënten waardoor de onderzoeker ook een goed beeld krijgt over de individuele situaties van de cliënten.

De onderzoeker krijgt zo de mogelijkheid om vragen aan de medewerkers te stellen en verschillende inzichten te leren kennen.

De onderzoeker is ook deel van de direct betrokkenen (Migchelbrink, 2007). Zij gaat de centrale acteur zijn tijdens het onderzoek. Omdat de studente Eli Scheeren in verband met haar afstudeerproject het onderzoek doorvoert, heeft zij de rol van de actieonderzoeker. Zij verzamelt alle informatie die van belang zijn, stelt de onderzoeksvraag en gaat deze vraag beantwoorden. Daardoor krijgt zij inzicht in het onderzoekend gebied/vak van muziektherapie en de mogelijkheid om haar kwalitatieve manier van werken te profileren en de muziektherapeut vanuit de praktijk te helpen.

Bij het onderzoeksnetwerk horen ook de 'indirect betrokkene' (Migchelbrink, 2007) bij het onderzoek. Dr. Kathinka Poismans is de eerste contactpersoon van de onderzoeker, zij heeft de aanvraag van de muziektherapeut Sander van Goor van Baanbrekend Werk ontvangen en aan de onderzoeker doorgegeven. Haar praktische kennis en haar kennis van het onderzoek was belangrijk, behulpzaam en waardevol voor het opstellen van het onderzoek door de onderzoeker.

Door haar theoretisch werk in verband met haar masterthesis (muziektherapie) en haar doctor proefschrift (muziektherapie) heeft zij veel informatie en kennis kunnen verzamelen.

Zij, maar ook de Zuyd Hogeschool heeft de rol van de initiatiefnemer, want samen hebben zij het initiatief genomen om de vraag vanuit de praktijk via een actiegericht onderzoek aan te pakken. Dr. Kathinka Poismans heeft de vraag toen aan een van de afstuderende studenten voorgelegd.

Vanuit KenVak is Dr. Susan van Hooren betrokken. Zij is met meetmethoden en sociale vaardigheden bezig en het was voor de onderzoeker mogelijk om na een afspraak met haar meer inzicht in de verschillende mogelijkheden te krijgen. Zij is ook een indirecte betrokkene. Zij heeft inzicht in betrouwbare databanken. Door de afspraak had de onderzoeker de mogelijkheid om verschillende databanken en meetinstrumenten te leren kennen. Verder gaf Dr. van Hooren ook tips om zo effectief mogelijk data en meetinstrumenten te kunnen verzamelen. Het contact met haar was dus qua dataverzameling en informatie voor het verloop van het onderzoek van belang en daardoor heeft zij ook een rol van deskundige, professional en informant (Migchelbrink, 2007) binnen het onderzoek van de onderzoeker.

Een andere indirecte betrokkene is Marij van Berghs. Zij is Master of Arts gespecialiseerd in creatieve therapie en daardoor ook een professional binnen het onderzoek. Verder is zij dramatherapie docente op Zuyd Hogeschool en op het moment van het onderzoek bezig met meetmethodes en creatieve therapie. Zij heeft een enquête naar ieder lid van de NVvMT gestuurd om te weten te komen welke meetmethodes ingezet worden. Marij van Berghs heeft de uitslag van deze enquête aan de onderzoeker doorgegeven en daardoor de mogelijkheid geboden om inzicht in de verschillende meetmethodes van muziektherapeuten te krijgen. Daarom is Marij van Berghs een sleutelpersoon binnen het onderzoek. Verder heeft zij ook de rol van deskundige en informant (Migchelbrink, 2007).

Vanuit Zuyd Hogeschool is Juliane Tissen indirect betrokken bij het onderzoek. Zij is de scriptiebegeleidster van de onderzoeker. Daardoor krijgt zij inzicht in het werk en de vooruitgang van het onderzoek. Als de onderzoeker niet echt vooruit komt kan zij met vragen en problemen bij haar terecht en samen naar een oplossing te zoeken. Juliane Tissen is een Master of Arts van supervisie, daarom is zij ook als professional te noemen.

Tijdens een workshop op Zuyd Hogeschool had de onderzoeker contact met de docent Dr. Ingrid Penzes (beeldende therapie) van Zuyd Hogeschool. Zij heeft verschillende tips in verband met actiegericht onderzoek gegeven en lag de onderzoeker de masterthesis van Estella Kempen voor. Daardoor krijgt Dr. Ingrid Penzes ook een indirecte rol en is zij voor de onderzoeker een professional en informant (Migchelbrink, 2007).

Vanuit "Baanbrekend" werk heeft de onderzoeker afspraken en interviews met verschillende werknemers gehad. Jos Mulders is consultant binnen Baanbrekend Werk en heeft inzicht in verschillende onderdelen en de hiërarchie. Ook zijn de doelen van de cliënten bij hem bekend en heeft hij veel informatie over het netwerk van Baanbrekend Werk. Hij weet hoe wat in elkaar zit.

Een extra activiteit tijdens de voorfase van de onderzoeker was om de muziekbond In Between eens tijdens een optreden te bekijken. Hier gedragen de cliënten zich anders en professioneel zoals van hun verwacht wordt bij de optredens; zij zorgen ervoor dat de elektrische apparaten zoals versterkers en boxen aangesloten zijn en dat alles op tijd klaar staat. Zij soundchecken en stellen vooraf een setlijst op, hierop staat precies wie wat gaat zingen en in welke volgorde.

2.4 Oriëntatiefase

In de oriëntatiefase heeft de onderzoeker zichzelf voorgesteld en kennis gemaakt met het gemeentelijk project Baanbrekend Werk en het personeel. De onderzoeker heeft uitgelegd, wat zij gaat doen, op welke manier zij het gaat doen en waarom. Door gesprekken met de betrokkenen wordt voor de onderzoeker duidelijk wat de verwachtingen zijn, en wie de mensen zijn die zij gaat observeren. Zo weten ook de bandleden, wie er nog aanwezig zou zijn en waarom de onderzoeker aanwezig is. Zij weet nu waar haar onderzoek precies over gaat. Dit gesprek vond plaats op 13 oktober 2014 in het muzieklokaal van Baanbrekend Werk. Sander van Goor, Wiel Janssen en de onderzoeker, Eli Scheeren waren aanwezig. Het team Muziektherapie van Baanbrekend Werk geeft duidelijk aan waar het over gaat. Zij hebben een meetinstrument nodig om de veranderingen met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden binnen de muziektherapie te meten. Dat is vooral nodig om deze resultaten aan de gemeente Heerlen en het projecthoofd te laten zien. De onderzoeker en het team Muziektherapie hebben overlegd hoe de onderzoeker het beste te werk kan gaan.

Verder heeft de onderzoeker inzicht gekregen in het proces van de muziektherapie binnen Baanbrekend Werk.

Voorafgaand aan de afspraken met de betrokkenen van het muziekonderdeel binnen Baanbrekend Werk had de onderzoeker geen helder beeld van hoe haar werk er uit zou moeten zien en wat haar werk inhoudt.

Zij heeft inzicht gekregen waarom een cliënt naar de muziektherapie kan komen, waarom de cliënt in deze situatie is en of er sprake van een problematiek is in die de cliënt acuut zit. Omdat de onderzoeker van extern naar het gemeentelijk project Baanbrekend Werk komt maken de onderzoeker en de muziektherapeut Sander van Goor meerdere afspraken.

Daardoor krijgt de onderzoeker de mogelijkheid om het project Baanbrekend Werk en de hiërarchie beter te leren kennen. De onderzoeker leerde direct tijdens de eerste afspraak meerderde cliënten kennen. Zij woonde de muziektherapiesessie bij en kon zich daardoor ook direct voorstellen. Door dit inzicht in de muziekband kreeg de onderzoeker ook een indruk van de manier van werken, en de mogelijkheid om de gedragingen van de bandleden te observeren.

Sander van Goor heeft aangegeven dat hij een transparante manier van werken nodig heeft om er dingen aan te kunnen toevoegen. Hij wil graag inzicht krijgen in het werk van de onderzoeker. Hij wil daardoor vooral ook de mogelijkheid bieden om vragen te beantwoorden en/of tips te geven. Het krijgen van feedback van diegene die echt met de uitgekozen meetmethodes aan de slag zal gaan is voor de onderzoeker van belang. Daardoor kan zij op de behoeftes ingaan en zich goed en praktijkgericht voorbereiden en ideeën in haar onderzoek inbouwen. De onderzoeker is in eerste instantie een observator.

De vraag van Sander van Goor is om een meetmethode te zoeken en te vinden waarin muziektherapie een rol speelt. Voor hem zou het optimaal zijn als er ook nog een keuze voor een tweede meetmethode wordt gemaakt om verandering met betrekking tot deze vaardigheden zonder muziektherapie te onderzoeken. Maar het doel om veranderingen met betrekking deze vaardigheden te meten blijft in eerste instantie belangrijk.

2.5 Diagnostische fase

De onderzoeker is met de observatie van de muziektherapie en de cliënten aan de slag gegaan. Daarnaast heeft zij ook gesprekken gevoerd met de aanwezigen. Zij heeft vooral onderzocht in welke mate de cliënten de sociale- en werknemers vaardigheden hebben ontwikkeld. Sommige cliënten zijn wel in staat om muzikaal op elkaar af te stemmen, anderen weer niet. Ook zijn sommige cliënten in staat om tijdens een oefenmoment op een stoel te zitten en niet of alleen zacht met iemand anders te praten. Er zijn cliënten die altijd meespelen/meezingen in de band, andere cliënten hebben iets minder te doen en kunnen daardoor luisteren naar de andere musicerende cliënten. Daardoor is het mogelijk om verschillende aandachtspunten bij de cliënten te herkennen. Deze manier van dataverzameling noemt Migchelbrink (2007) 'participerende observatie'. Door de nauwe samenwerking en de observatie kan de onderzoeker tot een concrete diagnose van de praktijksituatie komen (Migchelbrink, 2007). Omdat het zoeken naar meetinstrumenten centraal staat, is de onderzoeker minder naar de bijeenkomsten gegaan. Zij is er vooral mee bezig om een zoekstrategie op te stellen. Daardoor is het mogelijk om tijdens de zoektocht naar meetinstrumenten vooral naar de verschillende inhoudelijke punten te kijken. Een duidelijk overzicht van de verschillende hulpmiddelen waarmee de onderzoeker wil werken is binnen deze fase van belang. Binnen dit onderzoek gaat het vooral over het opzoeken van meetinstrumenten. De hulpmiddelen zijn dus vooral databanken en het internet. De bibliotheek van Zuyd Hogeschool heeft ook een centrale rol. Hier worden boeken en tijdschriften beheerd en heeft de onderzoeker de mogelijkheid om alle toepasbare boeken in te zien. Verder is het belangrijk om binnen deze fase een duidelijk beeld te vormen waarover de onderzoeker kennis wil verzamelen en wat zij concreet wil weten. De muziektherapeut Sander van Goor heeft aangegeven om vooral op zoek te zijn naar meetinstrumenten die het vergroten van het zelfvertrouwen onderzoeken. Ook tijdens de observatie lijkt zelfvertrouwen een belangrijk thema binnen het muzikaal onderdeel te zijn. Daarbij hoort ook het zelfbeeld. Daarmee bedoelt de onderzoeker dat de cliënten inzicht moeten krijgen hoe zij overkomen op andere (onbekende) mensen. Maar ook het contact leggen, zich aan elkaar aanpassen (zowel persoonlijk als muzikaal) en afspraken nakomen zijn belangrijke punten. Tijdens de actiefase is de onderzoeker vooral op zoek gegaan naar meetinstrumenten in verband met muziektherapie, maar ook met betrekking tot de vergroting of ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden.

Een ander zoekbegrip lijkt het zelfbeeld en de eigenwaarde te zijn, want de cliënten blijken hun eigenwaarde te laag in te schatten of zelfs niet te zien. Het is de onderzoeker duidelijk geworden dat de zoektocht naar geschikte meetinstrumenten waarschijnlijk meer tijd in beslag gaat nemen dan vooraf ingeschat, zodat het uitvoeren en implementeren van de gekozen meetinstrumenten niet meer aan bod kan komen.

Want het is niet eenvoudig om geschikte meetinstrumenten te vinden. Dankzij de enquête van Marij van Berghs (2015) heeft de onderzoeker afkortingen van de reeds bekende meetinstrumenten kunnen krijgen. Toch is het niet genoeg om alleen de afkortingen van de meetinstrumenten te kennen omdat het niet altijd mogelijk is om het meetinstrument dan ook te vinden.

Door het zoekstelsel van de bibliotheek van Zuyd Hogeschool was het mogelijk om verschillende databanken te vinden waar meetinstrumenten met betrekking tot de ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden worden geadministreerd. Toch zijn het zelden meetinstrumenten die zich bezig houden met muziektherapie. Daarnaast was het wel mogelijk om meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie te vinden maar dan vooral voor mensen met een geestelijke beperking, autisme of dementie. Hier wordt wel de vooruitgang van sociale vaardigheden gemeten maar in een verkeerd kader en dimensie.

Omdat het toch moeilijker was om geschikte meetinstrumenten voor het onderzoek te vinden, ging de onderzoeker ook op internet (Google Scholar) op zoek om aanvullende literatuur, artikelen en informatie te kunnen verzamelen.

Het vinden van deze aanvullende informatie was geen probleem, maar er was nog steeds geen antwoord op hoe en waar de onderzoeker de verschillende meetinstrumenten met betrekking tot ontwikkeling/ verandering van sociale- en werknemersvaardigheden en muziektherapie zou kunnen vinden. De enquête van Marij van Berghs laat ook zien dat meerdere muziektherapeuten aangeven dat het aanbod van meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie ontbreekt. Door de resultaten van de enquête wordt duidelijk dat de uitvoering van de gevonden meetinstrumenten niet door de onderzoeker zou plaatsvinden. Ook het verwerken en de analyse van de meetinstrumenten vindt pas na het onderzoek plaats.

2.6 Ontwikkelingsfase

Omdat de onderzoeker zich vooral heeft beziggehouden met de zoektocht naar meetinstrumenten is het belangrijk om vooraf een duidelijk overzicht te hebben wat er precies gemeten moet worden. Het gaat vooral om zelfvertrouwen, begrip voor de eigenwaarde, aanpassingsvermogen, betrouwbaar zijn, doelgericht kunnen werken, integreren binnen een team enzovoort. Hiervoor worden dan een of meerdere meetinstrumenten gezocht. Vooral zijn er weinig meetinstrumenten te vinden die expliciet met muziektherapie en het effect hiervan op het ontwikkelen van sociale- en werknemersvaardigheden te maken hebben. Een andere vraag van Sander van Goor was om ook meetinstrumenten te zoeken, die alleen op de verandering en ontwikkeling van deze vaardigheden zijn gefocust. Deze meetinstrumenten hoeven niet uit de creatieve therapie te komen. De onderzoeker heeft zich dus in verschillende meetinstrumenten verdiept en deze verzameld. De eerste stap was om een brede indruk van de bestaande meetinstrumenten te krijgen. Hiervoor is het vooral belangrijk om een uitgebreid zoekmethode te hebben. De onderzoeker begon met in tijdschriften over muziektherapie en creatieve therapie in de bibliotheek van Zuyd Hogeschool met zoekbegrippen aan de slag. Daardoor worden verschillende relevante bronnen gevonden. Ook door de enquête van de Marij van Berghs (2015) heeft de onderzoeker inzicht in de praktijk en meetinstrumenten vanuit de praktijk gekregen. De onderzoeker krijgt dan de keuze om kwalitatief (bijvoorbeeld open vragen) of kwantitatief (bijvoorbeeld vragenlijsten met schaal) te zoeken naar de meetinstrumenten. Omdat de keuze van de meetinstrumenten beperkt lijkt, is het niet belangrijk om kwalitatief of kwantitatief aan het werk te kunnen gaan. De onderzoeker heeft vooral gezocht naar alle meetinstrumenten met betrekking tot de ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden om überhaupt een keuze aan te kunnen bieden. Deze hoeveelheid aan meetinstrumenten wordt door de onderzoeker aan Sander van Goor doorgegeven. Tijdens dit onderzoek is het niet meer haalbaar om de gevonden meetinstrumenten toe te kunnen passen

2.7 Actiefase

De actiefase begon februari 2015 en eindigde in april 2015. De onderzoeker is in het begin van haar onderzoek op maandag (van 12.00 tot 16.00 uur) en vrijdag (van 09.00 tot 12.00 uur) naar Baanbrekend Werk in Heerlen gegaan. Daardoor kreeg de onderzoeker inzicht in het werk van de muziektherapeut Sander van Goor. Dit inzicht is van belang omdat de onderzoeker meetinstrumenten voor deze manier van werken moet zoeken en vinden. Zij kan dan beter inschatten, of een meetinstrument geschikt zou kunnen zijn. Door het observeren van de cliënten binnen de muziektherapiesessie (hoe zij zich gedragen, communiceren, muzikaal bezig zijn en zich concentreren) krijgt de onderzoeker verder informatie over hun sociale- en werknemersvaardigheden en kan daardoor weer beter naar een geschikt meetinstrument zoeken. Binnen het muzikale samenspel heeft iedere cliënt een bepaalde rol, bijvoorbeeld het bespelen van de verschillende instrumenten. Sommigen hebben een bepaalde rol binnen een lied of in het geheel binnen de band. Er worden verschillende instrumenten bespeeld zoals het drumstel, piano, gitaar, basgitaar, maracas. Ook is er een leadzanger aanwezig net als backing vocals. Iedereen krijgt de mogelijkheid om te zingen en/of eigen liedjes uit te kiezen. Als er iemand binnen de band een nieuw instrument leren wil, wordt hem/haar dat ook bijgebracht door de muziektherapeut of eventueel de aanwezige cliënten die dit instrument al kunnen bespelen. Hierdoor worden de sociale vaardigheden van de cliënten (geduld, duidelijk en concreet communiceren) getraind.

Door de continue aanwezigheid van de muziektherapeut wordt een stevige basis en houvast geboden. Hij geeft structuur aan de repetities en hij houdt bij wie er aanwezig is en wie niet. Hij heeft een overzicht waarop vermeld staat welke cliënt welk doel voor ogen heeft en hij gaat ondersteunend te werk.

Dan kan de muziektherapeut bijvoorbeeld aan iemand vragen om een eigen lied uit te kiezen of om zichzelf voor te stellen. De muziektherapeut heeft dan ook de mogelijkheid om een observerende rol in te nemen waarbij hij de ontwikkelingen betreffende het sociale - en werknemersvaardigheden of een vooruitgang van een doel kan notuleren en bekijken.

De onderzoeker probeert geschikte meetinstrumenten te vinden die ook bij de doelgroep passen. Daarvoor is het handig om vooral de doelgroep te leren kennen. Daardoor krijgt de onderzoeker inzicht in de werkvorm van de muziektherapeut en kan zij de meetinstrumenten selecteren. De cliënten gaan zelf met muziekinstrumenten aan de slag. Dat wordt actieve muziektherapie genoemd. Als er sprake zou zijn van receptieve muziektherapie gaan de cliënten naar muziek luisteren en niet zelf aan de slag met het maken van muziek. In het begin van deze fase was de onderzoeker tijdens de bijeenkomsten aanwezig. Dan is zij begonnen om meetinstrumenten op te zoeken en te verzamelen en niet meer naar de bijeenkomsten te gaan. Tijdens de zoektocht was de onderzoeker vooral individueel bezig om naar meetinstrumenten te zoeken.

2.8 Evaluatiefase

Tijdens de evaluatiefase wordt de focus gelegd op de kwaliteit van het onderzoek. Er worden twee gebieden van het onderzoek beoordeeld; de uitkomst van het onderzoek en het verloop van het onderzoek (Migchelbrink, 2007). Tijdens het onderzoek is het vooral belangrijk om de onderzoeksvraag centraal te houden om weer terug bij het doel te kunnen komen indien daarvan even is afgeweken. In dit hoofdstuk beschrijft de onderzoeker, hoe zij haar onderzoek heeft geëvalueerd.

2.8.1 Procesevaluatie

Binnen de procesevaluatie wordt er vooral naar de verschillende werkstappen gekeken. Procesevaluatie omvat het volgen, handelen, beschrijven en beoordelen van de verschillende stappen van het handelen (Migchelbrink, 2007). Verder worden binnen deze evaluatie de gebeurtenissen en de gang van zaken tijdens het handelen beschreven.

“In procesevaluatie wordt het feitelijk functioneren van een activiteit onderzocht.” (Migchelbrink, 2007)

Door procesmonitoring worden de gegevens van belangrijke elementen van het verzamelen van informatie voor het onderzoek verzameld.

De vraagstelling staat centraal en daardoor kan de manier waarop naar informatie gezocht wordt beoordeeld en gecorrigeerd worden.

Het doel van procesmonitoring is om het voorkomen dat de uitvoering zich in een ongewenst richting ontwikkelt (Migchelbrink, 2007). Tijdens de zoektocht naar meetinstrumenten was de onderzoeker steeds met de doelvraag van het onderzoek bezig. Omdat in het begin voor de onderzoeker het doel niet geheel duidelijk was, is de onderzoeker vooral bezig geweest met het zoeken naar verschillende artikelen waarin het muziektherapeutisch werk met werklozen wordt beschreven. Deze artikelen waren moeilijk te vinden en hadden niets met het zoeken naar meetinstrumenten te maken. Het was nodig om regelmatig terug naar het doel, de vraag en het uitgangspunt te kijken om met het zoeken naar geschikte meetinstrumenten doelgericht verder te kunnen.

De programmareview volgt en beschrijft het uitvoeren van de vooruitgang van het onderzoek. Hier wordt inzicht gegeven in de mogelijkheden en beperkingen van de onderzoeker binnen haar onderzoek (Migchelbrink, 2007). Daardoor krijgt de onderzoeker de mogelijkheid om tot een oordeel te komen en haar programma of onderzoek te veranderen, aan te passen en te verbeteren. Omdat de onderzoeker met de tien stappen werkt is het voor haar mogelijk om haar theoretische werk te analyseren en erop terug te komen indien daarvan afgeweken is. Daardoor komt de onderzoeker altijd weer terug op haar hoofdonderzoek; meetinstrumenten met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden voor de praktijk te zoeken en haar zoekgeschiedenis te notuleren en bij te houden.

Door een reconstructie op afstand maakt de onderzoeker kortdurend contact met de direct betrokkenen van haar onderzoek (Migchelbrink, 2007). In dit onderzoek wordt dus contact met de muziektherapeut, zijn collega en de cliënten gemaakt. Tijdens deze contactmomenten verzamelt de onderzoeker zo veel mogelijk informatie om met haar onderzoek verder te kunnen gaan. Het is belangrijk om van de muziektherapeut, die na afloop van dit onderzoek met de gevonden meetinstrumenten aan de slag zal gaan, te vernemen wat er precies gemeten moet worden. Verder had de onderzoeker door haar aanwezigheid tijdens de bijeenkomsten kunnen ervaren hoe de muziekband samenwerkt en krijgt zij inzicht in hoe zij zich gedragen.

2.8.2 Productevaluatie

Bij de productevaluatie/ effectevaluatie (Migchelbrink, 2007) kijkt de onderzoeker, of haar opgezochte meetinstrumenten met betrekking tot de verandering van sociale- en werknemersvaardigheden binnen de muziektherapie het gewenste effect hebben. Binnen deze evaluatie zal de onderzoeker haar onderzoek en wat zij feitelijk tot stand heeft gebracht, na de resultaten en uitkomsten van haar handelen, evalueren. De status van haar onderzoek wordt in kaart gebracht (Migchelbrink, 2007). Het doel van de effect- en productevaluatie is om te beslissen of het handelen wel of niet voortgezet zal worden.

De onderzoeker moet haar handelen tegenover de belanghebbenden legitimeren en verantwoorden en dan eventueel haar eigen handelen verbeteren. Tijdens deze evaluatie wordt een oordeel uitgesproken (Migchelbrink, 2007).

Binnen dit onderzoek is het vooral de vraag of het opzoeken van meetinstrumenten met betrekking tot verandering/ontwikkeling van de sociale- en werknemersvaardigheden binnen de muziektherapie de verwachte uitkomst heeft opgeleverd. Door de zoektocht van de onderzoeker was het mogelijk om meerderde meetinstrumenten met betrekking tot deze vaardigheden en communicatie te vinden. Toch was het vinden van deze meetinstrumenten binnen de muziektherapie niet succesvol. Omdat er vanuit de subvragen ("Wat moet er precies gemeten worden (muzikaal en buitenmuzikaal)?" en "Welke meetmethoden doen dat?") eveneens sprake is van buitenmuzikale meetinstrumenten, heeft het onderzoek toch een juist effect want het heeft de muziektherapeut de mogelijkheid gegeven om de ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden van de cliënten binnen de muziektherapie van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk met hulp van professionele meetinstrumenten te meten.

2.9 Kwaliteitscriteria

In dit hoofdstuk gaat de onderzoeker met een aantal kwaliteitseisen aan de slag. Er zijn verschillende kwaliteitseisen voor het actieonderzoek opgesteld (Migchelbrink, 2007). Deze kwaliteitseisen zijn: samenwerking, reflectie, kennisbronnen, betekenis en bruikbaarheid, transparantie, kritische en zorgvuldige omgang met aannames, interpretaties en verschillende gezichtspunten en verantwoording. Volgens Migchelbrink (2007) scoren deze kwaliteitscriteria hoog. Dat komt ook door de actieve betrokkenheid van de onderzoeker. De onderzoeker heeft tijdens haar onderzoek minder muziektherapeutisch meetinstrumenten kunnen vinden. Toch was het voor de onderzoeker mogelijk om contact te hebben met professionals die in het verleden al kennis hebben opgedaan omtrent meetinstrumenten. Hun hulp, tips en adviezen worden binnen het onderzoek ter harte genomen.

2.9.1 Samenwerking

Als de onderzoeker het over het kwaliteitscriterium samenwerking heeft, gaat het vooral over de samenwerking tussen de onderzoeker en de direct betrokkenen. In het begin van het onderzoek had de onderzoeker vooral contact met de muziektherapeut, Sander van Goor en zijn collega Wiel Janssen. Zij zorgen ervoor dat de onderzoeker informatie over de te meten eigenschappen krijgt. De muziektherapeut, maar ook zijn collega zijn tijdens het onderzoek altijd aanspreekbaar als de onderzoeker meer informatie over hun werk of het gemeentelijk project nodig heeft. Verder is de onderzoeker tijdens haar onderzoek in contact geweest met professionals vanuit haar opleiding van creatieve therapie. Met de Master of Arts en docent op Zuyd Hogeschool Marij van Berghs heeft de onderzoeker regelmatig via email contact opgenomen om de vooruitgang van de enquête van de leden van de Nederlandse vereniging voor Muziektherapeuten te volgen. Tijdens het zoeken naar meetinstrumenten is de onderzoeker vooral individueel bezig en heeft zij aan het eind van haar onderzoek een uitgewerkt overzicht van haar zoekresultaten aan de muziektherapeut Sander van Goor aangeboden.

2.9.2 Reflectie

Tijdens het onderzoek is het voor de onderzoeker van groot belang om continu te reflecteren. Daarvoor heeft de onderzoeker haar zoekresultaten bekeken. Zijn deze geschikt voor het beantwoorden van haar onderzoeksvraag en/of de subvragen? De kwaliteitscriteria, de doelgroepen en het doel van de meetinstrumenten worden dan met het doel van het onderzoek vergeleken. Om deze informatie overzichtelijk in te kunnen zien heeft de onderzoeker een tabel gemaakt. Hier zijn alle criteria van de gevonden meetinstrumenten op een rij gezet. Deze gevonden meetinstrumenten worden doorgestuurd naar de muziektherapeut van Baanbrekend werk. Omdat de onderzoeker individueel bezig is geweest met het opzoeken van meetinstrumenten, vonden er weinig reflectiemomenten met de muziektherapeut van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk plaats. Daardoor kan er ook sprake zijn van subjectiviteit. Om toch doelgericht en met een open houding aan de slag te kunnen was de onderzoeker vooral bezig met het vergelijken van gevonden meetinstrumenten en de meetmethodes van Sander van Goor. Hij had twee lijsten opgesteld om de vooruitgang van zijn cliënten te meten. Deze lijsten zijn niet professioneel op hun bruikbaarheid getoetst. Toch biedt hij zo een inzicht in wat hij als resultaat verwacht. Toen de onderzoeker haar resultaten en de tabel aan Sander van Goor had laten zien had zij de mogelijkheid om feedback te krijgen. Daardoor was het mogelijk om de resultaten en de zoektocht te veranderen en de mening van hem in te bouwen.

2.9.3 Kennisbronnen

Tijdens het onderzoek is de onderzoeker met verschillende dataverzamelingstechnieken bezig geweest (Migchelbrink, 2007). De onderzoeker heeft individuele personen geïnterviewd, literatuur geanalyseerd (scripties, artikelen in vaktijdschriften, boeken, onderzoeken), en databanken en registratiesystemen (via internet en het intranet van Zuyd Hogeschool) geanalyseerd. Omdat de onderzoeker met meerdere databronnen aan de slag is gegaan, wordt deze dataverzamelingstechniek ook databronnentriangulatie of 360- gradenonderzoek (Migchelbrink, 2007) genoemd. Het interviewen van individuele personen biedt de onderzoeker de kennis en informatie van een deskundige over een bepaald thema. De onderzoeker had gesprekken en ook schriftelijk contact met de Master of Arts Marij van Berghs.

Zij heeft een enquête gestuurd aan de leden van de Nederlandse Vereniging voor muziektherapeuten en aan de onderzoeker aangeboden dat zij de resultaten van deze enquête ter inzage krijgt. De onderzoeker is vooraf al op de hoogte gesteld van de informatie over en het doel van de enquête.

Een ongepubliceerd rapport vanuit een inventariserend onderzoek naar vakspecifieke meetinstrumenten vanuit KenVak Centraal in deze enquête was vooral de kennis over toepasbare en geschikte meetinstrumenten en de vraag of deze meetinstrumenten ook door muziektherapeuten ingezet worden. De resultaten van de enquête zijn doorgegeven door deskundige Marij van Berghs en hebben de onderzoeker het inzicht gegeven in de praktijk van de inzet van meetinstrumenten en de problemen die eraan gekoppeld zijn. In het begin van de zoektocht naar geschikte meetinstrumenten had de onderzoeker een gesprek met Dr. Suzan van Hooren. Door dit gesprek heeft de onderzoeker inzicht gekregen in haar kennis van verschillende databanken.

Omdat zij is gepromoveerd in het vak van creatieve therapie is zij een professional die ook kennis over het methodisch werken en bewijs daarvoor heeft. Zij heeft de onderzoeker geadviseerd om binnen de databank van Cotan op zoek te gaan naar meetinstrumenten. Hier kon de onderzoeker al verschillende meetinstrumenten met betrekking tot de verandering van sociale- en werknemersvaardigheden vinden. Binnen de databank van Cotan worden verschillende meetinstrumenten ook met hulp van kwaliteitscriteria beoordeeld. Daardoor krijgt de onderzoeker een overzicht van betrouwbare meetinstrumenten binnen de zorg. Verder krijgt de onderzoeker inzicht in welke criteria überhaupt betrouwbaar moeten/kunnen zijn om passende meetinstrumenten te vinden. Hier is sprake van kwaliteit van het testmateriaal, kwaliteit van de handleiding, betrouwbaarheid, begripsvaliditeit, criteriumvaliditeit, uitgangspunten bij de testconstructie en normen. Deze criteria worden van Cotan beoordeeld en zijn voor de onderzoeker toegankelijk. Binnen andere databanken zoals Best worden kwaliteitscriteria genoemd, die ook passen bij de kwaliteitscriteria die Cotan hanteert. Een ander manier om data te verzamelen is om deze in de literatuur op te zoeken.

Het boek van Migchelbrink (Actieonderzoek voor professionals in zorg en welzijn - 2007) wordt door de opleiding van creatieve therapie op Zuyd Hogeschool verplicht gesteld. Tijdens het rechercherende werk van de onderzoeker kwam zij ook artikelen tegen die het effect van muziektherapie op de verandering van sociale vaardigheden bevatten. Verder had de onderzoeker zo de mogelijkheid om ook een scriptie vanuit KenVak nader te bekijken.

Een scriptie die zij is tegengekomen is die van Estella Kempen; (Muziek Therapeutische Bandcoaching (MTB) voor jeugdigen met een Autismespectrumstoornis - 2013). Zij heeft binnen haar masterthesis met het effect van een coachingsband gewerkt. Op basis van haar scriptie was het voor de onderzoeker mogelijk om de manier van het muziektherapeutisch werk te beschrijven, te verklaren en met hulp van gevonden literatuur te onderbouwen.

Verder heeft de onderzoeker met het lezen en opzoeken van het vaktijdschrift 'Musiktherapeutische Umschau' (vanaf het jaar 2010) bezig. Dit tijdschrift wordt in de bibliotheek van Zuyd Hogeschool gearriveerd en is ter inzage beschikbaar. Zo was het voor de onderzoeker mogelijk om nog meer passende literatuur ofwel artikelen vanuit de vaktherapie te vinden. Tijdens de zoektocht op internet is de onderzoeker verschillende meetinstrumenten met betrekking tot de verandering van sociale- en werknemersvaardigheden tegengekomen. Daarnaast heeft zij ook meer literatuur en artikelen gevonden die het thema van verandering en ontwikkeling van deze vaardigheden bevatten. Gedurende de hele zoektocht en het analyseren van de gevonden data en informatie was het vooral opvallend dat de doelgroep voor de gevonden meetinstrumenten vooral mensen met een dementie, autistische stoornis, psychische stoornis, chronische pijn, mensen met een beperking, kinderen, bejaarden of mensen binnen een palliatieve instelling betroffen. Toch bestaan er ook een aantal meetinstrumenten voor de gezochte doelgroep met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden.

2.9.4 Bruikbaarheid

Het hoofdstuk bruikbaarheid is gericht op de vraag hoe bruikbaar de verzamelde informatie is. Is deze informatie van betekenis en is deze informatie bruikbaar binnen de praktijk van de muziektherapeut Sander van Goor? De onderzoeker heeft veel informatie over verschillende meetinstrumenten verzameld en gecategoriseerd. Hierdoor krijgt de muziektherapeut inzicht in het zoekresultaat van de onderzoeker en een overzicht van de gevonden meetinstrumenten en hun eigenschappen. Dit overzicht is in eerste instantie een begin voor de muziektherapeut om met meetinstrumenten aan de slag te gaan. Het zou mogelijk zijn om het uitvoeren van de gevonden meetinstrumenten binnen het werk te implementeren. Aangezien de vraag naar het uitgevoerd onderzoek vanuit de werkpraktijk is gekomen, zou het resultaat en het overzicht van de onderzoeker wel in de praktijk bruikbaar zijn voor de muziektherapeut.

2.9.5 Transparantie

Bij transparantie gaat het vooral om de vraag of de stappen, doelen en methoden duidelijk zijn. Is het werk van de onderzoeker navolgbaar en past het werk bij de onderzoeksvraag? De onderzoeker is individueel met de zoektocht aan de slag gegaan. Zo was het mogelijk om geconcentreerd te werken. Omdat zij zo intensief bezig was, is het pas achteraf mogelijk om het werk transparant voor de muziektherapeut te maken. Na afloop van het onderzoek was het individueel werk deels wel te verantwoorden, omdat zij zo veel informatie kon verzamelen. Toch was het ook deels niet te verantwoorden omdat de onderzoeker nauw met de praktijk en de muziektherapeut zou werken. Er was ook sprake van een afspraak om de tabel met gevonden meetinstrumenten te bekijken en feedback te geven. Daardoor had de onderzoeker de mogelijkheid om dingen te veranderen en meer op de vraag van Sander van Goor in te gaan. De onderzoeker had ook de mogelijkheid om te verklaren dat er geen geschikte meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie bestaan.

Om toch een transparant overzicht van haar vooruitgang en hoe zij aan informatie en meetinstrumenten is gekomen te kunnen bieden heeft de onderzoeker haar werk en het opzoeken van de meetinstrumenten en passende literatuur stap voor stap genotuleerd en schriftelijk in een tabel gezet. De afspraken die de onderzoeker met docenten van Zuyd Hogeschool en medewerkers van het gemeentelijke project Baanbrekend Werk had zijn schriftelijk genotuleerd.

2.9.6 Kritische en zorgvuldige omgang met aannames

De vraag van de kritische en zorgvuldige omgang met aannames is bedoeld om te reproduceren hoe er tijdens het onderzoek met tegenstrijdige gezichtspunten en interpretaties wordt omgegaan. Tijdens het begin van het onderzoek vond de onderzoeker het vooral van belang om de meetinstrumenten zelf te verzamelen. Zij was ervan overtuigd om alleen door het kunnen inkijken van verschillende meetinstrumenten (vragen, schalen, meningen, stellingen) de kwaliteitscriteria te kunnen herkennen. Ook was de onderzoeker meer bezig met de doelgroep dan met het doel van de meetinstrumenten. Door een gesprek met Dr. Ingrid Penzes werd de onderzoeker beïnvloed door een ander mening. Zij heeft de onderzoeker geadviseerd om eerst meetinstrumenten te zoeken, dan door kwaliteitscriteria en informatie over de inhoud van het meetinstrument te kijken of het meetinstrument bij het onderzoek past. Pas als er een keuze voor bepaalde meetinstrumenten is gemaakt is het logisch om het meetinstrument echt aan te schaffen. Daardoor heeft de onderzoeker de mogelijkheid gekregen om de situatie vanuit een ander gezichtspunt te kunnen bekijken en kwam zij daardoor tot andere inzichten om de kwaliteit van meetinstrumenten te kunnen beoordelen.

Verder was de onderzoeker ermee bezig om vooral haar kennis over de onderzoeksvraag te vergroten en zich te focussen op de onderzoeksvraag "Met welke meetmethoden kunnen veranderingen met betrekking tot werknemersvaardigheden, binnen de muziektherapie van het gemeentelijk project Baanbrekend werk gemeten worden?". Tijdens het zoeken naar geschikte meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie had de onderzoeker geen resultaat. Dan kan door verschillende redenen: Is de onderzoeker met de juiste zoekterm aan de slag gegaan? Was de gebruikte zoektaal van toepassing? Is de doelgroep (werklozen) in het werkveld van muziektherapie of creatieve therapie geïmplementeerd? Is het effect van muziektherapie überhaupt meetbaar en bestaan er meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie? Bestaan er meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie en de ontwikkeling en verandering van sociale- en werknemersvaardigheden? Op deze vragen gaat de onderzoeker in het vierde hoofdstuk (discussie) verdiepend in. Door een open houding was het toch mogelijk om met de zoektocht naar geschikte meetinstrumenten door te gaan want er zijn ook meetinstrumenten te vinden die niet expliciet iets met muziektherapie te maken hebben, maar toch binnen de muziektherapie toepasbaar zijn.

2.9.7 Verantwoording

Om het onderzoek en de vooruitgang van het onderzoek te kunnen verantwoorden is het nodig om het werk en de vooruitgang van de onderzoeker te onderbouwen. De onderzoeker beschrijft haar zoektocht en waarom zij op deze manier aan de slag is gegaan.

3. Resultaten

3.1 Systematic Review

Binnen dit hoofdstuk zal de onderzoeker een overzicht van haar zoekstrategie geven. Omdat het onderzoek vooral uit het opzoeken van geschikte meetinstrumenten en literatuur bestaat, neemt het derde hoofdstuk een centrale rol in binnen het onderzoek. De onderzoeker biedt een overzicht aan betreffende het opzoeken van geschikte literatuur en zij laat de door haar gekozen databanken en catalogi zien. Verder wordt er inzicht in de internetresearch en een uitgebreid verslag gegeven van de verkregen informatie die de onderzoeker uit de enquête van Master of Arts Marij van Berghs heeft gehaald. Door de systematic review wordt een indruk van het wetenschappelijk werk van de onderzoeker gegeven en biedt deze de mogelijkheid om de zoekuitkomst gedetailleerd te notuleren en inventariseren.

3.1.1 Zoekgeschiedenis en vormgeving

De onderzoeker was in het begin van haar onderzoek vooral bezig met het opzoeken van passende literatuur. Hiervoor is zij begonnen om binnen de databank ScienceDirect aan de slag te gaan met het zoekbegrip 'meetinstrument music social behaviour'. Vanuit de 32 relevante zoekresultaten heeft de onderzoeker twee artikelen uitgekozen:

1. Effect of music therapy on psychiatric patients proactive coping skills (Silverman, M. 2011)
2. Study of analogy between music therapy and group work (Hakvoort, L, Bogaerts, S. Spreen, M. 2012)

Omdat de onderzoeker verschillende boeken met betrekking tot muziektherapie al in haar bezit had, was het mogelijk om ook binnen deze boeken op zoek te gaan naar geschikt materiaal. Daardoor is de onderzoeker aan het werk gegaan met de boeken "Handboek muziektherapie. Evidence based practice voor de behandeling van psychische stoornissen, problemen en beperkingen" (Smeijsters H. 2006), "Musiktherapie. Geschichte- Theorien- Methoden" (Bruhn H., 2000) en "Elementaire sociale vaardigheden" (van Meer K., van Neijenhof J., Bouwens M., 2001).

Verder heeft de onderzoeker gezocht aan de hand van verschillende zoekbegrippen in zowel Nederlands, Engels als Duits om een zo uitgebreid mogelijk resultatenoverzicht te verkrijgen:

Nederlands	Engels	Duits
- Muziektherapie meten - Meetinstrument - Maatschappij muziek - Sociaal meetinstrument - Werknemersvaardigheden - Sociale vaardigheden - Zonder baan muziek - Persoonlijkheid ontwikkelen - Persoonlijkheid meetinstrument - Muziekband - Samen musiceren	- Musictherapy scale - Musictherapy questionnaire - Social ability - Social behaviour - Unemployed music - Musicband - Music together - Workers ability - Personality gage/ gauge - Social gage/ gauge	- Messinstrument - Musiktherapie - Musik Gesellschaft - Musik messen - Soziales Messinstrument - Persönlichkeit - Messinstrument - Arbeitnehmerfähigkeiten - Soziale Kompetenz messen - Soziale Fähigkeiten messen - Musikband - Arbeitslos Musik - Gemeinsam musizieren - Musik Effekt messen

Door de zoektocht op het intranet van Zuyd Hogeschool en via het internet is de onderzoeker bij onderstaande databanken en catalogi terechtgekomen. Binnen het intranet van de bibliotheek van Zuyd Hogeschool Heerlen had de onderzoeker de mogelijkheid om e-bronnen uit te kiezen. Hier worden dan verschillende databanken en catalogi zichtbaar. De onderzoeker kan in de naam van Zuyd Hogeschool inloggen en naar geschikte informatie zoeken. Hier is het van belang om vooraf een bruikbaar zoekbegrip te bedenken.

De onderzoeker is met het zoekbegrip "meetinstrument" aan de slag gegaan. Daardoor had zij de mogelijkheid om verschillende databanken in te zien, die met meetinstrumenten te maken hebben.

Binnen de hierna volgende databanken en catalogi was de onderzoeker met de begrippen uit de tabel bezig:

- Bibliotheek van Zuyd Hogeschool Heerlen
- Cota
- Best
- Meetinstrumenten in de zorg
- ScienceDirect
- HBO – kennisbank
- Google Scholar

Omdat de onderzoeker een uitgebreid beeld van het aanbod van meetinstrumenten met betrekking tot veranderingen van sociale- en werknemersvaardigheden wilde krijgen, was zij niet bezig met het selecteren van kwalitatieve en/of kwantitatieve bijdragen.

Tot slot was de onderzoeker op het internet met haar zoektocht bezig en kon zij twee geschikte homepages vinden die meetinstrumenten bevatten (www.uni-due.de en www.testzentrale.de). Op www.testzentrale.de zocht de onderzoeker vooral meetinstrumenten op die in de enquête van Marij van Berghs worden benoemd.

Omdat de onderzoeker een overzicht van de gevonden meetinstrumenten en hun kwaliteitscriteria wil aanbieden, zal zij deze in een tabel zetten. Deze tabel wordt in punt 3.1.4 'het product' geplaatst.

3.1.2 Beschrijving van de resultaten

Door het intensieve zoeken van de onderzoeker was het mogelijk om verschillende meetinstrumenten met betrekking tot verandering van sociale- en werknemersvaardigheden te vinden. Toch blijkt de muziektherapie geen belangrijk plaats binnen deze meetinstrumenten in te nemen. Toch zou het mogelijk zijn om ook binnen de muziektherapie deze meetinstrumenten te gebruiken. Er worden verschillende doelgroepen genoemd, dus het is toch mogelijk om met deze meetinstrumenten aan de slag te gaan. Binnen de praktijk komt dan het de bruikbaarheid van deze categorisering van doelgroepen naar boven. Ook de meetmanier is telkens verschillend. Sommige meetinstrumenten bieden de mogelijkheid om een vragenlijst of een schaal door een vijfpuntenschaal te laten invullen door een cliënt. Een andere manier is om het samen met de cliënt in te vullen of de vragenlijst door iemand anders (bijvoorbeeld. moeder, leerkracht) in te laten vullen. Ook worden er open vragen, schalen en gesloten vragen opgesteld om te beantwoorden. Het kan ook een stelling zijn die door de cliënt moet worden beoordeeld. Tijdens het opzoeken en verzamelen van geschikte meetinstrumenten en hun kwaliteitscriteria wordt duidelijk dat de gevonden databanken verschillende manieren van dataverzameling hebben. Sommige geven meer informatie (met betrekking tot doel van het meetinstrument, beschikbaarheid, prijs) dan andere. De doelgroep en de duur van de vragenlijst wordt binnen alle databanken aangegeven. De inschatting van de duur van een vragenlijst is voor de praktijk van belang. Als de cliënten van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk het zelf kunnen invullen, is het voor de muziektherapeut ontlastend. Iedere cliënt kan zijn/haar eigen vragenlijst (het meetinstrument) zelfstandig invullen. De muziektherapeut heeft dan de opdracht om deze te evalueren. Dat is voor de bruikbaarheid en haalbaarheid voor de muziektherapeut van belang. Vooral ook omdat de muziektherapeut actief binnen de Muziek Therapeutisch Bandcoaching aan de slag gaat met de cliënten.

Door inzicht in de uitwerking van de enquête, doorgevoerd door Master of Arts Marij van Berghs (2015) krijgt de onderzoeker ook inzicht in de praktijk en hoe de muziektherapeuten van de NVvMT met meetinstrumenten te werk gaan. In de enquête is duidelijk naar voren gekomen dat muziektherapeuten weinig weten over meetinstrumenten en waarover, waar, wanneer en bij wie deze ingezet kunnen worden. Slechts enkele muziektherapeuten weten wat meetinstrumenten zijn, hoe deze te gebruiken en wat het effect is bij correct gebruik. Meetinstrumenten komen zelden tot inzet. Als er meetinstrumenten in de enquête benoemd worden zijn het vooral meetinstrumenten waarin muziektherapie geen onderdeel is.

Smeijsters (2006) benoemt de koppeling van (sociaal) dagelijks gedrag aan muzikaal gedrag als analogie. Daardoor wordt duidelijk dat deze verschillende situaties en het gedrag binnen deze situaties wel met elkaar te maken hebben en te vergelijken zijn. Volgens het artikel van Hakvoort, Bogaerts en Spreen (2012) is deze koppeling deels bewezen. Het onderdeel analogie wordt in het hoofdstuk 1.5 'Uiteenzetting van literatuur' uitgebreid beschreven.

3.1.3 Relevantie

In dit hoofdstuk wordt de relevantie van het onderzoek voor de toekomst van de praktijk van het gemeentelijk project en de praktijk van muziektherapeuten beschreven. De onderzoeker had inzicht in de praktijk en ook in het zoekend werk naar geschikte meetinstrumenten. Verder kon zij informatie over de mogelijkheden van de inzet van meetinstrumenten binnen de muziektherapie opdoen. Hoe, waar, voor wie, waarom worden meetinstrumenten in de praktijk ingezet?

Tot nu toe worden er maar weinig meetinstrumenten ingezet. De geënquêteerde muziektherapeuten hebben aangegeven dat het ontbreekt aan een duidelijk overzicht van de beschikbare meetinstrumenten.

Binnen het onderzoek wordt naar meetinstrumenten met betrekking tot de verandering/ ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden gezocht. In deze zoektocht wordt niet aan de hand van muziektherapeutisch aspecten geselecteerd, maar worden alle geschikte meetinstrumenten verzameld. Deze resultaten zijn in een tabel gezet en daardoor overzichtelijk met elkaar te vergelijken. Een overzicht van verschillende meetinstrumenten lijkt voor de muziektherapeut Sander van Goor praktisch te zijn. Hij kan een lijst afwerken en krijgt de indruk hoe veel tijd hij aan de uitwerking en het uittesten van de meetinstrumenten moet besteden.

3.1.4 Het product

In dit hoofdstuk gaat de onderzoeker haar resultaten van de zoektocht presenteren. Hier worden de gevonden meetinstrumenten in een tabel gezet en de meeteigenschappen benoemd. In deze tabel heeft de onderzoeker een selectie gemaakt van meetinstrumenten met betrekking tot haar onderzoeksvraag "Met welke meetinstrumenten kunnen veranderingen met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden, binnen de muziektherapie van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk gemeten worden?". Meetinstrumenten, die qua doelgroep niet van toepassing zijn, zijn door de onderzoeker in een andere tabel opgesteld. Daardoor geeft zij een overzicht van haar zoektocht en van de resultaten van haar onderzoek weer.

Deze tabel geeft inzicht in het zoekresultaat van de meetinstrumenten die bij de doelgroep van dit onderzoek en de onderzoeksvraag passen.

Een andere tabel is een de bijlagen geplaatst en geeft inzicht in het zoekresultaat van meetinstrumenten die *niet* bij de doelgroep maar wel bij de onderzoeksvraag passen.

De kwaliteit van de meetinstrumenten zijn met ' α ' beschreven. Dat is aan de hand van de consistenties van Cronbach te beoordelen. Hij heeft een mogelijkheid ontwikkeld om meetinstrumenten uit te werken en de kwaliteit in cijfers onder te verdelen:

$\alpha > 0.9$ = excellent

$\alpha > 0.8$ = goed

$\alpha > 0.7$ = acceptabel

$\alpha > 0.6$ = dubieus

$\alpha > 0.5$ = slecht

$\alpha \leq 0.5$ = inacceptabel

Als de onderzoeker het over items heeft, worden daarmee vragenlijsten, stellingen, opdrachten, antwoordmogelijkheden en stimulusmateriaal bedoeld. Deze zijn de meetmiddelen binnen het meetinstrument.

(Skalenbildung – Arbeitsschritte der Testanalyse, S. Mücke 2010)

Gevonden meetinstrumenten met betrekking tot de verandering en ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden Van toepassing op de doelgroep en de onderzoeksvraag!					
Benaming (afkorting)	Doelgroep	Meetpretentie	Wijze van afnemen	Wijze van scoring	Duur
Multidimensionale Selbstwertskala (MSWS)	Jeugdige en volwassenen	In kunnen schatten van eigenwaarde, effectmeting van therapie	Individueel door de cliënt in te vullen	Er worden 32 items met behulp van 6 facetten gescoord (emotionele eigenwaarde, sociaal zelfbeeld (m.b.t. zekerheid binnen contactopnames), sociaal zelfbeeld (m.b.t. het kunnen omgaan met kritiek), zelfbeeld van prestatievermogen, zelfbeeld van eigen attractiviteit, zelfbeeld van sportiviteit)	10-15 min
Persoonlijke vragenlijst (NEO FFI)	Volwassene	'big five' persoonlijkheids-domeinen en facetten	Individueel door de cliënt in te vullen	Met behulp van 5 schalen (N= Neuroticisme, E= Extraversie, O= Openheid, A= Altruïsme en C= Conscientieusheid) worden 60 items gemeten.	10 min
Das Essener Ressourcen- Inventar (ERI)	Kinderen en jongeren en volwassenen vanaf 18 jaar	Persoonlijke resources worden gemeten	Individueel door de cliënt in te vullen	Er worden 38 gesloten en 2 open vragen voor 3 onderdelen (persoonlijke resources, sociale resources en structurele resources) aan de cliënt gevraagd. (m.b.t. afgelopen 4 weken en afgelopen 3 jaren)	15 min
Nederlandse Persoonlijke Vragenlijst (NPV)	Vanaf 15 jaar	Persoonlijkheidseigen schappen	Individueel door de cliënt in te vullen	140 items worden in 7 schalen gemeten (1.inadequate emotionele (in)stabiliteit, 2.sociale inadequatie (aan- afwezigheid van sociale angst), 3.rigiditeit (nauwkeurigheid, ordelijkheid en flexibiliteit, 4.verongelijkheid ((in)tolerantie, geduld, en houding tegens anderen), 5.zelfgenoegzaamheid (egoïsme versus altruïsme), 6.dominantie(de mate van overwicht op anderen versus een afhankelijke houding), 7.zelfwaardering (een positief versus een negatief zelfbeeld) Elke schaal heeft 20 vragen en deze worden met een gesloten vraag gemeten (ja/nee)	30 min

Nederlandse interpersoonlijke adjectieven schalen (NIAS)	Volwassene	Interpersoonlijk gedrag	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaat uit 8 schalen (AP = dominant- pocherig, BC = ruw- agressief, DE = wrokkig- wantrouwig, FG = passief- onverschillig, HI = volgend- afhankelijk, JK = begrijpend- goedgegelovig, LM = vriendelijk- betuttelend en NO = zelfzeker- drammerig)	30 min
Utrechtse Coping Lijst (UCL)	Vanaf 14 jaar	Mentale functies, persoonlijke factoren	Individueel door de cliënt in te vullen	47 items, verdeeld over 7 subschalen (actief aanpakken (ACT), palliatieve reacties (PAL), vermijden/afwachten (VER), sociale steun zoeken (SOC), passief reactiepatroon (PAS), expressie van emoties/boosheid (EXP) en geruststellende gedachten/ optimisme (GER)	15 min
Sociale steun lijst interactie 12 (SSL-12)	Mensen die sociale steun nodig	Persoonlijke factoren, sociale functie	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaat uit 34 items	Niet bekend
Session Rating Scale (SRS)	Cliënten van een therapeut	Effectmeting van de therapie	Individueel door de cliënt in te vullen	4 stellingen en de cliënten moeten zelf aangeven hoe hij/ zij denkt dat de therapie werkt	5 min
Outcome Rating Scale (ORS)	Volwassene	Zelfbeoordeling	Individueel door de cliënt in te vullen	6 schalen (Hoe gaat het met u? Hoe vond u de bijeenkomst?)	10- 15 min
Temperament en Karakter Vragenlijst (TCI)	Vanaf 15 jaar	Persoonlijkheidsas- pecten, temperament en	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst met 240 juist/ onjuist	40 min
Quick Big Five (QBF)	Jongeren en volwassene n	Persoonlijkheidske- nmerken	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit een lijst met 30 eigenschappen, waarbij aangegeven moet worden in welke mate de respondent denkt dat deze eigenschap bij zichzelf aanwezig is.	5 min

Sociale Cognitielijst (SC-Lijst)	Volwassene	Cognitie in sociale situaties	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 35 items betreffend verwachtingen, sociaal gedrag, eisen die men zichzelf stelt in sociale situaties, zelfwaardering	10 min
Schaal Voor Interpersoonlijke Waarden (SIW)	Vanaf 15 jaar	Waarden in het sociale verkeer	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 30 series van 3 uitspraken over dingen die mensen belangrijk vinden in hun leven	20 min
Zelfredzaamheid- Matrix (ZRM)	Bijstand-gerechtigden, Kwetsbare Huishoud, Mensen die zich aanmelden bij CTMO (die een uitkering willen, een postadres en een plek in de maatschappelijke opvang)	Zelfredzaamheid	Individueel door de cliënt in te vullen	Deze matrix bestaat uit 11 domeinen 1. Financiën 2. Dagbesteding 3. Huisvesting 4. Huiselijke relaties 5. Geestelijke gezondheid 6. Lichamelijke gezondheid 7. Verslaving 8. Activiteiten Dagelijks Leven 9. Sociaal netwerk 10. Maatschappelijke participatie 11. Justitie De cliënt moet een eigen inschatting door een vijfpuntenschaal aangeven. Voor elke punt (1-5) is een stelling geformuleerd die door de cliënt wordt uitgekozen.	n.v.t.

Afkorting	Verkrijgbaarheid (kosten)	Taal	Kwaliteit	Bron	Gevonden op
MSWS	Verkrijgbaar op www.testzentrale.de 74,00€	Duits	$\alpha = 0.93$	Schütz, A., Sellin, I. (2006)	http://www.testzentrale.de/programm/mulridimensionale-selbstwertkala.html
NEO FFI	Verkrijgbaar op www.testzentrale.de 746,86€ (NEO- FFI en NEO PI- R Starterset in het Nederlands) NEO- FFI 176,00€ in het Duits	Duits/ Nederlands	Tussen $\alpha = 0.72$ en $\alpha = 0.87$ Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = voldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Hoekstra, H. A., Ormel, J. de Fruyt, F. (2007)	http://www.testzentrale.de/programm/persoonlijkheids-vragenlijst.html (Nederlands) www.testzentrale.de/programm/neo-funf-faktoren-inventar.html (Duits) http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=335
ERI	Gratis te verkrijgen op www.uni-due.de	Duits/ Nederlands	N = 478	Tagay, S., Düllman, S., Sen, W. (2008)	https://www.uni-due.de/rke-pp/EssenerRessourcenInventarERI.shtml
NPV	Uitgever is de boom test uitgevers	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = voldoende Betrouwbaarheid = goed Begripsvaliditeit = goed Criteriumvaliditeit = voldoende	Barelds, D.P.H., Luteijn, F. van Dijk, H., Starren, H. (2007)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_details.php?id=654
OPQ 32i	Uitgever SHL Nederland BV	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = voldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = voldoende	SHL people performance (2010)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=758

NIAS	Uitgever Performance Coaching	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = voldoende Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = onvoldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Rouckhout, D., Schacht, R. (2008)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=653
UCL	Te krijgen bij http://www.person-nl.com/caralogresearch/result?q=ucl Handleiding 89,74€ UCL- formulieren á 50 stuks 56,94€ Sleutel 64,29€	Nederlands	$\alpha = 0.45$	Schrurs, P.J.G., van de Willige, G., Tellegen, B., Brosschot, J.F., Graus G.M.H. (1993)	http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/424_1_N.pdf
SSL-12	Gratis te krijgen http://www.rug.nl/gradschoolshare/research_tools/assessment_tools/ssl-i:en_ssl-i_d_handleiding.pdf	Nederlands	N = 30	Van Sonderen (1993)	http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/65_1_N.pdf http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/65_3_N.pdf
SRS	Gratis op google.nl verkrijgbaar	Engels	$\alpha = 0.10$	Miller, S.D. (2000)	https://www.google.de/?gws_rd=ssl#q=session+rating+scale+scott+miller&spell=1
ORS	Gratis op google.nl verkrijgbaar	Nederlands	$\alpha = 0.10$	Miller, S.D. (2000)	https://www.google.de/?gws_rd=ssl#q=ORS+outcome+rating+scale+scott+miller&spell=1
TCI	Uitgever DATEC	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = voldoende Normen = voldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Cloninger, C.R. (1999)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=86

QBF	Uitgever LDC Business	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = voldoende Kwaliteit van de handleiding = voldoende Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = onvoldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Vermulst, A.A., Gerris, J.R.M. (2009)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=560
MPT BS	Uitgever Stichting NOA	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = voldoende Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = onvoldoende Criteriumvaliditeit = voldoende	Stichting NOA (2009)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=684
SC-Lijst	Uitgever Tijdschrift Gedragstherapie	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = voldoende Kwaliteit van de handleiding = onvoldoende Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Van Kamp, I., Klip, E.C. (1981)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=603
SIW	Uitgever Pearson Assessment and Information B.V.	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = onvoldoende Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = voldoende Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = onvoldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Gordon, L.V. (1973)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=615
ZRM	Gratis download op http://www.zelfredzaamheidmatrix.nl/zrm.aspx	Nederlands	n.v.t.	LAuriks S., Buster M.C.A., De Wit M.A.S., van de Weerd S., Tigheelaar G., Fassaert T. (2012)	http://www.zelfredzaamheidmatrix.nl/zrm.aspx http://www.zelfredzaamheidmatrix.nl/zrm/publicaties/standaard-score-formulier

4. Discussie

4.1 Sterkte- en zwakteanalyse

De onderzoeker gaat in dit hoofdstuk zowel de sterke en zwakke punten als de opzet van het onderzoek beschrijven.

Sterkte van dit onderzoek

De onderzoeker krijgt de mogelijkheid om een nieuwe doelgroep te leren kennen. Daardoor kan zij haar kennis binnen het muziektherapeutisch vak verhogen en informatie verzamelen. Zij kan haar kennis over evidence-based practice ontwikkelen en meer inzicht in het onderzoekend werk opdoen.

Een ander sterk punt is de relevantie voor de praktijk. Het onderzoek is echt voor de praktijk van muziektherapie relevant en komt ook vanuit de praktijk. Doordat de muziektherapeut Sander van Goor aan Zuyd Hogeschool heeft gevraagd of een student dit onderzoek voor hem zou kunnen uitvoeren als afstudeerproject, is deze samenwerking tot stand gekomen. De resultaten vanuit dit onderzoek waren in eerste instantie voor het project Baanbrekend Werk van de gemeente Heerlen belangrijk, maar ook voor de brede muziektherapeutisch praktijk en de overige gemeenten in Nederland zou dit onderzoek van belang kunnen zijn. Dit komt omdat het gemeentelijk project Baanbrekend Werk een uniek project in Nederland is. Door het meten van de invloed van het werk van de muziektherapeut wordt het mogelijk om inzicht te krijgen in het belang van het muziektherapeutisch werk. Het effect van muziektherapie op de ontwikkeling/ verandering van sociale- en werknemersvaardigheden van werklozen is tot nu toe vrij onbekend en vooral nog niet gemeten. Door middel van dit onderzoek wordt een mogelijkheid geboden om deze kennis te verhogen en het werk van muziektherapeuten binnen de maatschappij en de gemeenten van Nederland te profileren.

Verder was het samenwerken met deskundigen vanuit verschillende invalshoeken een sterk punt. De onderzoeker had contact met de muziektherapeut en zijn collega's vanuit de praktijk om een duidelijk beeld te creëren wat er precies gemeten moet worden. Zij heeft ook de mogelijkheid gekregen om de cliënten te leren kennen en inzicht in het muziektherapeutisch werk te krijgen en hoe de cliënten zich gedragen. Door afspraken met Dr. Suzan van Hooren vanuit KenVak kon de onderzoeker informatie en kennis over meetinstrumenten verzamelen. Door de enquête van Master of Arts Marij van Berghs had de onderzoeker inzicht in de praktijk en in welke mate meetinstrumenten bekend zijn en ingezet worden.

De doelstelling van dit onderzoek wordt deels bereikt omdat de onderzoeker alleen meetinstrumenten met betrekking tot de verandering en ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden heeft kunnen vinden. De onderzoeker heeft geen meetinstrumenten gevonden met een muziektherapeutisch zwaartepunt.

De onderzoeker heeft verschillende vaardigheden zoals methodisch handelen, theoretisch werken en het opzoeken van relevante informatie bijgeschaafd en is daardoor duidelijk binnen haar professionele vaardigheden vooruitgegaan.

Zwakte van dit onderzoek

De onderzoeker had geen kennis over het opzoeken van geschikte meetinstrumenten en databanken of kwaliteitscriteria van wetenschappelijke meetinstrumenten. Ook was in het begin niet duidelijk wat zij moest doen. Eerst was zij ervan overtuigd om een eigen meetinstrument te moeten ontwikkelen, om vervolgens met deze meetinstrumenten aan het werk te kunnen gaan en de resultaten uit te werken om het effect van meetinstrumenten voor deze doelgroep te bewijzen.

Toen uiteindelijk duidelijk werd wat er van de onderzoeker en het onderzoek werd verwacht, had de onderzoeker het idee van een te abstract en te theoretisch onderzoek.

Door deze theoretische benadering met gebrek aan een praktische manier van werken en onderzoeken vond de onderzoeker het moeilijk om doelgericht en gestructureerd aan de slag te gaan. De zoektocht was ingewikkeld want het was erg moeilijk om geschikte meetinstrumenten te vinden. Dat kwam door de relatieve onbekendheid van de doelgroep, maar ook door de onoverzichtelijke structuur binnen de databanken van meetinstrumenten. Omdat het zoeken naar meetinstrumenten tijdsintensiever was dan verwacht, had de onderzoeker weinig tijd over om zich nog meer in het muziektherapeutisch zwaartepunt te verdiepen.

Door de vastgelegde doelgroep ontbreekt de zoektocht naar geschikte meetinstrumenten met het zwaartepunt van muziektherapie. Als er meetinstrumenten met het zwaartepunt van muziektherapie werden gevonden was sprake van psychische stoornissen, beperkingen of ziektebeelden. Het uitgebreide zoeken en het intensieve uitzetten met zoekcriteria, kwaliteitscriteria, zoektermen en uiteenzetting met de resultaten vanuit de enquête van Marij van Berghs was de onderzoeker individueel met haar onderzoek bezig. Het nauwe samenwerken met de muziektherapeut Sander van Goor was daardoor tijdens de zoektocht minder mogelijk.

De enquête van Master of Arts Marij van Berghs (2015) heeft de onderzoeker een overzicht van bekend en ingezette meetinstrumenten binnen de praktijk kunnen bieden. Toch waren de aangegeven meetinstrumenten niet toegankelijk voor de onderzoeker. Omdat er alleen afkortingen van de meetinstrumenten waren aangegeven was het niet mogelijk om een geschikt zoekresultaat te krijgen. Daarom is de onderzoeker begonnen om naar een overzicht van meetinstrumenten en de afkortingen van meetinstrumenten te zoeken. Er bestaan wel overzichten van meetinstrumenten en hun afkortingen maar er was geen overzicht voor de aangegeven meetinstrumenten vanuit de enquête beschikbaar. De enquête was wel behulpzaam in verband met het overzicht hoe muziektherapeuten van de NVvMT met meetinstrumenten aan de slag gaan en welke kennis zij over meetinstrumenten hebben, maar het was qua zoektocht minder behulpzaam om inzicht in de enquête te krijgen. Tot slot was het een praktisch en interessant inzicht in de praktijk en in de mening van muziektherapeuten over de beschikbare meetinstrumenten, hun inzet en de kennis over meetinstrumenten en de inhoud en bruikbaarheid van meetinstrumenten, maar was de enquête geen goede bron om bruikbare meetinstrumenten te vinden. Wel was het een goede bron om inzicht in de inzet en de kennis van meetinstrumenten binnen de praktijk te krijgen.

4.2 Verklaring en interpretatie van de resultaten

Om een eerste stap binnen dit onderzoek te kunnen maken was het nodig om de randvoorwaarden duidelijk te krijgen. De onderzoeker heeft daarvoor sommige vragen moeten beantwoorden:

Wat moet door het meetinstrument gemeten worden?

Welke resultaten zijn van belang?

Hoe lang mag het invullen van het meetinstrument duren?

De volgende stap was om duidelijk te krijgen wat het meetinstrument eigenlijk moet kunnen meten. Door een gesprek met de muziektherapeut Sander van Goor was het mogelijk om verschillende criteria te selecteren. In eerste instantie was het meten van de ontwikkeling van het zelfvertrouwen, de eigenwaarde en het zelfbeeld van belang. Daarnaast zijn sociale vaardigheden en vaardigheden zoals het doelgericht kunnen werken, teamwork, betrouwbaar zijn, communicatieve vaardigheden en interactie van belang. Volgens de onderzoeker zou ook de emotieregulatie van toepassing zijn, want deze hangt samen met het zelfbeeld, de eigenwaarde en het zelfvertrouwen. Verder heeft de onderzoeker door het opzoeken van literatuur wel een samenhang tussen het gezamenlijke muzikale spel en de ontwikkeling van sociale vaardigheden kunnen vinden. Volgens Kempen (2013) betekent samen muzikaal aan de slag gaan een ontwikkeling van sociale en communicatieve vaardigheden.

Het was moeilijk om geschikte meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie te kunnen vinden. Dat kan door verschillende redenen. Toch is het volgens Smeijsters (Bagatellen, 2011) moeilijk om gevoelens en ervaringen te meten en in cijfers te zetten. Het intuïtieve, gevoelsmatige gedrag en handelen kan niet in cijfers vertaald worden.

Daardoor is het onwetenschappelijk en lijkt

“...minder van waarde te zijn. Je hebt veel of weinig van iets wat anderen ook hebben, maar wat dat precies is blijft verborgen”
(Smeijsters, 2011)

Door het meetbaar moeten maken van processen gaat de unieke kwaliteit van een persoonlijke ervaring verloren en wat op een gestandaardiseerde manier wordt gemeten verliest zijn eigenheid. Als de muziektherapeut de cliënten naar hun eigen waarneming vraagt zonder het in cijfers te vatten is het niet betrouwbaar. In het boek van Smeijsters (2010) wordt geschreven dat het niet mogelijk is om al de ervaringen in een verbale taal te beschrijven en ook niet in cijfers te vatten.

Een beweegreden van de hulpverlening is om alle effecten van de zorg meetbaar te maken. Als er het effect van muziektherapie gemeten wordt, gaat het inzicht in het proces tussen therapeut en cliënt verloren. Binnen het werk met meetinstrumenten is de client een “bouwpakket” van een mathematische formule.

“Alhoewel de mens geen bouwpakket is, is het goedkoper hem wel zo te beschouwen, want dan is het mogelijk onderdelen die vervangen moeten worden te standaardiseren en het gereedschap dat daarbij nodig is evenzeer. Dan is het mogelijk bij cliënten op grote schaal het zelfde geanonidiseerde onderdeel in te bouwen. Iemand als uniek individu te beschouwen kost tijd en dus geld en aan beide is een chronisch gebrek.” (Smeijsters, 2010)

In muziektherapie gaat het vooral om het individu en de gevoelens en emoties van elke cliënt. Dus kan het een reden zijn voor het feit dat er geen geschikt meetinstrument gevonden wordt, dat het effect van muziektherapie niet meetbaar is.

Meetinstrumenten suggereren dat menselijk gedrag op basis van multicausale verbanden van variabelen voorspelbaar is. De resultaten uit een meting worden via het computerprogramma SPSS berekend en geëvalueerd.

Maar “(...)wat is SPSS? (...) de computer voelt helemaal niks, de computer voelt niet wat de cliënten doorleven aan wie deze cijfers ontleend zijn. Daartoe is alleen een mens met dezelfde ‘hardware’ in staat.” (Smeijsters, 2010)

Verder was vooral de doelgroep die in de focus van de onderzoeker stond van belang. Zij wilde erop alert maken dat de doelgroep (werklozen) niet in vakliteratuur als doelgroep wordt beschreven. Binnen vakliteratuur zijn vooral doelgroepen beschreven zoals mensen met dementie, geestelijk beperkten, mensen met een autistische stoornis, mensen met depressie, mensen met psychische stoornissen, mensen met ADHD, enz. maar is er geen sprake van werklozen. Ook de zoektocht via internet was moeilijk. De onderzoeker was op zoek naar passende literatuur, krantenartikels of tijdschriften. Zij kon wel artikelen over werkloosheid vinden waar vooral sprake was van af- en toename van werkloosheid binnen Nederland. Verder was opvallend dat de zoektocht naar geschikte meetinstrumenten ook qua doelgroep moeilijk was. Dat kwam omdat de meetinstrumenten met betrekking tot de muziektherapie meestal een bepaalde stoornis of een ziekte hebben betroffen. De onderzoeker heeft vooral meetinstrumenten kunnen vinden die wel met sociale vaardigheden te maken hebben maar niet met muziek- of creatieve therapie. De doelgroep van werklozen blijkt niet zo belangrijk binnen de maatschappij. Volgens Promberger (2008) denken vele werknemers negatief over werklozen. Zij denken dat de werklozen zelf schuld aan de situatie hebben en er ook schuld aan hebben dat ze geen nieuwe baan kunnen vinden. Hij schrijft ook dat vele werklozen er moeite mee hebben om een vaste structuur aan te houden als zij zonder werk zitten. Als een werkloze wel actief bezig is en bijvoorbeeld vrijwilligerswerk doet, is het voor de maatschappij gemakkelijker te accepteren. Maar door de vrijwilligers worden weer werknemers ontslagen want er zijn immers mensen, die onbetaald werken. Iemand die misschien door ziekte niet dagelijks actief kan zijn wordt snel als lui betiteld. Promberger schrijft, dat alleen al het feit zonder werk te zijn kan een stressfactor voor deze mensen is.

“Denn Anerkennung, Selbstwertgefühl, Nützlichkeitsempfinden sind Münzen, die auch in anderen Lebensbereichen gelten, als in dem, in dem sie geprägt wurden.” (Promberger, 2008)

Volgens hem kan het dus gebeuren dat werkloosheid ziek maakt. Werk is een ‘sleutelfactor’ voor integratie in de maatschappij. Volgens Belrof (2014) krijgen werklozen weinig kansen om terug aan werk te komen. Dat komt door een onbalans tussen vacatures en werklozen. Daardoor is het voor de werkgever mogelijk om slechts één iemand uit te kiezen en anderen af te wijzen. Er is geen woordvoerder af kanaal om de werklozen de mogelijkheid te bieden om hun mening te ventileren. Zij worden van de maatschappij gezien als mensen die lui zijn en er zelf schuld aan heeft om zonder baan te zijn. Sommige burgers verlangen dat de werklozen streng aangepakt of bestraft worden (Belrof, 2014). Vanuit de website www.nu.nl/tag/werkloosheid wordt duidelijk dat het eigenlijk een groot thema in Nederland is. Vooral omdat er vele artikelen het thema van de werkloosheid in Nederland bevatten en vooral de af- of toename van werkloosheid in Nederland beschrijven. Het wordt wel duidelijk dat werklozen moeilijk in de maatschappij kunnen integreren want er solliciteren gemiddeld zes werklozen op een vacature.

Werkloosheid een groot thema maar toch is het niet mogelijk om meetinstrumenten voor werklozen te vinden of muziektherapeutische (creatieftherapeutische) literatuur.

De resultaten die de onderzoeker had kunnen vinden zijn qua doelgroep en meetpretentie verschillend. Daarom had de onderzoeker het idee om de resultaten overzichtelijk op een rij te zetten. Door de tabel is het mogelijk om snel een indruk van de gevonden meetinstrumenten te krijgen.

Omdat er binnen de zorg nog geen doelgroep benoemd is die bij de doelgroep van dit project past, was de zoektocht ingewikkelder dan bij een bekende doelgroep (bv. autisme).

De onderzoeker heeft daarom naar alle meetinstrumenten gezocht en zo was het mogelijk om meerdere meetinstrumenten te vinden.

Het zwaartepunt van deze meetinstrumenten is niet muziektherapie of creatieve therapie, maar de onderzoeker gaat ervan uit dat zij ook binnen de muziektherapie of de creatieve therapie ingezet kunnen worden. De meetpretentie van sociale vaardigheden, eigenwaarde, zelfbeeld en zelfinschatting waren voor de onderzoeker van belang, maar ook de kwaliteitscriteria volgens Cotan en Alpha van Cronbach. Daardoor krijgen de meetinstrumenten een bepaalde kwaliteit en betrouwbaarheid. Er zijn 16 meetinstrumenten gevonden die niet binnen een bepaalde doelgroep (psychische stoornissen, autisme, ziekte, leeftijd >14, ouderen of klachten enzovoort) van toepassing zijn maar toch bij de ontwikkeling van de werknemers- en sociale vaardigheden passen. Daarnaast zijn er 25 meetinstrumenten gevonden die wel binnen een bepaalde doelgroep van toepassing zijn en ook bij de ontwikkeling van de werknemers- en sociale vaardigheden passen. Door dit overzicht heeft de onderzoeker een duidelijk resultaat aan de muziektherapeut van Baanbrekend werk te bieden.

De gevonden meetinstrumenten zijn geen muziektherapeutische meetinstrumenten, maar volgens de onderzoeker zou het wel mogelijk zijn om hiermee ook binnen de muziektherapie aan de slag te kunnen gaan. Muziektherapeutische meetinstrumenten met betrekking tot de verandering en ontwikkeling van werknemers- en sociale vaardigheden waren voor de onderzoeker niet te vinden. De zoektocht was tijdsintensief en door de duur van het onderzoek had de onderzoeker geen mogelijkheid om met de gevonden meetinstrumenten in de praktijk te werken. Een mogelijk vervolgonderzoek zou zich kunnen betrekken op het werk binnen de muziektherapeutische praktijk binnen Baanbrekend Werk en het met de, door de onderzoeker gevonden, meetinstrumenten aan de slag gaan. Een andere mogelijkheid voor een vervolgonderzoek zou de ontwikkeling van een eigen meetinstrument door een professional zijn.

Omdat de muziektherapeut Sander van Goor vooral muzikaal actief met de cliënten aan de slag gaat, is het voor hem niet mogelijk om een observatielijst in te vullen. Hij kan de persoonlijke ontwikkeling van de cliënten en hun persoonlijke groei inschatten en daarom ook de door de cliënt ingevulde vragenlijst beoordelen, maar het is voor hem qua tijd niet haalbaar om voor iedere cliënt een observatielijst of vragenlijst in te vullen. Daarom lijkt het handig als de cliënten de vragenlijsten individueel invullen en aan de muziektherapeuten doorgeven.

Het uitwerken van de ingevulde vragenlijsten kost natuurlijk ook extra tijd, maar ook de door de muziektherapeut ingevulde vragenlijsten zullen moeten worden uitgewerkt waardoor hij weer dubbel zoveel tijd moet besteden.

De onderzoeker heeft de muziektherapeut inzicht in haar resultaten en de tabel gegeven. Daardoor was het mogelijk om feedback te kunnen krijgen. Zij heeft uitgelegd dat er geen meetinstrumenten met betrekking tot muziektherapie en de verandering van sociale- en werknemersvaardigheden te vinden zijn. Verder kon zij de tabel uitleggen en waarom er meetinstrumenten worden gekozen. In het geheel was het voor Sander van Goor teleurstellend om er geen muziektherapeutisch meetinstrument bij te hebben. Dat komt omdat hij vooral de vooruitgang en de groei van een cliënt door muzikale parameter (zoals tempo, dynamiek, maat) zichtbaar wil maken. Sander van Goor wil graag meetinstrumenten inzetten die een koppeling tussen de persoonlijke vooruitgang en het muzikale spel laten zien.

Toch was hij benieuwd wat er als resultaat in de tabel staat. Hij had aangegeven minder meetinstrumenten met betrekking tot persoonlijkheidsontwikkeling nodig te hebben. Het is vooral belangrijk om de verandering van het zelfvertrouwen te kunnen meten. Een ander punt was om meer met schalen aan de slag te kunnen gaan. Binnen deze schalen hebben de cliënten de mogelijkheid om een zelfbeoordeling in een vijfpuntenschaal aan te geven. Volgens Sander van Goor zou daardoor een vooruitgang beter zichtbaar gemaakt kunnen worden. In het begin van het onderzoek heeft hij twee lijsten met schalen aan de onderzoeker doorgegeven. Deze lijsten zijn door Sander van Goor geschreven en niet professioneel getoetst of gepubliceerd. Toch had de onderzoeker de mogelijkheid om inzicht in de manier van werken van de muziektherapeut te krijgen. Sander van Goor heeft aangegeven om het liefst met meetinstrumenten te werken die door middel van een schaal meten. Volgens hem moeten de cliënten binnen Baanbrekend Werk veel lijsten invullen. Daarom vindt hij het meten met schalen het best passend. Toen hij de tabel van de onderzoeker had gezien was het voor hem in eerste instantie teleurstellend om geen meetinstrument met betrekking tot muziektherapie aangeboden te krijgen.

Na de uitleg van de onderzoeker was het dan toch helder dat er geen geschikte meetinstrumenten te vinden waren. Verder heeft hij aangegeven zich meer op het zelfvertrouwen, persoonlijke kwaliteiten en resources te concentreren want volgens hem werken de cliënten hier dagelijks mee en hebben zij deze ook in hun leven nodig om zich te kunnen profileren. Tot slot heeft hij de Zelfredzaamheid-Matrix aanbevolen, want deze matrix wordt door medewerkers van Baanbrekend Werk ingezet om de vaardigheden van de cliënt in te kunnen schatten.

Stel, er is een andere student die een vervolgonderzoek gaat doen, dan lijkt het wel mogelijk om het uitwerken en testen van geschikte meetinstrumenten door een derde persoon te laten doen. Door het kwantitatieve karakter van vragenlijsten is het voor hem ook gemakkelijker om een overzicht van de verandering en ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden aan zijn baas en de gemeente Heerlen te geven.

Als het muziktherapeutisch onderdeel van het gemeentelijke project Baanbrekend Werk langer bestaat zou het een andere mogelijkheid zijn om de baas van het project en de gemeente Heerlen een overzicht van de succesvol gereïntegreerde cliënten te laten zien. Volgens de onderzoeker zou dat qua validiteit en kwaliteit de betrouwbaarste mogelijkheid zijn om het effect van muziktherapie binnen dit project te bewijzen.

4.3 Aanbevelingen voor de praktijk, de beroepsontwikkeling en het vervolgonderzoek

Aanbeveling voor de praktijk

Omdat er geen duidelijke definitie van een doelgroep bestond, was het voor de onderzoeker moeilijk om passende literatuur en geschikte meetinstrumenten te vinden. In het begin was het vooral demotiverend werk omdat de onderzoeker geen resultaat kon vinden. In de loop van het onderzoek kreeg zij meer en meer inzicht in het thema en daardoor ook andere invalshoeken en meer kennis om informatie, passende literatuur en geschikte meetinstrumenten te kunnen vinden. Door het onderzoek kon de onderzoeker inzicht bieden in beschikbaar materiaal met betrekking tot de vraagstelling en de doelgroep.

De muziktherapeut vanuit de praktijk had zo ook de mogelijkheid om zijn kennis over dit thema te vergroten en te verdiepen. Door het tabellarische overzicht van geschikte meetinstrumenten en meetinstrumenten die niet de juiste doelgroep betreffen krijgt hij ook de mogelijkheid om met verschillende meetinstrumenten aan de slag te kunnen gaan. Misschien is het voor hem te bewerkstelligen om ook met deze meetinstrumenten te werken. De onderzoeker had tijdens haar onderzoek geen meetinstrumenten met betrekking tot muziktherapie en het effect van muziktherapie kunnen vinden maar er worden wel andere zwaartepunten (ontwikkeling en verandering van sociale- en werknemersvaardigheden, communicatie, eigenwaarde, zelfbeeld enzovoort) gemeten die ook bij dit onderzoek van toepassing zijn.

Aanbeveling voor de beroepsontwikkeling

Dit gemeentelijke project is alleen in Heerlen te zien en uniek in geheel Nederland. Door meerdere onderzoeken in andere gemeenten zou het mogelijk kunnen zijn om ook met soortgelijke projecten aan de slag te gaan. Hiermee bedoelt de onderzoeker vooral ook een muziktherapeutisch onderdeel van het project.

Hierbij is het dan mogelijk om met de gevonden meetinstrumenten te werken en hen door een afstuderende student te laten toetsen. Daardoor worden ook meer banen voor muziktherapeuten gecreëerd. Door een extra onderzoek zou het ook mogelijk zijn om het effect van muziktherapie op de sociale- en werknemersvaardigheden van deze doelgroep (werklozen) duidelijk te maken.

Als een extra onderzoek echt door zou gaan, zou deze doelgroep muziktherapeutisch beschreven en misschien een eigen domein binnen het werkvak van creatieve therapie en muziktherapie kunnen worden. Dan kan dit een nieuw onderdeel van het vak en een nieuw vakgebied voor muziktherapie scheppen en daardoor meer banen voor afgestudeerde muziek- en creatief therapeuten. Deze doelgroep lijkt heel geschikt voor muziktherapie omdat het zo door een motiverende manier mogelijk is om met zijn eigenwaarde, zelfbeeld maar ook de omgang met anderen en het doelgericht kunnen werken en deze te verhogen en te ontwikkelen.

Aanbeveling voor het vervolgonderzoek

De onderzoeker van dit onderzoek had in het begin van haar zoektocht weinig kennis over het zoeken van en naar geschikte meetinstrumenten. In het verloop van het onderzoek werd steeds duidelijker welk doel de onderzoeker had en hoe zij geschikte meetinstrumenten kon zoeken en vinden. Het resultaat van deze ontwikkeling was een overzicht van de gevonden meetinstrumenten. Dit overzicht betreft meetinstrumenten die van toepassing zijn op doelgroep en onderzoeksvraag, maar ook meetinstrumenten die wel toepasbaar zijn voor het meten van sociale en communicatieve vaardigheden maar niet passen bij de doelgroep. Deze uitgekozen meetinstrumenten zijn nog niet in de praktijk van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk ingezet en daardoor is het nog niet getoetst of zij van toepassing zijn voor deze doelgroep en dit werk. Gezien het actieve muziektherapeutische werk van Sander van Goor lijkt het handig als er iemand bij gaat komen die alleen met het uitvoeren, invullen, bijhouden en uitwerken van de gekozen meetinstrumenten uit dit onderzoek bezig is en de resultaten vanuit deze toetsing verzamelt en analyseert. Een andere mogelijkheid zou zijn om vanuit de gevonden meetinstrumenten een eigen meetinstrument te laten ontwikkelen. Zo kan een meetinstrument een professionele en duidelijke effectmeting van het muziektherapeutische werk van Sander van Goor aan de anderen gemeenten van Nederland laten zien, maar ook aan het buitenland (bijvoorbeeld Duitsland, België, Engeland enzovoort). Volgens de onderzoeker van dit onderzoek zou een volgend onderzoek nodig zijn om haar werk voort te zetten en de meetinstrumenten ook echt in te zetten en hun bruikbaarheid te analyseren.

4.4 Integratie van de resultaten in het eigen methodisch handelen

In het begin van het vierde studiejaar heeft de onderzoeker een hoorcollege van Dr. Ingrid van Penzes gevolgd. Zij heeft aangegeven dat de studenten na de laatste studieopdracht (de scriptie) alle competenties voor een creatief therapeut hebben opgedaan. Hieronder vallen

Behandelen (diagnosticeren en indiceren, behandelen, ondersteunen en begeleiden)

Organisatie (samenwerken, rapporteren, ondernemen)

Professionalisering (reflecteren, ontwikkelen, actualiseren)

Onderwijs en Onderzoek (onderzoeken, profileren, overdragen)

Tijdens het onderzoek was de onderzoeker vooral bezig om het vak van muziektherapie in een, voor haar, nieuwe omgeving neer te zetten.

Met behulp van literatuur, interviews en de zoektocht wordt het werkveld verkend en kan de onderzoeker meer kennis over het vak van muziektherapie en de meetmogelijkheden van sociale- en werknemersvaardigheden verzamelen en aan de muziektherapeut van het gemeentelijke project Baanbrekend Werk van Heerlen aanbieden. Daardoor krijgt zij de mogelijkheid om zichzelf te profileren. Een andere manier om profilerend aan de slag te gaan zijn ook de PR-activiteiten binnen de opleiding. De onderzoeker was tijdens de open dagen en meeloopdagen aanwezig om haar eigen vak te presenteren maar ook om haar persoonlijke werk te profileren.

Hier had zij de mogelijkheid om de invloed en het effect van muziektherapie en de verschillende werkvormen duidelijk uit te leggen aan de bezoekers en geïnteresseerden te laten zien en te laten ervaren.

Binnen deze PR-activiteiten is de onderzoeker ook bezig met het overdragen van de ervaringen die zij tijdens haar studie heeft verzameld. De resultaten van de zoektocht worden aan de praktijk van Sander van Goor uitgelegd en verklaard.

Hij krijgt een overzicht van alle gevonden meetinstrumenten die voor het meten van de verandering en ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden geschikt zijn. Hij kan deze meetinstrumenten dan binnen zijn praktijk toetsen en één of een aantal geschikte meetinstrumenten in zijn werk integreren. Deze overdraging van de theorie naar de praktijk is ook een vakcompetentie van een creatief therapeut.

Tijdens het onderzoek was de onderzoeker meer met de zoektocht (zoeken en verzamelen van geschikte literatuur en meetinstrumenten) en vooral theoretisch aan het werk. In het begin kon zij er vooral moeilijk mee overweg om alleen theoretisch te werken omdat zij vooral haar praktische muziektherapeutische vaardigheden wilde verdiepen en ontwikkelen. Toen zij bezig was met het theoretische werk, werd duidelijk dat dit werk net zo belangrijk is als het praktische werk.

Het opdoen van theoretische kennis binnen de eigen beroepspraktijk is van belang want het is daardoor ook mogelijk om het effect van het werk te bewijzen en het methodische werken aan het eigen werk toe te passen.

Door het onderzoeken van de invloed van de theorie heeft de onderzoeker ook de onderzoekende competentie ontwikkeld. Het onderzoek was een ontdekkend en onderzoekend proces.

De onderzoeker had vele indrukken verzameld en daardoor inzicht gekregen in het belang en de invloed van haar eigen werk, maar ook van het methodische en theoretische werk. De onderzoeker was intensief bezig met het verdiepen van informatie en kennis van de doelgroep en zij heeft zo haar kennis ook kunnen verdiepen (diagnosticeren en indiceren) en voor haar onderzoek kunnen gebruiken. Door de enquête van de Master of Arts Marij van Berghs werd duidelijk dat muziektherapeuten behoefte hebben aan geschikte meetinstrumenten en een overzicht van deze geschikte meetinstrumenten.

Het ontwikkelen en uitvoeren van de eigen muziektherapeutische vaardigheden was binnen dit onderzoek weinig tot niet van toepassing. Toch had de onderzoeker de mogelijkheid binnen de opleiding gekregen om haar muziektherapeutische vaardigheden te ontwikkelen. Vooral tijdens het derde studiejaar heeft zij haar muziektherapeutische vaardigheden ontwikkeld en geactualiseerd. In het begin van dit onderzoek heeft zij ook de manier van werken van de muziektherapeut Sander van Goor geobserveerd. Daardoor was het mogelijk om een kleine indruk van zijn werk en zijn manier van werken te krijgen. Dat bood de mogelijkheid om haar muziektherapeutische aanbod aan te vullen.

Tijdens de actieve fase is de onderzoeker vooral individueel aan de slag gegaan. Daarom is binnen deze fase minder sprake van samenwerking. Toch was de onderzoeker in het begin ermee bezig om contact met professionals en de direct betrokkenen te maken. De vaardigheden van het muziektherapeutische samenwerken en het samenwerken binnen een multidisciplinair team heeft de onderzoeker vooral tijdens haar stage ontwikkeld.

Omdat zij tijdens haar stage ook met een behandelplan voor een individuele cliënt bezig was, heeft zij geleerd om te behandelen. Zij was veel met de cliënten bezig, hun geschiedenis en het effect van de muziektherapie op het individu (ondersteunen/ begeleiden) en hun gedrag.

Omdat de onderzoeker met mensen met een beperking heeft gewerkt was het moeilijk om haar ervaringen op deze nieuwe, voor haar nog onbekende, doelgroep van het onderzoek te projecteren. Toch hebben deze beide doelgroepen een belangrijke overeenkomst, namelijk de structuur in hun dagelijkse leven.

In dit onderzoek stond het praktische muziektherapeutische werken niet centraal maar werd er meer aandacht aan de zoektocht van geschikte meetinstrumenten met betrekking tot de verandering/ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden van werklozen besteed. Daardoor wordt veel aandacht besteed aan de zoektocht en de resultaten.

De onderzoeker heeft tijdens het onderzoek geleerd om alle zoektermen en stappen gedetailleerd te rapporteren en om meer transparantie in haar werk te brengen.

Het categoriseren en beoordelen van de gevonden informatie was een essentieel onderdeel van haar onderzoek en zij moest veel aandacht aan de kwaliteitscriteria en het reflecteren van haar zoekresultaten besteden.

De onderzoeker heeft dus geleerd om te reflecteren en kritisch naar haar eigen werk te kijken. De reflectie is binnen de hele studie aanwezig en de studenten moeten vanaf het eerste jaar leren om het eigen handelen te kunnen reflecteren.

4.5 Beantwoording van de vraagstelling

De vraagstelling bestond uit een hoofdvraag en drie subvragen:

Hoofdvraag:

Met welke meetinstrumenten kunnen veranderingen met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden binnen muziektherapie van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk gemeten worden?

De onderzoeker heeft deze vraag kunnen beantwoorden. Door een intensieve zoektocht was het aan het einde van dit onderzoek mogelijk om een overzicht van verschillende meetinstrumenten aan te bieden die geschikt zijn om deze veranderingen te meten. Toch hebben deze meetinstrumenten geen betrekking tot muziektherapie of creatieve therapie.

Volgens de onderzoeker lijkt het echter toch mogelijk om met de gekozen meetinstrumenten ook binnen de muziektherapie aan de slag te kunnen gaan, want de vragenlijsten zijn met betrekking tot

de sociale- en werknemersvaardigheden niet beïnvloed door een gebrek aan muziektherapeutische aspecten.

De onderzoeker heeft 42 meetinstrumenten met betrekking tot de ontwikkeling van sociale vaardigheden en/ of werknemersvaardigheden gevonden:

1. Fragebogen zur Lebensqualität (FLZ)
2. Multidimensionale Selbstwertskala (MSWS)
3. Persoonlijke vragenlijst (NEO FFI)
4. Persoonlijke vragenlijst (NEO- PI- R)
5. Fragebogen zur Erfassung dispositionaler Selbstaufmerksamkeit (SAM)
6. Befindlichkeits- Skala- Revidierte Fassung (Bf-SR)
7. Berufseignungstest (BET)
8. Symptom- Checkliste- 90®- Standard (SCL-90®-s)
9. Das Essener Ressourcen- Inventar (ERI)
10. Nederlandse Persoonlijkheids Vragenlijst
11. Vragenlijst voor kenmerken van de persoonlijkheid (VKP-4)
12. Negatisme, ernstige psychopathologie en somatisering Test (NPST)
13. Occupational personality questionnaire (OPQ 32i)
14. Nederlandse interpersoonlijke adjectieven schalen (NIAS)
15. Utrechtse Coping Lijst (UCL)
16. Sociale steun lijst interactie (SSL- 12)
17. Session Rating Scale (SRS)
18. Outcome Rating Scal (ORS)
19. Temperament en Karakter Vragenlijst (TCI)
20. Quick Big Five (QBF)
21. Five- Factor Personality Inventory II (FFPI-II)
22. Multiculturele Persoonlijkheids Test Big Six (MPT-BS)
23. Sociale Cognitielijst (SC-Lijst)
24. Algemene Persoonlijkheidstest (OP5)
25. Schaal Voor Interpersoonlijke Waarden (SIW)
26. Sociale Steun Lijst, Interacties en Discrepanties (SSL-I en SSL-D)
27. Leermotivatietest (LMT)
28. Werkgerelateerde persoonlijkheidsvragenlijst (WPV)
29. Functional Cognitive Assessment Scale (FUCAS)
30. Comvoor Voorlopers in communicatie
31. Mini- Mental state examination (MMSE)
32. Groningse sociale beperkingsschaal versie s (GSB-II)
33. Communicaty Integration Questionnaire (CIQ)
34. Competentie Integration Questionnaire (CBSA)
35. Sociaal- emotionele vragenlijst (SEV)
36. Youth Self Report (YSR)
37. Eenzaamheidsschaal
38. Outcome Questionnaire (CQ- 45)
39. Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ)
40. Beroepskeuze Zelf- Onderzoek (BZO)
41. Inventatielijst Omgaan met anderen (IOA)
42. Zelfredzaamheid- Matrix

Subvragen:

Wat moet er precies gemeten worden (muzikaal en buitenmuzikaal)?

Met behulp van de meetinstrumenten moet het muzikaal mogelijk zijn om het teamwork van de cliënten te meten. Hiermee is het muzikale afstemmen van ritme, tempo, dynamiek en toonsoort bedoeld. Verder moeten de cliënten de vaardigheid ontwikkelen om ook stil naar iemand anders te luisteren zonder daarbij te storen. Ook het vasthouden aan de structuur van een muziekstuk (akkoordschema, liedschema – zoals couplet, refrein, couplet – enzovoort) is belangrijk.

De buitenmuzikale vaardigheden zijn: zich aan elkaar aanpassen, verbaal en non-verbaal communiceren, afspraken nakomen en aanwezig zijn, tijdgericht werken, tijd kunnen inplannen voor oefenmomenten buiten de muziektherapie, doelgericht kunnen werken, zelfvertrouwen opbouwen,

eigenwaarde ontwikkelen, zelfbeeld ontwikkelen, acceptatie (tegenover zichzelf en tegenover anderen) ontwikkelen en structuur (bijvoorbeeld dagelijks) aanhouden.

Welke meetinstrumenten doen dat?

Een overzicht van meetinstrumenten wordt in hoofdstuk 3.1.4 'Het product' gegeven. Hier zijn verschillende meetinstrumenten in een tabel gezet.

Er werden alleen buitenmuzikale meetinstrumenten gevonden, maar er worden wel de buitenmuzikale ontwikkelingen getoetst die van toepassing zijn. De onderzoeker heeft ook een tabel bijgesloten die een overzicht van meetinstrumenten geeft die niet bij de doelgroep van dit onderzoek passen, maar wel de ontwikkeling van sociale vaardigheden kunnen meten.

Welke meetinstrumenten zijn qua tijd haalbaar en bruikbaar binnen de muziektherapie en het gemeentelijk project Baanbrekend Werk?

De onderzoeker heeft er een keuze voor geschikte meetinstrumenten gemaakt. Alle meetinstrumenten die qua meetpretentie en doelgroep van toepassing zijn, heeft zij in de tabel van hoofdstuk 3.1.4 gezet. Hierin staan de volgende 16 meetinstrumenten genoemd:

1. Multidimensionale Selbstwertskala (MSWS)
2. Persoonlijke vragenlijst (NEO FFI)
3. Das Essener Ressourcen- Inventar (ERI)
4. Nederlandse Persoonlijkheids Vragenlijst
5. Occupational personality questionnaire (OPQ 32i)
6. Nederlandse interpersoonlijke adjectieven schalen (NIAS)
7. Utrechtse Coping Lijst (UCL)
8. Sociale steun lijst interactie (SSL- 12)
9. Session Rating Scale (SRS)
10. Outcome Rating Scal (ORS)
11. Temperament en Karakter Vragenlijst (TCI)
12. Quick Big Five (QBF)
13. Sociale Cognitielijst (SC-Lijst)
14. Schaal Voor Interpersoonlijke Waarden (SIW)
15. Sociale Steun Lijst, Interacties en Discrepanties (SSL-I en SSL-D)
16. Zelfredzaamheid Matrix

De onderzoeker heeft de duur van het invullen van de meetinstrumenten in de tabel gezet. Omdat het qua tijd niet meer mogelijk was om met de meetinstrumenten aan de slag te gaan is de duur van het uitwerken van de meetinstrumenten niet bekend. Daarom was het niet mogelijk om een duidelijk antwoord op deze subvraag te geven.

De onderzoeker adviseert wel een aanvullend onderzoek. Binnen dit aanvullende onderzoek zou het dan mogelijk zijn om de tijdgerelateerde bruikbaarheid en de haalbaarheid te toetsen.

Conclusie

De onderzoeker heeft een overzichtelijke tabel aan de muziektherapeut van het gemeentelijk project Baanbrekend Werk aan kunnen bieden. Het doel om meetinstrumenten met betrekking tot sociale- en werknemersvaardigheden te vinden is bereikt.

De volgende stap is om deze meetinstrumenten te toetsen en ermee aan de slag te gaan, dat kan door een aanvullend vervolgonderzoek gerealiseerd worden.

5. Samenvatting

Binnen de zorg is muziektherapie vast geïntegreerd. Vooral de muziektherapeutische behandeling van mensen met een psychische stoornis, ziekte en mensen met normafwijkend gedrag is door professionals onderzocht. Maar ook het meten van het effect van muziektherapie op de behandeling van cliënten zonder werk zou gemeten worden. Tot nu toe is het moeilijk om meetinstrumenten met betrekking tot het effect van muziektherapie te vinden. Dat komt ook door het categoriseren van de stoornissen, ziekten en klachten. Er bestaan verschillende bekende doelgroepen en verschillende meningen en onderzoeken over het effect van muziektherapeutische werkvormen. Binnen de opleiding muziektherapie hebben de doelgroepen een centrale rol en deze worden ook in leerboeken uitgelegd en beschreven.

Het was niet mogelijk om binnen het leermateriaal (boeken en tijdschriften) van het onderwijs van creatieve therapie in Zuyd Hogeschool geschikt informatie over de doelgroep te vinden. De onderzoeker had de doelgroep van werklozen die sociale- en werknemersvaardigheden moeten ontwikkelen en veranderen om weer in de maatschappij gereïntegreerd te kunnen worden. Voor deze doelgroep bestaat geen overzicht van het effect van de werkmethodes (individuele sessies, groepssessies) binnen het vak muziektherapie. Het resultaat van dit onderzoek zou een meetinstrument voor de inzetbaarheid en het effect van muziektherapie binnen het gemeentelijke project Baanbrekend Werk met betrekking tot de veranderingen van sociale- en werknemersvaardigheden zijn. Tot nu toe is Baanbrekend Werk een uniek project in Nederland. Daardoor is het niet mogelijk om literatuur van vergelijkbare projecten te kunnen vinden.

De onderzoeker heeft een actiegericht onderzoek uitgevoerd en de resultaten van dit onderzoek in een systematische review gezet. De vraag voor dit onderzoek kwam vanuit de praktijk van Baanbrekend Werk. Binnen dit project is de muziektherapeut Sander van Goor met groepssessies bezig. Er komen 10 tot 15 werklozen bij elkaar om samen muzikaal aan de slag te gaan. Zij spelen gezamenlijk in de muziekband van het gemeentelijke project Baanbrekend Werk (In Between). Het doel van dit muziektherapeutische werk is om de cliënten in de maatschappij te reïntegreren, hun sociale- en werknemersvaardigheden te veranderen en te ontwikkelen en ze zo nauw mogelijk terug naar de arbeidsmarkt te brengen. Het onderzoek bevat de zoektocht naar geschikte meetinstrumenten met betrekking tot deze verandering/ontwikkeling. Verder worden de resultaten in twee tabellen overzichtelijk gepresenteerd. Een tabel laat de meetinstrumenten zien die qua doelgroep binnen de doelvraag van toepassing zijn, en de andere tabel laat de meetinstrumenten zien die qua doelgroep niet binnen de doelvraag van toepassing zijn. Toch is de verandering en ontwikkeling van de sociale vaardigheden binnen alle meetinstrumenten van toepassing. Deze meetinstrumenten geven informatie over: benaming (afkorting), doelgroep, meetpretentie, wijze van scoring, wijze van afnemen, duur, verkrijgbaarheid (kosten), taal, kwaliteit, bron en waar zij zijn gevonden.

Literatuuropgave

- Befindlichkeits- Skala- Revidierte Fassung (Bf- SR). Testzentrale [website]. Afgedrukt op 14 april 2015 van [http:// www.testzentrale.de/programm\(befindlichkeits-skala-revidierte-fassung.html](http://www.testzentrale.de/programm(befindlichkeits-skala-revidierte-fassung.html)
- Belorf, K (2014). Verkiezingsinterview. Werkloos zijn is geen keuze: het is frustrerend en vermoeiend. De wereld morgen [website]. Afgedrukt op 26 mei 2015 van <http://www.dewereldmorgen.be/artikel/2014/05/12/verkiezingsinterview-werkloos-zijn-is-geen-keuze-het-is-frustrerend-en-vermoeiend>
- Bogaerts, S., Hakvoort, L., Spreen, M. (2012). (Dys)Functional behavior in forensic psychiatric patients: Study of analogy between music therapy and group work. *The Arts in Psychotherapy*, 39(2012), 304-313. doi:10.1016/j.aip.2012.03.004
- Bouwens, M., van Meer, K., van Neijenhof, J. (2001). *Elementaire sociale vaardigheden*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
- Brown, J., Caud, D.A., Duncan, B.L., Johnson, L.D., Miller, S.D., Reynolda, L.R., Sparks, J.A., (2003). The Session Rating Scale: Preliminary Psychometric Properties Of a "Working" Alliance Measure. *Journal of Brief Therapy*, 3(2003), Springer Publishing Company
- Bruhn, H. (2000). *Musiktherapie. Geschichte- Theorie- Methoden*. Göttingen: Hogrefe Verlag für Psychologie
- Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=112
- Communicaty integration quastionnaire (CIQ). Meetinstrumenten in de zorg [website]. Afgedrukt op 09 maart 2015 van http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/165_1_N.pdf
- Competentie Belevingsschaal voor Adolescenten (CBSA). Nederlandse Jeugdinstituut [website]. Afgedrukt op 16 april 2015 van <http://www.nji.nl/nl/Databanken/Competentie-Bellevingsschaal-voor-Adolescenten--%28CBSA%29>
- ComVoor. Meetinstrumenten in de zorg [website]. Afgedrukt op 09 maart 2015 van http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/384_1_N.pdf
- Das Essener Ressourcen- Inventar (ERI). Universität Duisburg- Essen [website]. Afgedrukt op 03 mei 2015 van <https://www.uni-due.de/rke-pp/EssenerRessourcenInventarERI.shtml>
- Five- Factor Personality Inventory II (FFPI-II). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=774
- Fragebogen zur Erfassung dispositionaler Selbstaufmerksamkeit (SAM). Testzentrale [website]. Afgedrukt op 14 april 2015 van <http://www.testzentrale.de/programm/fragebogen-zur-erfassung-dispositionaler-selbstaufmerksamkeit.html>
- Fragebogen zur Lebenszufriedenheit (FLZ). Testzentrale [website]. Afgedrukt op 14 april 2015 van <http://www.testzentrale.de/programm/fragebogen-zur-lebenszufriedenheit.html>
- Functional Cognitive Assessment Scale (FUCAS). Best [website]. Afgedrukt op 14 april 2015 van http://www.best.ugent.be/BEST3_NL/nederlands_schalen_bespreking_schalen_fucas_fucas1.html
- Groningse sociale beperkingschaal (GSB- II). Meetinstrumenten in de zorg [website]. Afgedrukt op 09 maart 2015 van http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/215_1_N.pdf

- Inventarisatielijst Omgaan met Anderen (IOA). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=78
- Kempen, E.J. (2013). Masterthesis 'Muziek Therapeutische Bandcoaching (MTB) voor jeugdigen met een Autismespectrumstoornis (ASS)'. *VIBES muziek*
- Leermotivatietest (LMT). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland– COTAN [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=668
- Migchelbrink, F. (2007). *Actieonderzoek voor professionals in zorg en welzijn*. Amsterdam: Uitgeverij SWP
- Miller, S.D. (2000). *Outcome Rating Scale. Session Rating Scale. Child Outcome Rating Scale. Child Session Rating Scale. Young Child Session Rating Scale*. Chicago: Institute for the Study of Therapeutic
- Mini- Mental State Examination (MMSE). Meetinstrumenten in de zorg [website]. Afgedrukt op 09 maart 2015 van http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/365_1_N.pdf
- Multiculturele Persoonlijheids Test Big Six (MPT-BS). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=684
- Multidimensionale Selbstwertskala (MSWS). Testzentrale [website]. Afgedrukt op 14 april 2015 van <http://www.testzentrale.de/programm/mulridimensionale-selbstwertskala.html>
- Nederlandse Interpersoonlijke adjectieven schalen (NIAS). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan. [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=653
- Nederlandse Persoonlijke Vragenlijst (NPV). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_details.php?id=654
- Negativisme, ernstige psychopathologie en somatisering test (NPST). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=90
- NEO- FFI, NEO Fünf- Faktoren- Inventar. Testzentrale [website]. Afgedrukt op 14 april 2015 van <http://www.testzentrale.de/programm/neo-funf-faktoren-inventar.htm>
- NEO Persoonlijkheidsvragenlijst. Testzentrale [website]. Afgedrukt op 14 april 2015 van <http://www.testzentrale.de/programm/persoonlijkheids-vragenlijst.html>
- NEO Persoonlijkheidsvragenlijsten, NEO FFI. Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=335
- NEO Persoonlijkheidsvragenlijsten, NEO PR-I. Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=334

- Occupational Personality Questionnaire (OPQ32i). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=758
- OP 5 Algemene Persoonlijkheidstest. Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=821
- Outcome Questionnaire (OQ- 45). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=658
- Poelsmans, P., Severijnen, O. (2014). *De APA- richtlijnen. Over literatuurverwijzen en onderzoeksrapportage*. Brunssum: Uitgeverij Coutinho
- Promberger, M. (2008). Arbeit, Arbeitslosigkeit und soziale Integration. *Zeitschrift Das Parlament* 40-41 (2008)
- Quick Big Five (QBF). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=560
- Rietman, H. (2014). In Between: Muziektherapie binnen reïntegratietraject gemeente Heerlen. *Tijdschrift voor muziektherapie* 3(2014), jaargang
- Schaal Voor Interpersoonlijke Waarden (SIW). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=615
- Silverman, M.J. (2011). Effects of music therapy on psychiatric patients' proactive coping skills: Two pilot studies. *The Arts of Psychotherapy*, 38(2011), 125-129. doi: 10.1016/j.aip.2011.02.004
- Smeijsters, H. (2011). *Bagatellen. Over kunst, levenskunst en maatschappij*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant
- Smeijsters, H. (2010). *De kunsten van het leven. Hoe kunst bijdraagt aan een emotioneel gezond leven*. Diemen: Veen Magazines B.V.
- Smeijsters, H. (2006). *Handboek muziektherapie. Evidence based practice voor de behandeling van psychische stoornissen, problemen en beperkingen*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
- Sociaal- emotionele vragenlijst (SEV). Bohn Stafleu van Loghum [website]. Afgedrukt op 30 april 2015 van <https://www.bsl.nl/shop/sociaalemotionele-vragenlijst-sev-handleiding-9789031399161.html>
- Sociale Cognitielijst (SC-Lijst). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=603
- Sociale Steun Lijst (SSL- 12). Meetinstrumenten in de zorg [website]. Afgedrukt op 09 maart 2015 van http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/65_1_N.pdf
- Sociale Steun Lijst (SSL-D). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=681
- Symptom- Checkliste 90®- Standard (SCL-90®S). Testzentrale [website]. Afgedrukt op 14 april 2015 van <http://www.testzentrale.de/programm/symptom-checkliste-90r-standard.html>

- Temperament en Karakter Vragenlijst (TCI). Documentatie van Tests en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=86
- Utrechtse Coping Lijst (UCL). Meetinstrumenten in de zorg [website]. Afgedrukt op 09 maart 2015 van http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/424_1_N.pdf
- Van Berghs, M. (2014). Ongepubliceerd rapport vanuit een inventariserend onderzoek naar vakspecifieke meetinstrumenten vanuit KenVak. *KenVak*
- Vragenlijst voor kenmerken van de persoonlijkheid (VKP-4). Documentatie van Toets en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=328
- Werkgerelateerde persoonlijkheidsvragenlijst (WPV). Documentatie van Toets en Testresearch in Nederland- Cotan [website]. Afgedrukt op 24 maart 2015 van http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=822
- Youth Self Report (YSR). Nederlandse Jeugdinstituut [website]. Afgedrukt op 16 april 2015 van <http://www.nji.nl/nl/Databanken/Databank-Instrumenten-en-Richtlijnen/Youth-Self-Report-%28YSR%29>
- Zelfredzaamheid- Matrix (ZRM). Zelfredzaamheidmatrix [website]. Afgedrukt op 16 april 2015 van <http://www.zelfredzaamheidmatrix.nl/zrm/publicaties/standaard-score-formulie>

Bijlage

Bijlage 1: Zoekgeschiedenis

Picovraag:

Heeft muziektherapie invloed op het ontwikkelen van sociale- en werknemersvaardigheden bij iemand die deze vaardigheden moet ontwikkelen?

14.10.2014		
Databank	Zoekterm	Gevonden literatuur
Google	Baanbrekend Werk	Informatieve literatuur over het gemeentelijk project op http://www.heerlen.nl/Pub/Home/Publicatiesmap/Publicatiesmap-Ws/Publicatiesmap-Ws-Baanbrekend-Werk.pdf en http://www.heerlen.nl/werkeninkomen-Baanbrekend-Werk.html
	Arbeitslos Musikprojekt	Informatief artikel vanuit een krant over een muzikaal project in Duitsland met werklozen (tot 25 jaar) die een strafblad hebben
09.03.2015		
Meetinstrumenten in de zorg	Psychische Stoornissen	1 Zoekresultaat (Voorlopers in communicatie)
	Tussenmenselijke interacties en relaties	23 zoekresultaten (meetinstrumenten) 2 meetinstrumenten zijn interessant (1. Sociale Steun Lijst, 2. Groningse Sociale Beperkingenschaal versie 2)
	Maatschappelijk- sociaal leven	31 zoekresultaten (meetinstrumenten) 3 meetinstrumenten zijn interessant (1. Mini-Mental State Examination, 2. Utrechtse Coping Lijst, 3. Community Integration Questionnaire)
12.03.2015		
Bibliotheek Zuyd	Tijdschrift voor vaktherapie	Artikel van Sander van Goor 'In Between: Muziektherapie binnen reïntegratietraject gemeente Heerlen (Tijdschrift voor vaktherapie 2014/3, jaargang 10)
	Musiktherapeutische Umschau	'Musiktherapie messbar machen' (Musiktherapeutische Umschau 34,1 (2013) S. 23-36)
24.03.2015		
Cotan	Muziektherapie meten	4 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen nieuw interessant meetinstrument
	Meetinstrumenten	Geen zoekresultaat
	Maatschappij muziek	Geen resultaat
	Sociale meetinstrumenten	40 zoekresultaten (meetinstrumenten) 4 meetinstrumenten zijn interessant: (1. Sociale Steun Lijst, 2. Inventarisatielijst omgaan met anderen, 3. Leermotivatietest, 4. Schaal voor interpersoonlijke vaardigheden)
	Zonder baan muziek	12 zoekresultaten (meetinstrumenten) 1 meetinstrument is interessant

		(Beroepskeuze zelf- onderzoek)
	Persoonlijkheid ontwikkelen	63 zoekresultaten (meetinstrumenten) 14 meetinstrumenten zijn interessant: (1. NEO Persoonlijkheidsvragenlijsten NEO PI- R, 2. Algemene Persoonlijkheidstest, 3. Werkrelateerde persoonlijkheidsvragenlijst, 4. Multiculturele Persoonlijkheidstest BIG Six, 5. Vragenlijst voor kenmerken van de persoonlijkheid, 6. Nederlandse Persoonlijkheidsvragenlijst, 7. Occupational personality questionnaire, 8. Quick Big Five, 9. Temperament en Karakter Vragenlijst, 10. Five- Favior Personality Inventory II, 11. Utrechtse Coping Lijst, 12. Negativisme Ernstige Psychopathologie en Somatisering Test, 13. NEO Persoonlijkheidsvragenlijsten NEO FFI, 14.)
	Muziekband	Nederlandse Interpersoonlijke Adjectieven Schalen)
	Samen musiceren	Geen zoekresultaat
	Musictherapy scale	4 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen nieuw interessant meetinstrument
	Musictherapy questionnaire	17 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen nieuw interessant meetinstrument
	Social ability	12 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen nieuw interessant meetinstrumenten
	Social behaviour	42 zoekresultaten (meetinstrumenten) 2 meetinstrumenten zijn interessant (1. Sociale cognitielijst, 2. Eenzaamheisschaal)
	Unemployed music Musicband	Geen zoekresultaat
	Music together	
	Workers ability	Geen zoekresultaat
	Personality scale	2 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen nieuw interessant meetinstrument
	Personality questionnaire	30 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen interessant meetinstrument
	Sociale scale	23 zoekresultaten (meetinstrumenten) 2 meetinstrumenten zijn interessant (1. Cognitive Emotion Regulation Questionnaire, 2. Outcome Questionnaire)
	Sociale questionnaire	57 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen nieuw interessant meetinstrument
	Messinstrument Musiktherapie	51 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen nieuw interessant meetinstrument
	Musik Gesellschaft	Geen zoekresultaat

	Musik messen	Geen zoekresultaat
	Sozial Messinstrument	Geen zoekresultaat 40 zoekresultaten (meetinstrumenten) maar geen nieuw interessant meetinstrument
	Persönlichkeit Messinstrument	Geen zoekresultaat
	Arbeitnehmerfähigkeiten	Geen zoekresultaat
	Soziale Kompetenz messen	Geen zoekresultaat
	Soziale Fähigkeiten messen	Geen zoekresultaat
	Musikband	Geen zoekresultaat
	Arbeitslos Musik	Geen zoekresultaat
	Gemeinsam musikzieren	Geen zoekresultaat
	Musik Effekt messen	Geen zoekresultaat
Woensdag, 14.04.2015		
Best	Cognitief functioneren	23 zoekresultaten (meetinstrumenten) een interessant meetinstrument (Functional Cognitive Assessment Scale)
Testzentrale link	SCL-90®S (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden
	NEO FFI (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden
	NEO PR-I (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden
	MSWS (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden
	FLZ (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden
	Bf- SR(vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden
	SAM (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden
	ROM (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	MOS (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	IMTAP (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	NMT (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	EBQ (vanuit de enquête van	Meetinstrument niet gevonden

	Marij van Berghs) NPT- ES (vanuit de enquête van Marij van Berghs) VAS (vanuit de enquête van Marij van Berghs) OAS (vanuit de enquête van Marij van Berghs) GIP (vanuit de enquête van Marij van Berghs) BSA (vanuit de enquête van Marij van Berghs) RS- NL (vanuit de enquête van Marij van Berghs) SMI (vanuit de enquête van Marij van Berghs) BSI (vanuit de enquête van Marij van Berghs) GVL (vanuit de enquête van Marij van Berghs) NPO (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden
16.04.2015		
Nederlandse jeugdinstituut link	YSR (vanuit de enquête van Marij van Berghs) CBSA(vanuit de enquête van Marij van Berghs) ROM (vanuit de enquête van Marij van Berghs) MOS (vanuit de enquête van Marij van Berghs) IMTAP (vanuit de enquête van Marij van Berghs) NMT (vanuit de enquête van Marij van Berghs) EBQ (vanuit de enquête van Marij van Berghs) NPT- ES (vanuit de enquête van Marij van Berghs) VAS (vanuit de enquête van Marij van Berghs) OAS (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden Meetinstrument gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden Meetinstrument niet gevonden

	GIP (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	BSA (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	RS- NL (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	SMI (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	BSI (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	GVL (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
	NPO (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument niet gevonden
17.04.2015		
Goole Scholar	Afkorting meetinstrumenten sociale vaardigheden	https://www.umcg.nl/SiteCollectionDocuments/research/institutes/SHARE/assessment%20tools/handleiding_cds2edruk.pdf https://www.netqhealthcare.nl/ggz/meetinstrumenten/
28.04.2015		
HBO	muziektherapie meten waardevol	Geen geschikt zoekresultaat 89 Open AccessPublicaties (geschikt publicaties 'Masterthesis 'Muziek Therapeutische Bandcoaching (MTB) voor jeugdigen met een Autismespectrumstoornis (ASS)' van E.J. Kempen)
ScienceDirect	Effect musictherapy	Bogaerts, S., Hakvoort, L., Spreen, M. (2012). (Dys)Functional behavior in forensic psychiatric patients: Study of analogy between music therapy and group work. <i>The Arts in Psychotherapy</i> , 39(2012), 304-313. doi:10.1016/j.aip.2012.03.004 Brown, J., Caud, D.A., Duncan, B.L., Johnson, L.D., Miller, S.D., Reynolda, L.R., Sparks, J.A., (2003). The Session Rating Scale: Preliminary Psychometric Properties Of a "Working" AllianceMeasure. <i>Journal of Brief Therapy</i> , 3(2003), Springer Publishing Company Silverman, M.J. (2011). Effects of music therapy on psychiatric patients' proactive coping skills: Two pilot studies. <i>The Arts of Psychotherapy</i> , 38(2011), 125-129. doi: 10.1016/j.aip.2011.02.004

30.04.2015		
Bohn Stafleu von Loghum link	SEV (vanuit de enquête van Marij van Berghs)	Meetinstrument gevonden
03.05.2015		
Universität Duisburg- Essen link	Essener Ressourcen Inventar	Meetinstrument en handleiding gevonden

Bijlage 2: Tabel met inzicht in het zoekresultaat van meetinstrumenten die *niet* bij de doelgroep maar wel bij de onderzoeksvraag passen

Gevonden meetinstrumenten met betrekking tot de verandering en ontwikkeling van sociale- en werknemersvaardigheden Niet van toepassing op de doelgroep en de onderzoeksvraag!						
Benaming (afkorting)	Doelgroep	Meetpretentie	Wijze van afnemen	Wijze van scoring	Duur	
Leermotivatietest (LMT)	Leerlingen basisonderwijs groep 6, 7, en 8	Leermotivatie, zelfvertrouwen, doorzettingsvermogen en sociale wenselijkheid	Individueel door de cliënt in te vullen	87 stellingen betreffende vier persoonlijkheidsaspecten (leermotivatie, zelfvertrouwen, sociale wenselijkheid en doorzettingsvermogen)	10 min	
Werkgerelateerde persoonlijkheidsvragen-lijst (WPV)	Beroepsbevinding Nederland	Persoonlijkheid in relatie tot de werksituatie	Individueel door de cliënt in te vullen	Bestaat uit 276 items, 25 schalen en wordt in 5 factoren onder gedeeld (sociabiliteit, invloed, gedrevenheid, structuur en stabiliteit)	45 min	
Functional cognitive Assessment scale (FUCAS)	Mensen met lichte cognitieve stoornissen of dementie	Beoordelen van uitvoerfuncties in dagelijkse activiteiten	Observatie door de onderzoeker	De beoordeelde parameters zijn: Besef, Werking, Plannen van oplossingen, Tijdbeheer, Opeenvolging, Precisie, Onderhouden	20 min	
Comvoor Voorlopers in communicatie	Kinderen en volwassenen met een ontwikkelingsleed van 12 t/m 60 maanden	Ondersteuning van communicatie	Observatie door de onderzoeker	Er wordt naar twee kernvragen gekeken: Welke middelen zijn geschikt om communicatie te ondersteunen? Op welk niveau van betekenisverlening kunnen de gekozen middelen worden ingezet?	45 min	
Mini- Mmental state examination (MMSE)	Ouderen	Psychische stoornis, gedragsstoornissen en mentale achteruitgang	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst totaal 24 items	10 min	

Groningse sociale beperkingschaal versie 2 (GSB-II)	Ouderen	Taken van eisen, zelfvertrouwen, tussenmenselijke interacties en relaties, huishouden, opleiding, maatschappelijk-sociaal leven	Interview met de cliënt of met een informant	Interview bestaand uit een scoreformulier. Er worden vragen over 8 rollen gesteld (zelfverzorging, gezinsrol, familierol, partnerrol, ouderrol, burgerrol, sociale rol en beroepsrol)	n.v.t.
Communicaty integration questionnaire (CIQ)	Mensen na traumatisch hersenletsel	Participatie algemeen, maatschappelijk-sociaal leven, opleiding, huishouding	Individueel door de cliënt in te vullen	15 items, 3 subschalen (participatie/integratie, sociale participatie/ integratie, productieve activiteiten)	15 min
Competentie Belevingsschaal voor Adolescenten (CBSA)	Kinderen van 12 t/m 18 jaar	Informatie verzamelen van competenties van jongeren van het globaal gevoel van eigenwaarde	Individueel door de cliënt in te vullen	Totaal 35 items en zeven subschalen (schoolvaardigheden, sociale acceptatie, sportieve vaardigheden, fysieke verschijning, gedragshouding, hechte vriendschap en gevoel en eigenwaarde)	15- 20 min
Sociaal- emotionele vragenlijst (SEV)	Kinderen van 4 t/m 18 jaar	Sociaal-emotionele problemen in een kaart brengen	Wordt door de ouder, leraar/es of begeleider ingevuld	72 items en 4 subschalen (aandachtstekort met hyperactiviteit, sociale gedragsproblematiek, angstig en stemmingsgestoord gedrag, autistisch gedrag)	30 min
Youth Self Report (YSR)	Jongeren van 11 t/m 18 jaar	Probleemgedrag en vaardigheden in kaart brengen	Individueel door de cliënt in te vullen	vragen over vaardigheden en vragen over gedrag)	15- 20 min
Eenzaamheidsschaal	Volwassenen	Eenzaamheid subjectieve sociale isolatie	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 11 items, 6 negatief, 5 positief geformuleerd.	3 min
Outcome Questionnaire (OQ-45)	Cliënten in de geestelijke gezondheidsz	Vooruitgang van cliënten die behandeling krijgen	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 45 items met 5 antwoordmogelijk- heden: 'nooit', 'zelden', 'soms', 'regelmatig', 'bijna altijd'	10 min

Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ)	Vanaf 12 jaar	Cognitieve copingstrategieën	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 36 items gericht op cognities na het meemaken van negatieve	10 min
Beroepskeuze Zelf-Onderzoek (BZO)	15 tot ca. 40 jaar	Opleiding- en/ of beroepskeuze	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 48 vragen	45- 90 min
Inventarisatielijst Omgaan met anderen (IOA)	Vanaf 16 jaar	Problemen in de omgang met anderen (sociale angst en sociale vaardigheden)	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 35 items waarbij men bij elk item op een vijfpuntenschaal moet aangeven hoe gespannen of zenuwachtig met zicht voelt	20 min
Fragebogen zur Lebensqualität (FLZ)	Vanaf 14 jaar	Kwaliteit van het leven, revalidatie onderzoek, persoonlijkheidsonderzoek	Individueel door de cliënt in te vullen	10 schalen (gezondheid, beroep, financiële situatie, relatie van de partner, ouder- kind- relatie, eigen persoon, seksualiteit, gezin en sociale contacten en woonsituatie) zeven onderwerpen (zeven puntenscalen van “zeer tevreden t/m zeer ontevreden”)	5- 10 min
Persoonlijke vragenlijst (NEO PI- R)	Volwassene	‘big five’ persoonlijkheids- domeinen en facetten	Individueel door de cliënt in te vullen	Met behulp van 5 subschalen (N= Neuroticisme, E= Extraversie, O= Openheid, A= Altruïsme en C= Conscientieusheid) worden 240 items gemeten. Deze worden met de vijfpuntenscalen (helemaal eens tot/ m helemaal oneens) gemeten	45 min
Fragebogen zur Erfassung dispositionaler Selbstaufmerksamkeit (SAM)	Volwassene	Sociale interactie, validiteit van verklaring van de eigen persoon	Individueel door de cliënt in te vullen	Het meetinstrument omvat 27 stellingen. De cliënt moet deze stellingen met behulp van de vijfpuntenschaal beoordelen	15 min
Befindlichkeits- Skala-Revidierte Fassung (Bf-SR)	Vanaf 14 jaar	Meting van het effect van therapie, meten van de psychische	Individueel door de cliënt in te vullen	24 koppels van bijvoeglijke naamwoorden worden door de cliënt in zijn/haar eigen psychische toestand geschat	5 – 7 min

Berufseignungstest (BET)	Vanaf 14 jaar	Geschiktheids meting voor het beroep en revalidatie voor een beroep	Individueel door de cliënt in te vullen	enkele toetsen (snelheid van de waarneming, ruimtelijk begrip, spraak- en wiskundige vaardigheden, wiskundige logica, perspectief stressbestendigheid, optomotorische coördinatie, grove- en fijne motoriek)	1,5 uur
Symptom- Checkliste- 90®- Standard (SCL- 90®- S)	Jeugdige en volwassenen	Zelfbeoordeling	Individueel door de cliënt in te vullen	90 items die in 9 schalen worden gemeten (agressie, angst, depressie, paranoia, fobische angst, psychotisme, somatische stoornis, onzekerheid tijdens contact op maken en dwang)	10-15 min
Vragenlijst voor kenmerken van de persoonlijkheid (VKP-4)	Vanaf 18 jaar	Diagnose van persoonlijkheidsstoornissen volgens DSM-IV en ICD- 10	Individueel door de cliënt in te vullen	197 items (waar of onwaar)	35 min
Negatisme, ernstige psychopathologie en somatisering Test (NPST)	Vanaf 16 jaar	Persoonlijkheidseigenschappen	Individueel door de cliënt in te vullen	Er worden 32 persoonlijkheidsdimensies binnen 3 gedragsgebieden gemeten (relatie met mensen, denkstijl en gevoelens en emoties)	45 min
Five- Factor Personality Inventory II (FFPI-II)	Volwassene	Persoonlijkheid	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 100 korte gedragsmatig geformuleerde items	15 min
Multiculturele Persoonlijkheden Test Big Six (MPT-BS)	Persoon met een opleidingsniveau van MBO tot WO	Persoonlijkheid	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 200 uitspraken behorend bij zes schalen: 1. Emotionele stabiliteit 2. Conscientieusheid 3. Extraversie 4. Vriendelijkheid 5. Openheid 6. Integriteit	25 min
OP5 Algemene Persoonlijkheidstest (OP5)	18- 65 jaar	Persoonlijkheidstreken	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 5 dimensies en 30 persoonlijkheidstreken met tegenspeelde polen.	38 min
Sociale Steun Lijst, Interacties en Discrepanties (SSL-I en SSL- D)	Volwassene	Sociale steun: ondersteunende interacties en discrepanties tussen	Individueel door de cliënt in te vullen	Vragenlijst bestaande uit 34 items met betrekking tot vormen van ondersteunende interacties en zeven items met betrekking tot negatieve interacties	30 min

Afkorting	Verkrijgbaarheid (kosten)	Taal	Kwaliteit	Bron	
LMT	Uitgever Boom test uitgevers	Nederlands	Uitgangspunten bij de testconstructie = voldoende Kwaliteit van het testmateriaal = voldoende Kwaliteit van de handleiding = voldoende Normen = goed Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Oosterveld, P., de Vos, T. (2009))	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=668
WPV	Uitgever Ixyl BV	Nederlands	Uitgangspunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = voldoende Betrouwbaarheid = goed Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Rusthoven, H., van Zand, D., Beemsterboer, I., Dekker, B., Schrijver, M. (2012)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=822
FUCAS	Niet beschikbaar in de literatuur	Nederlands	$\alpha = 0.97$	Tsolaki, M. (2006)	http://www.best.ugent.be/BEST3_NL/nederlands_schalen_bespreking_schalen_fucas1.html
ComVoor	Uitgever PITS B.V. www.pits-online.nl geschatte kosten 750€	Nederlands	n.v.t.	Verpoorten, R., Noens, I., van Onnes, I. (2007)	http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/384_1_N.pdf
MMSE	Gratis download www.meetinstrumentenzorg.nl	Nederlands	$\alpha = 0.24$	Kok, R.M., Verhey, F.R.J. (2002)	http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/365_1_N.pdf
GSB -II	Gratis verkrijgbaar Universitair centrum psychiatrie UMCG Postbus 30.001 9700 RB Groningen Tel: 050- 3613839	Nederlands	Interview met cliënt n = 50 Interview met informant n = 28	Berges, E., Bertrand, M., Patelski, L. (2008)	http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/215_1_N.pdf

CIQ	http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/165_1_N.pdf	Nederlands	n = 150		Willer, B (1993)	http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/165_1_N.pdf
CBSA	Uitgever Pearson Postbus 78 1000 AB Amsterdam Handleiding 75,00€ euroFormulieren 95,00€	Nederlands	$\alpha = 0.60$ Kwaliteitscriteria van Cotan.nl: Normen = goed Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = goed		Pearson (2002)	http://www.nji.nl/nl/Databanken/Competentie-Belevingsschaal-voor-Adolescenten--%28CBSA%29
SEV	Te krijgen op www.bsl.nl/shop 72,99€	Nederlands	Uitgangspunten bij de testconstructie = voldoende Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = voldoende Normen = goed Betrouwbaarheid = goed Begripsvaliditeit = goed Criteriumvaliditeit = goed		Scholte, E.M., van der Ploeg, J.D. (2013)	https://www.bsl.nl/shop/sociaalemotionele-vragenlijst-sev-handleiding-9789031399161.html
YSR	Te krijgen op Erasmus MC- Sophia Kinderziekenhuis Afdeling Kinder- en jeugdpsychatrie Postbus 2060 3000 CB Rotterdam Tel: 0104636191	Nederlands	Uitgangspunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = goed Betrouwbaarheid = goed Begripsvaliditeit = goed Criteriumvaliditeit = voldoende		Achenbach (1991)	http://www.nji.nl/nl/Databanken/Databank-Instrumenten-en-Richtlijnen/Youth-Self-Report-%28YSR%29
Eenzaamheidsschaal	Verkrijgbaar bij de auteurs	Nederlands	Uitgangspunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = voldoende Kwaliteit van de handleiding = voldoende Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = goed Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende		De Jong-Gierveld, J., van Tilburg, T.G. (1985-1990)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=677

OQ- 45	Uitgever OQ Measures	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = voldoende Kwaliteit van het testmateriaal = voldoende Kwaliteit van de handleiding = voldoende Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = onvoldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	De Jong, K., Nugter, M.A., Lambert, M.J., Burlingame, G.M. (2008)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandoocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=658
CERQ	Uitgever DATEC	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = onvoldoende Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = voldoende Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Garnefski, N., Kraaij, V., Spinhoven, P. (2002)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandoocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=112
BZO	Uitgever HZO Hollands Zelfonderzoek voor beroeps- en loopbaankeuzes	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Holland, J.L. (1980-1995)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandoocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=552
IOA	Uitgever Person Assessment and Information B.V.	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = voldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = goed	Van Dam- Baggen, C.M.J., Kraaimaat, F.W. (1987-2000)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandoocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=78
FLZ	Verkrijgbaar op www.Testzentrale.de 78,00€	Duits	$\alpha = 0.82$ $\alpha = 0.95$	Fahrenberg, J., Mytrek, M., Schumacher, J., Brähler, E. (2000)	http://www.testzentrale.de/programm/fragebogen-zur-lebenszufriedenheit.html

FLZ	Verkrijgbaar op www.Testzentrale.de 78,00€	Duits	$\alpha = 0.82$ $\alpha = 0.95$	Fahrenberg, J., Mytrek, M., Schumacher, J., Brähler, E.	http://www.testzentrale.de/programm/fragebogen-zur-lebenszufriedenheit.html
NEO PI-R	Verkrijgbaar op www.Testzentrale.de 746,86€ (NEO- FFI en NEO PI- R Starterset in het Nederlands) NEO PI-R 268,00€ in het Duits	Duits/ Nederlands	Tussen $\alpha = 0.87$ en $\alpha = 0.92$ Uitgangspunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = voldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = goed Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Costa, P.T., McCrae, R.R. (2002)	http://www.testzentrale.de/programm/persoonlijkheids-vragenlijst.html (Nederlands) http://www.testzentrale.de/programm/neo-personaliteitsinventar-nach-costa-und-mccrae-revidierte-fassung.html (Duits) http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=334
SAM	Verkrijgbaar op www.Testzentrale.de 92,00€	Duits	Tussen $\alpha = 0.71$ en $\alpha = 0.87$	Filipp, S.-H., Freudenberg, E. (1989)	http://www.testzentrale.de/programm/fragebogen-zur-erfassung-dispositionaler-selbstaufmerksamkeit.html
Bf- SR	Verkrijgbaar op www.Testzentrale.de 118,00€	Duits	Tussen $\alpha = 0.93$	Van Zerssen, D., Petermann, F. (2011)	http://www.testzentrale.de/programm(befindlichkeit-skala-revidierte-fassung.html
BET	Verkrijgbaar op www.Testzentrale.de 924,00€	Duits	Tussen $\alpha = 0.89$ en $\alpha = 0.93$	Schmale, H., Schmidtke, H. (2013)	http://www.testzentrale.de/programm/berufseignungstest.html
SCL- 90®- S	Verkrijgbaar op www.Testzentrale.de 120,00€	Duits	$\alpha = 0.97$	Franke, G.H. (2013)	http://www.testzentrale.de/programm/symptom-checkliste-90r-standard.html

VKP -4	Uitgever is Datec	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = onvoldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Duijsense, I.J., Eurelings- Bontekoe, E.H.M., Diekstra, R.F.W.(1998)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=328
NPST	Uitgever is Pearson Assessment and Information B.V.	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = voldoende Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = voldoende Betrouwbaarheid = goed Begripsvaliditeit = goed Criteriumvaliditeit = voldoende	Bardels, D.P.H., Luteijn, F. (2003)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=90
FFPI-II	Uitgever Bohn Staffleu van Loghum	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = goed Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Hendriks, A.A.J., Hofstee, W.K.B., de Raad, B. (2011)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=774
MPT BS	Uitgever Stichting NOA	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = voldoende Kwaliteit van het testmateriaal = goed Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = onvoldoende Criteriumvaliditeit = voldoende	Stichting NOA (2009)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=684

OP5	Uitgever Online Talent Manager	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = voldoende Kwaliteit van het testmateriaal = voldoende Kwaliteit van de handleiding = goed Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = onvoldoende Begripsvaliditeit = onvoldoende Criteriumvaliditeit = onvoldoende	Goos, B., Tjoa, A. (2012)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=821
SSL-I en SSL-D	Universitair Medisch Centrum Groningen/ Research institute SHARE	Nederlands	Uitgangpunten bij de testconstructie = goed Kwaliteit van het testmateriaal = voldoende Kwaliteit van de handleiding = onvoldoende Normen = onvoldoende Betrouwbaarheid = voldoende Begripsvaliditeit = voldoende Criteriumvaliditeit = voldoende	Van Sonderen, E. (1993)	http://www.cotandocumentatie.nl/cotandocumentatie.han.zuyd.nl/test_detail.php?id=681

Bijlage 3: Vragenlijsten van Sander van Goor

Competenties persoonlijke ontwikkeling

Kruis op de lijn aan wat bij jou past.

Aanpassingsvermogen

Ik kan me niet aanpassen

Ik kan me goed aanpassen

Ik pas me teveel aan

|-----|-----
- |

Ambitie

Ik heb geen ambities

Ik ben ambitieus

Ik wil teveel

|-----|-----
- |

Besluitvaardigheid

Ik stel beslissingen vaak uit

Ik kan goed beslissingen nemen

Ik neem te snel beslissingen

|-----|-----
- |

Betrokkenheid

Ik ben nooit betrokken

Ik ben betrokken

Ik ben teveel betrokken

|-----|-----
- |

Initiatief nemen

Ik neem nooit initiatief

Ik neem graag initiatief

Ik geef initiatief nooit uit handen

|-----|-----
- |

Presenteren

Ik durf mezelf niet te presenteren

Ik kan me goed presenteren

Ik ben te veel aanwezig

|-----|-----
-|

Flexibel gedrag

Ik doe alleen dat wat ik wil

Ik kan flexibel zijn

Ik doe alleen dat wat anderen willen

|-----|-----
-|

Energie

Ik ben snel moe

Ik heb voldoende energie

Ik heb teveel energie

|-----|-----
-|

Plannen en organiseren

Ik ben chaotisch

Ik kan plannen en organiseren

Ik structureer teveel

|-----|-----
-|

Hulpvragen

Ik vraag altijd om hulp, ook al heb ik het
niet nodig

Ik vraag om hulp als ik het nodig heb

Ik vraag nooit om hulp, ook al heb ik het
wel nodig

|-----|-----
-|

Ik geef mezelf een 0 – 10 voor:

Creativiteit

Discipline

Zelfvertrouwen

Luisteren

Motivatie

Samenwerken

Zelfstandigheid

Stressbestendigheid

Omgaan met veranderingen/ omschakelen

Kritiek ontvangen

Kritiek geven

Afspraken maken

Houden aan afspraken

Grenzen aangeven

Grenzen van anderen respecteren

Voorkeuren en competenties muzikale ontwikkeling

Voorkeuren

Wat is je muzikale voorkeur (aankruisen):

Stijl	Ik speel graag	Ik luister graag naar
Popmuziek		
Rock		
Klassiek		
Jazz		
Singer/songwriter		
Rap/Hip Hop		
Blues		
Soul/Funk		
Wereld/folk muziek		
Dance/house		
Overig		

Competenties

Welke instrumenten speel je:

Instrument	Hoe lang?	Beginnend/gemiddeld/goed	Wel of geen les

Welk instrument zou je graag willen leren spelen:

Kruis aan welke zin bij jou past.

Ambities:

Ik wil graag optreden	
Ik wil graag eigen muziek schrijven	
Ik heb geen muzikale ambities	

Creativiteit:

Ik kan mijn eigen muziek schrijven	
Ik heb nog nooit een eigen muziekstuk gemaakt	
Ik wil graag eigen muziek schrijven	
Ik speel liever bestaande muziek	
Ik kan improviseren	
Ik vindt improviseren moeilijk	

Samenwerken:

Ik speel graag met anderen samen en kan dit goed	
Ik speel graag met anderen samen maar vind dit moeilijk	
Ik wil graag leren samenspelen	
Ik wil graag in een band spelen	
Ik speel liever alleen	

Leren:

Ik leer muziek maken op gehoor	
Ik kan noten lezen	
Ik leer van bladmuziek	
Als ik iets wil leren zoek ik het op youtube	
Ik zoek bladmuziek op internet	
Ik kan goed omgaan met kritiek krijgen	
Ik vind het moeilijk om kritiek te krijgen	

Presenteren:

Bij muziekmaken sta ik graag op de voorgrond	
Bij muziek maken sta ik liever op de achtergrond	
Ik durf mezelf te laten horen	
Ik ben meestal zenuwachtig als ik voor iemand moet spelen/zingen	
Ik heb last van plankenkoorts	

Aanpassen / flexibel:

In het samenspelen ben ik vooral gericht op mijn eigen spel	
In het samenspelen richt ik mij op mijn eigen spel en kan ik tegelijk luisteren naar de ander	
Ik speel alleen maar muziek die ik zelf leuk vind	
Ik wil graag nieuwe muziekstijlen leren	
Ik vind het niet erg om muziek te maken die anderen wel leuk vinden, maar ik niet	

Leiden / volgen

Ik kan goed een ander muzikaal begeleiden	
Ik vind het fijn als iemand mij muzikaal begeleidt	

Initiatief

Ik heb veel ideeën en geef ze graag	
Ik heb veel ideeën, maar durf ze niet te zeggen	
Ik heb weinig ideeën	
Ik vind het fijn als anderen met ideeën komen	

Zelfvertrouwen

Ik ben bang om fouten te maken	
Ik wil het graag meteen goed doen	

Evaluatieformulier

Naam kandidaat :

BSN :

Werkbegeleider :

Contactpersoon :

Aanvangsdatum werk :

Datum gesprek :

Is de contactpersoon/werkbegeleider positief over de inzet en de motivatie of is het een aandachtspunt?

- ☐ Positief
- ☐ Behoeft aandacht

Hoe beoordeelt de contactpersoon/werkbegeleider de volgende competenties van de kandidaat?

(antwoord aanvinken svp)

1. Kennis en vaardigheden:

- ☐ kan één soort eenvoudige werkzaamheden aanleren.
- ☐ kan worden ingewerkt op meer dan één werksoort zolang het eenvoudige routinematige werkzaamheden betreft.
- ☐ kan worden ingewerkt op meer dan één werksoort met behoud van kennis en vaardigheden.
- ☐ goed in staat tot het zelf verwerven van kennis en vaardigheden

2. Aandacht en concentratie

- ☐ kan maximaal 1 uur per dagdeel geconcentreerd en aandachtig werken
- ☐ kan meer dan 1 uur per dagdeel geconcentreerd (aandachtig) routinematig werk verrichten
- ☐ kan minimaal 50% van de tijd geconcentreerd werken
- ☐ kan werk verrichten dat voortdurend aandacht en concentratie vraagt.

3. Werkwijze

- ☐ werkwijze is volledig vastgelegd en betrokkenen hoeft geen keuzes te maken
- ☐ werkwijze ligt grotendeels vast maar er is sprake van enige keuzevrijheid
- ☐ kan werken zonder dat de werkwijze is vastgelegd en kan keuzes maken uit bekende handelingen en middelen
- ☐ kan zelf de werkwijze volledig bepalen

Heerlen

4. Werkplek

- ☐ kan alleen op één vaste werkplek werken
- ☐ kan op verschillende werkplekken binnen de dezelfde groep of afdeling werken
- ☐ kan op verschillende groepen of afdelingen werken
- ☐ kan op verschillende locaties werken

5. Verantwoordelijkheid

- ☐ kan geen verantwoordelijkheid dragen en moet continue worden gecontroleerd
- ☐ kan verantwoordelijkheid dragen voor eigen werk waarbij weinig keuzes hoeven te worden gemaakt en regelmatig wordt gecontroleerd
- ☐ kan werk aan waarbij eenvoudige beslissingen moeten worden genomen en wordt regelmatig gecontroleerd
- ☐ controleert zichzelf en wordt incidenteel gecontroleerd, draagt meer verantwoordelijkheid

6. Samenwerking

- ☐ kan niet samenwerken
- ☐ kan samenwerken met collega's bij duidelijke taakscheiding
- ☐ kan samenwerken met collega's waarbij afgestemd wordt wie welk deel van het werk doet
- ☐ in staat tot (positief) beïnvloeden/overtuigen van anderen

7. Tijdsdruk

- ☐ kan alleen werken als er geen tijdsdruk is
- ☐ kan werken als er maar af en toe sprake is van een verhoogde tijdsdruk
- ☐ kan werken als er met enige regelmaat (dagelijks) een tijdslimiet geldt
- ☐ kan werken als er vaak op vaste tijden of onregelmatig sprake is van tijdsdruk

8. Sociale druk (intern / extern)

- ☐ kan geen sociale druk verdragen en heeft moeite met het stellen van grenzen
- ☐ kan lichte sociale druk verdragen en is in staat om eigen grenzen te bewaken
- ☐ kan omgaan met sociale druk, kan eigen grenzen bewaken maar er ook voor zorgen dat de voortgang van het werk niet wordt verstoord
- ☐ kan omgaan met tegengestelde belangen en weet daarin de taken te vervullen

9. Begeleiding tijdens werk

- ☐ kan alleen werken als er voortdurend intensieve begeleiding wordt gegeven
- ☐ kan werken als er niet meer dan 10% van de werktijd intensieve begeleiding wordt gegeven
- ☐ kan werken onder gemiddelde (normale) begeleiding
- ☐ kan zelfstandig werken zonder direct toezicht en begeleiding

10. Arbeidsritme

- ☐ houdt zich regelmatig niet aan afspraken en/of regels die gelden op het werk, onderbreekt het werk zeer regelmatig en/of verzuimt regelmatig
- ☐ moet regelmatig worden aangespoord om afspraken en regels na te komen om te voorkomen dat de voortgang van het werk wordt verstoord. Het arbeidsritme is minimaal aanvaardbaar voor wat betreft op tijd komen en verzuim
- ☐ moet incidenteel worden aangespoord om zich aan de afspraken en regels te houden en heeft een gemiddeld arbeidsritme
- ☐ komt op tijd, houdt normale pauzes en heeft geen onrechtmatig verzuim

Heerlen

11. Prestatievermogen van het huidig takenpakket

- ☐ < 10%
- ☐ 10 – 50%
- ☐ 50 – 75%
- ☐ meer dan 75%

12. Acceptatie, sturing en autoriteit

- ☐ kan niet omgaan met sturing en het geven en nemen van feedback
- ☐ kan wel omgaan met sturing en het geven en nemen van feedback

13. Waarden, normen en respect

- ☐ bejegend zowel de werkbegeleider als collega's respectloos
- ☐ bejegend zowel de werkbegeleider als collega's respectvol.

14. Uiterlijke verzorging/hygiëne

- ☐ verdiend aandacht
- ☐ ziet er verzorgd uit
(denk aan; schone nagels, gewassen haar, verzorgde kleding.)
M.b.t. veiligheid; geen ringen/piercing.

Welke ontwikkelpunten m.b.t. het persoonlijk functioneren behoeven aandacht en welke concrete werkafspraken gelden er voor de komende periode?

Inhoud (wat)

Wie

Wanneer

Opmerkingen Kandidaat:

Heerlen

Overige opmerkingen:

Datum volgende afspraak:

Handtekening voor akkoord van het besprokene:

Kandidaat:

Werkbegeleider:

Contactpersoon :